

Årsrapport 2024

Innholdsfortegnelse

Del 1 Direktørens beretning	3
Del 2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	7
<i>Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget</i>	7
<i>Utvalgte hovedtall 2024</i>	8
<i>Kulturdirektoratets organisasjon og ledelse</i>	9
<i>Budsjett og regnskapstall 2022-24</i>	10
Del 3 Årets aktiviteter og resultater	11
<i>Mål 1: Et nyskapende, bærekraftig og mangfold kunst- og kulturliv</i>	11
<i>Kulturrådet – Norsk kulturfond</i>	12
<i>Statens kunstnerstipend</i>	13
<i>Fond for lyd og bilde</i>	14
<i>Et bærekraftig kunst- og kulturliv</i>	14
<i>Et mangfoldig kunst- og kulturliv</i>	15
<i>Internasjonalt</i>	16
<i>UNESCO's konvensjoner</i>	18
<i>Nasjonale kulturbygg</i>	19
<i>Beredskap</i>	19
<i>Statstilskudd til navngitte mottakere</i>	21
<i>Nasjonale minoriteter og urfolk</i>	22
<i>Mål 2 God tilgang og økt bruk av kunst og kultur i hele landet</i>	23
<i>Mål 3 God, relevant og tilgjengelig kunnskap om kultursektoren</i>	25
<i>Mål 4 Effektiv og god forvaltning</i>	27
<i>Sekretariatsfunksjoner for Kulturrådet, styret for Fond for lyd og bilde og utvalget for Statens kunstnerstipend</i>	27
<i>Digitale løsninger</i>	28
<i>Forvaltning av søkbare ordninger</i>	29
Del 4 Styring og kontroll i virksomheten	30
<i>Kulturdirektoratets overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten</i>	30
<i>Personvern</i>	30

<i>Kulturdirektoratet sine medarbeidere</i>	<i>31</i>
<i>Aktivitet- og redegjørelsesplikt</i>	<i>31</i>
<i>Fellesføringer og andre krav</i>	<i>33</i>
Del 5 Vurdering av fremtidsutsikter	39
Del 6 Årsregnskap.....	41

Vedlegg

Årsrapport Kulturrådet
Årsrapport Fond for lyd og bilde
Årsrapport Statens kunstnerstipend
Årsregnskap spillemidler

Del 1 Direktørens beretning

Kulturens rolle når samfunnet blir utfordret

Vi lever i en tid med store utfordringer. Krig i Europa, økonomisk usikkerhet, politisk uro, økt polarisering og klimakrisen preger oss alle. Kunst og kultur er ikke skjermet fra dette. Når samfunnet blir satt på prøve, blir kulturen enda viktigere. Kunst og kultur gir oss et felles språk når vi opplever splittelse, skaper rom for fellesskap og refleksjon når framtiden virker usikker, og bygger motstandskraft i oss – både som enkeltpersoner og som samfunn.

For oss i kultursektoren er kulturens kraft selvsagt. For at flere skal få oppleve verdien av kultur, må vi ha et mangfoldig kulturtilbud over hele landet som er tilgjengelig og relevant.

Denne årsberetningen viser hvordan Kulturdirektoratet, gjennom strategiske prioriteringer og målrettede tiltak, har bidratt til et sterkt, mangfoldig og fremtidsrettet kulturliv – et kulturliv som står støtt, selv når samfunnet blir satt på prøve.

I tildelingsbrevet for 2024 fikk Kulturdirektoratet oppdaterte, overordnede mål og gjennom året har vi jobbet med å levere godt på disse.

Et nyskapende, bærekraftig og mangfoldig kunst- og kulturliv

Styrket innsats for mangfold og inkludering

Som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren har Kulturdirektoratet i 2024 videreført og forsterket arbeidet for inkludering og representativitet i sektoren. Blant tiltakene var arrangementserien "Møteplass for mangfold", som ble gjennomført i Karasjok, Vadsø, Oslo og Bodø. Disse møteplassene har vært viktige arenaer for dialog mellom kulturaktører, minoritetsmiljøer og myndigheter.

En annen milepæl var kartleggingsprosjektet "Samisk kunst og kultur i norske kulturvirksomheter", som ble utarbeidet i samarbeid med Sametinget og publisert i april. Funnene fra prosjektet danner grunnlaget for videre oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport.

I 2024 ble også to norske kulturuttrykk – bunadbruk og seterkultur – innskrevet på UNESCOs liste over immateriell kulturarv. Dette er en viktig anerkjennelse av norske tradisjoner og vårt arbeid for å verne kulturarven.

Økt fokus på bærekraft i kultursektoren

Som del av arbeidet med bærekraft er det innført en satsing på klima og miljø i kultursektoren. Kulturdirektoratet gjennomførte i 2024 en omfattende kartlegging av klima- og miljøarbeidet i kultursektoren, hvor det kom tydelig frem at engasjementet i sektoren er høyt, men det er behov for økt kunnskap og støtte til omstillingen kultursektoren også må gjennom for å få et mer bærekraftig samfunn. Som en oppfølging har vi utviklet et klima- og

miljøprogram for kultursektoren, som ble lansert i januar 2025. Et av de første tiltakene var etableringen av en bærekraftsansvarlig-stilling for å følge opp satsningen.

Et konkret eksempel er samarbeidet med Arts Council England og Statens Kunstfond i Danmark for å øke bærekraften i internasjonal turnévirkosomhet. Dette har resultert i at flere norske musikk- og scenekunstaktører har fått økt kompetanse og nettverk innen bærekraft og anledning til å prøve ut nye måter å samarbeide internasjonalt på.

Avgjørende bidrag fra de kollegiale organene

Kulturrådet, Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde bidrar avgjørende til et nyskapende kunst- og kulturliv gjennom sine tildelinger. De kollegiale organene, som Kulturdirektoratet er sekretariat for, har også fortsatt arbeidet med å tydeliggjøre målene om økt bærekraft og redusert klima- og miljøbelastning i kunstnerisk produksjon og formidling. Målet om økt mangfold og representasjon blir adressert gjennom fokus på geografisk fordeling av midlene og å nå nye søkergrupper.

God tilgang og økt bruk av kunst og kultur i hele landet

Bedre innsikt i publikums kulturbruk

I fjor lanserte vi den digitale møteplassen *Kulturanalysen*, årets utgave hadde kulturbruk som tema. Gjennom forskningsprosjektet "Å telje er å velje", utført av Telemarksforskning, har vi fått en grundig kartlegging av publikum og kulturbruk i Norge. Studien viser blant annet at kulturbruk er svært ujevnt fordelt, og at det er en stor andel av befolkningen som sjelden eller aldri deltar i kunst- og kulturopplevelser. Videre viser undersøkelse gjennomført i samarbeid med Ipsos at det er bred støtte til offentlig finansiering av kunst og kultur, og syv av ti ønsker et variert og mangfoldig kulturliv.

Disse innsiktene danner grunnlaget for videre arbeid i 2025 med tiltak som skal styrke publikumsutviklingen i kultursektoren.

Styrking av kulturens rolle i beredskap

Gjennom hele 2024 har vi arbeidet for å synliggjøre kunstens og kulturens betydning i samfunnsberedskapen. I samarbeid med Riksantikvaren har vi bidratt til seminaret "Kulturarven som mål, middel og motstandskraft", hvor vi diskuterte hvordan kulturinstitusjoner kan bidra til å styrke nasjonens motstandsdyktighet i krisetider.

I tillegg har vi vært delaktige i Nordisk-baltisk beredskapskonferanse i Sverige, hvor vi delte norske erfaringer om hvordan kunst- og kultursektoren kan mobiliseres i krisetid.

God, relevant og tilgjengelig kunnskap om kultursektoren

Forbedret kunnskapsgrunnlag om kunstnerøkonomi

I 2024 innledet vi forberedelsene til en ny kunstnerundersøkelse, som skal gi oppdatert innsikt i kunstneres inntekts- og arbeidsvilkår. Samtidig har vi utviklet verktøy for at kunstnerorganisasjoner selv kan kartlegge sine medlemmers økonomiske situasjon på en systematisk måte.

Utvikling av bedre data og statistikk

Vi har videreført samarbeidet med SSB om kulturstatistikk og har lansert en ny dataplattform som gir mer presise analyser av kultursektoren. Dette gir oss bedre beslutningsgrunnlag for forvaltning av tilskudd og utforming av politikk.

Effektiv og god forvaltning

Digitalisering og modernisering av søknadsprosesser

En av de største forbedringene i 2024 har vært implementeringen av et nytt søknads- og tilskuddsforvaltningssystem, som har gjort det enklere og mer effektivt for søkere å få støtte. Flere av tilskuddsordningene er allerede integrert i systemet, og brukertilbakemeldingene er svært positive.

Forenkling av nettsider og kommunikasjon

For å gjøre det lettere for kunstnere og kulturaktører å finne relevant informasjon, har vi utviklet nye nettsider som skal lanseres i 2025. De nye sidene gi en mer intuitiv og brukervennlig opplevelse for våre målgrupper.

Kunst og kultur i en urolig verden

I fjor lanserte Kulturdirektoratet en ny strategi med visjonen om *et samfunn rikt på kunst og kultur*. Når samfunnet har vært preget av global uro, som også har rammet kultursektoren i Europa og internasjonalt, har det vært spesielt viktig å sikre stabilitet og forutsigbarhet i tilskuddsforvaltningen. Vi tror på kunstens egenverdi og selvråderett. Derfor legger vi til rette for faglige vurderinger og tilskuddsordninger, uten påtrykk eller styring. Samtidig synliggjør vi at kunst og kultur er en integrert del av samfunnet.

Et av disse samfunnsområdene er totalberedskapen. Den stadig pågående krigen i Ukraina har ført til en ny gjennomgang av totalberedskapen i Norge. Kulturdirektoratet avga høringsvar på Totalberedskapskommisjonen rapport «Nå er det alvor» hvor vi understreket at kultur bygger motstandskraft i befolkningen.

Kulturinstitusjoner er med å skape tilhørighet, fremmer kreativitet, bidrar til å forstå fortiden vår og ivaretar den kollektive hukommelsen og identitet som ligger i kulturarven.

I Stortingets totalberedskapsmelding, som kom like over nyttår, var kunst og kultur anerkjent som beskyttelsestiltak og forutsetning for motstandskraft.

Tilgang til uavhengige medier, kunst- og kulturuttrykk, idrett- og fritidsaktiviteter kan gi mening i vanskelige tider og en følelse av tilhørighet, identitet og håp. En godt opplyst befolkning, med god tilgang på kunnskap om og forankring i egen kulturell identitet, vil ha bedre muligheter til å ta gode valg for seg selv og sitt nærsamfunn i en krisetid. Dette kan være avgjørende for hvordan nasjonen som helhet står gjennom en krise.

Det siste året har vi blitt enda mer bevisste på at et samfunn rikt på kunst og kultur ikke kommer av seg selv, men er noe vi må kjempe for. Derfor skal Kulturdirektoratet fortsette å bidra til et sterkt, mangfoldig og fremtidsrettet kulturliv som står støtt - også i utfordrende tider.



Kristin Danielsen

direktør Kulturdirektoratet

Del 2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Kulturdirektoratet er en statlig virksomhet underlagt Kultur- og likestillingsdepartementet med hele landet som virkeområde. Kulturdirektoratet skal stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og å bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig. Gjennom tilskuddsforvaltning, rådgivning og utviklingsarbeid har Kulturdirektoratet et helhetlig blikk på kunst- og kultursektoren i hele landet.

Visjonen til Kulturdirektoratet er *Et samfunn rikt på kunst og kultur*. Det overordnede målet er å stimulere det mangfoldige kunst- og kulturuttrykket i samtiden og bidra til at kunst og kultur blir skapt, tatt vare på, dokumentert og gjort tilgjengelig for flest mulig.

Kulturdirektoratet er sekretariat for de kollegiale uavhengige organene Kulturrådet, Fond for lyd og bilde og Statens kunstnerstipend. I tillegg forvalter Kulturdirektoratet tilskudd til blant annet museer, amatørteaterformål, kunst- og kulturinstitusjoner og nasjonale minoriteter og har oppgaver knyttet til museumsutvikling og internasjonalt kultursamarbeid. Virksomheten er nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren. Kulturdirektoratet skal gjennom sin rolle som kunnskapsprodusent bidra til å gi departementet et godt faglig grunnlag for kulturpolitiske beslutninger. Kulturdirektoratets internasjonale arbeid skal bidra til å styrke kunstnerisk frihet og ytringsfrihet og legge grunnlag for at aktører fra Norge benytter internasjonale muligheter. I tillegg har Kulturdirektoratet særskilte oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet for å bidra til et bærekraftig kunst- og kulturliv.

Denne årsrapporten dekker helheten i Kulturdirektoratets virksomhet, inkludert Kulturrådet, Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde. Den har et særlig fokus på virksomheten Kulturdirektoratet. Aktiviteten til de tre kollegiale organene utdypes i egne rapporter (vedlegg).

Utvalgte hovedtall 2024

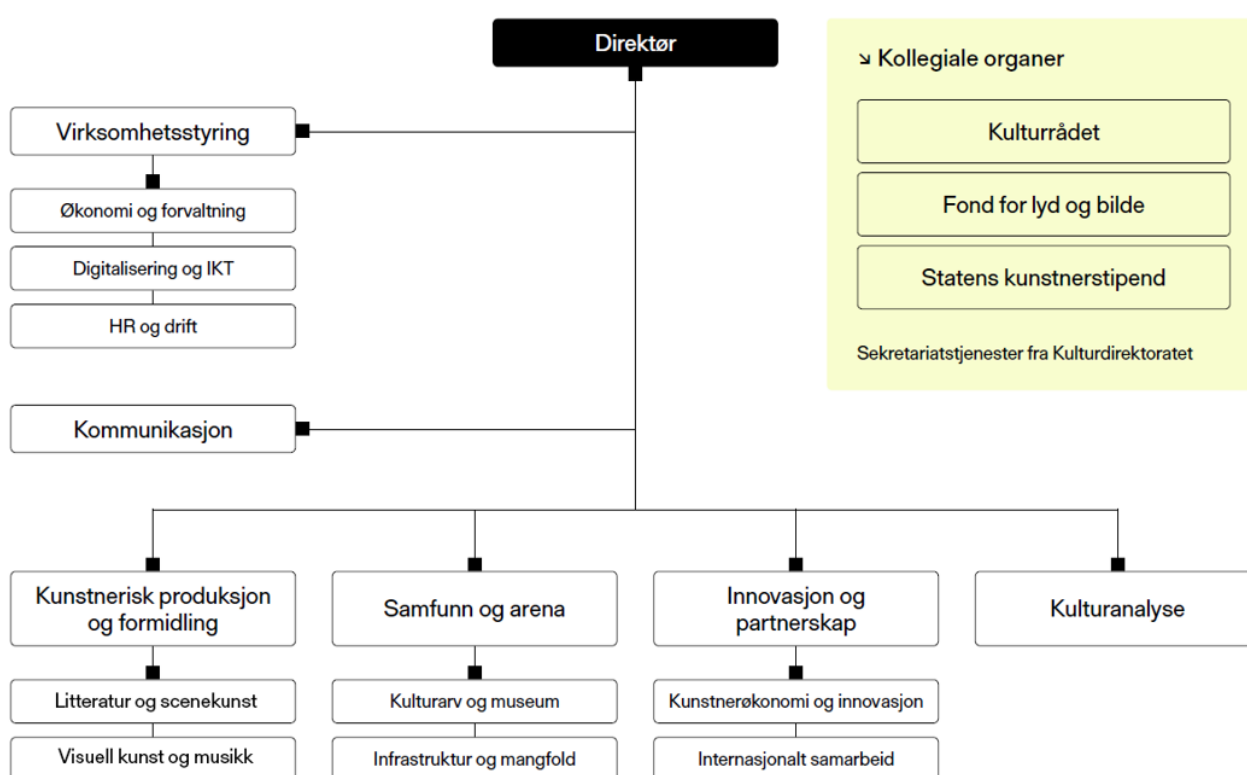
Tabell 1: Nøkkeltall 2022-2024, stipend og tilskudd

Formålene	Antall tildelinger			Beløp tildelt		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Fond for lyd og bilde	544	577	641	50 557 760	50 743 416	53 558 250
Stimuleringsmidler, Fond for lyd og bilde	500	-	-	39 442 000		
Norsk-Islandsk kultursamarbeid	15	11	14	1 795 000	1 845 219	1 960 000
Norsk kulturfond	3 495	3 880	3 785	871 713 415	947 127 228	1 019 247 030
Stimuleringsmidler, Norsk kulturfond	410	-	-	59 378 450		
Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier mm	54	54	55	274 060 000	291 511 000	310 955 000
Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentere mm	78	80	80	331 355 000	359 063 000	376 535 000
Kulturell og kreativ næring	37	-	-	14 825 000	-	-
Kompansasjonsordning	120	-	-	56 961 047	-	-
Stimuleringsordning ifm. Covid-19	357	-	-	17 844 062	-	-
Forsikringsordning innlånt kunst	2	5	2	2 567 702	4 678 164	3 187 881
Vederlagsordninger mv.	-	-	27	-	-	8 999 991
Nasjonale minoriteter	34	28	49	8 197 000	8 122 000	9 557 920
Kvensk språk og kultur	-	44	71	-	9 819 400	15 664 400
Kollektiv oppreisning til romanifolket/taterne	28	63	87	3 035 650	7 582 092	6 029 200
Statsstipend	-	-	-	7 160 589	6 812 389	5 390 585
Garantiinntekter, stipend	-	-	-	157 556 884	166 515 161	175 882 065
Kunstnerstipend, arbeidsstipend	-	-	-	269 362 597	277 836 907	295 310 137
Stimuleringsmidler, Statens kunstnerstipend	-	-	-	33 154 044	-	-
Totalsum	5 674	4 742	4 811	2 198 966 200	2 131 655 977	2 282 277 459

Nøkkeltall for 2022-2024 er basert på informasjon fra økonomi- og saksbehandlersystemene til Kulturdirektoratet. Formålet med nøkkeltall er å vise økonomisk størrelse på tilskudd og stipend det aktuelle året, med kostnader til drift holdt utenfor. Enhetene er Kulturdirektoratet, Fond for lyd og bilde, Statens kunstnerstipend og Norsk kulturfond. «Tildelt beløp» er tildelt for det aktuelle året. «Antall tildelinger» er antall ulike prosjekt som får tildelt midler i det aktuelle året. Et flerårig prosjekt har ett vedtak, men tildelinger i flere av prosjektets leveår. Prosjekt som får trukket vedtaksbeløpet tilbake, telles fortsatt med i antallet tildelinger. Statens kunstnerstipend og Statsstipend er stipend til person og er derfor ikke inkludert i antall tildelinger. For "Kollektiv oppreisning for romanifolket/tatere" er tall for 2022 og 2023 justert fra tidligere årsrapporter i tråd med definisjoner ovenfor. Tall i andre deler av årsrapporten, kan inkludere andre utgifter og interne fondsoverføringer. Derfor vil enkelt tall være ulike.

Kulturdirektoratets organisasjon og ledelse

Kulturdirektoratet har hovedkontor i Oslo, med kontorer i Trondheim og Bodø. Virksomheten hadde 135 ansatte ved utgangen av 2024, hvorav 133 var faste ansatte. Direktør er Kristin Danielsen. De tre kollegiale organene er selvstendige enheter. Kulturrådet oppnevnes av Kongen etter tilråding fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Utvalget for Statens kunstnerstipend, og styret til Fond for lyd og bilde oppnevnes av Kultur- og likestillingsdepartementet.



Figur 1. Organisasjonskart

Budsjett og regnskapstall 2022-24

Tabell 2: Budsjett og regnskapstall 2022-2024 (alle beløp i tusen kroner)

	2022	2023	2024
Tildelt under post 51 Fond for lyd og bilde	47 670	50 128	52 240
Regnskap post 51 Fond for lyd og bilde per 31.12	47 670	50 128	52 240
Utnyttelsesgrad post 51 Fond for lyd og bilde	100 %	100 %	100 %
Tildelt under post 55 Norsk kulturfond	909 771	956 922	1 003 160
Regnskap post 55 Norsk kulturfond 31.12	909 771	956 922	1 003 160
Utnyttelsesgrad post 55 Norsk kulturfond	100 %	100 %	100 %
Tildelt under Statens kunstnerstipend post 71, 72 og 73	454 796	465 577	498 227
Regnskap Statens kunstnerstipend post 71, 72 og 73	434 090	451 214	476 641
Utnyttelsesgrad post 71, 72 og 73 Statens kunstnerstipend	95,40 %	96,92 %	95,67 %
Tildelt under post 74, 75	607 210	652 464	689 450
Regnskap post 74, 75	607 210	652 419	698 450
Utnyttelsesgrad post 74, 75	100 %	100 %	100 %
Antall ansatte (hele tall)	146	137	141
Antall avtalte årsverk (hele tall)	143	133	139
Utførte årsverk (hele tall)	131	122	124
Samlet tildeling post 01-99	3 039 870	2 504 146	2 538 266
Driftsutgifter	236 048	215 313	236 899
Utnyttelsesgrad post 01-29	95,96 %	92,55 %	94,26 %
Lønnsandel av driftsutgifter	52,48 %	59,49 %	56,08 %
Lønnsutgifter	123 874	128 088	132 848
Lønnsutgifter per årsverk	946	1 047	1 063

Del 3 Årets aktiviteter og resultater

Målrapportering 2024

Denne delen inneholder en gjennomgang av måloppnåelse for de fire målene Kultur- og likestillingsdepartementet ga Kulturdirektoratet i 2024.

Mål 1: Et nyskapende, bærekraftig og mangfold kunst- og kulturliv

Samlet vurdering

De tre kollegiale organene Kulturrådet, Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde bidrar avgjørende til et nyskapende kunst- og kulturliv gjennom sine tildelinger. De kollegiale organene har også fortsatt arbeidet med å tydeliggjøre målene om økt bærekraft og redusert klima- og miljøbelastning i kunstnerisk produksjon og formidling. Målet om økt mangfold og representasjon blir adressert gjennom fokus på geografisk fordeling av midlene og å nå nye søkergrupper.

Kulturdirektoratet ferdigstilte sin kartlegging av status for klima- og miljøarbeidet i sektoren og fortsetter kunnskapstilfanget gjennom oppfølgende målinger av utslipp og effekter. Direktoratet har utviklet et klima- og miljøprogram for kultursektoren og har ansatt en bærekraftsansvarlig for klima og miljø.

Kulturdirektoratet er nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren. Arbeidet følger en egen mangfoldsplan med ulike tiltak for samarbeid, mobilisering, kompetansedeling og handling med mål om styrket mangfold, inkludering og deltakelse i kunst- og kultursektoren. Et eget kunnskapsprosjekt er gjennomført for å kartlegge arbeidet med samisk kunst og kultur i kulturvirksomhetene i Norge.

Måloppnåelsen for virksomhetens samlede bidrag til et nyskapende, bærekraftig og mangfoldig kunst- og kulturliv vurderes som god til tross for at økt mangfold i søkermassen ikke er dokumentert i rapport om søkerutviklingen og klima- og miljøutfordringer kun delvis er reflektert i søknader og rapporter.

Tabell 3: Søknader og tildelinger 2022-2024

Enhet	Antall søknader			Antall tildelinger			Tildelingsprosent			Beløp søkt			Beløp vedtatt		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Fond for lyd og bilde	3 341	3558	4038	1032	577	639	31.0%	16.2%	15.8%	333.0	363.7	406.4	90,6	50.8	54.0
Kulturdirektoratet	1 708	241	255	597	124	130	34.9 %	51.5%	51.0%	902.3	78.6	73.0	264.1	35.7	34.8
Norsk kulturfond	7 138	9148	8773	3 409	3680	3035	48.0%	40.2%	34.6%	3 162	2778.0	3107.2	898.0	1004.5	858.3
Statens kunstnerstipend	9 123	11053	12237	1 121	1008	1003	12.0 %	9.1%	8.2%						
Innkjøpsordningene for litteratur*	1209	1197	1199	619	662	682	51.0%	55.3%	56.9%						

Beløp i mill. kroner. Tallgrunnlag er basert på informasjon fra saksbehandlingssystemene. Tabellen er periodisert etter året det gjøres vedtak på en søknad. "Antall søknader" er antallet søknader på behandlet i vedtaksmøter. "Søknadsum" er beløpet som er blitt søkt om i disse søknadene. "Antall vedtak" er antall innvilgede søknader i vedtaksmøter. "Vedtatt sum" er beløpet vedtatt bevilget til disse søknadene. Tidligere årsrapporter legger andre definisjoner og periodiseringer til grunn og det vil derfor være noen endringer fra tidligere årsrapporter. Statens kunstnerstipend opererer ikke med søknadssum siden satsene for arbeidsstipendene reguleres av Stortinget for hvert år. Satsene for innkjøpsordningene er også satt, og operer derfor heller ikke med søknadssum. Trukkede søknader inkluderes ikke i tallgrunnlaget.

*For innkjøpsordningene gjelder tallene for antall titler til behandling, innkjøpte titler og innkjøpsprosent, per 05.02.2024.

Kulturrådet – Norsk kulturfond

Kulturdirektoratet er sekretariat for Kulturrådet. Kulturrådets hovedoppgave er å forvalte Norsk kulturfond og andre statlige tilskudd, og å være rådgivende organ for staten i kulturspørsmål. Norsk kulturfond hadde i 2024 en tildelt budsjetttramme på 1 003,2 mill. kroner. I tillegg har rådet forvaltet 7 mill. kroner i spillemidler.

I 2024 har Kulturrådet behandlet 8 692 søknader og av disse vedtatt 3 049 bevilgninger. Det ble i tillegg påmeldt 1199 titler til innkjøpsordningene for litteratur, og av disse ble 682 innkjøpt. Etter noen år med betydelige økninger gikk totalt søknadstall i 2024 noe ned. Hovedforklaringen på nedgangen er at ordningen for innkjøp av bøker til skolebibliotek ble utlyst i 2023, men ikke i 2024. Ser man bort fra denne ene ordningen, har søknadstallet ellers holdt seg jevnt økende på alle fagområder, men med en utflating i forhold til de siste årenes økning.

Gjennom en strategisk satsning på økt mangfold i søkermassen jobber Kulturrådet aktivt for å øke antallet nye søkere til tilskuddsordningene. Rådet opplever samtidig en økende utfordring med å balansere budsjetttrammene slik at man kan ta hensyn til nye aktører, utvikling, langsiktighet og kunstnerøkonomi. Pris- og lønnsvekst i samfunnet generelt bidrar også til et økt press på tilskuddsordningene.

Tildelingsprosenten i forhold til antall søknader har gått ned fra 40 % i 2023 til 35 % i 2024. Samlet søknadssum har økt med over 300 mill. kroner fra 2023 til 2024, en økning på over 12 %. Dermed har også prosentforholdet mellom tildelingssum (budsjettramme) og søknadssum gått ned fra 37 % til 26 %.

Oppfølging av rapporten Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner har stått sentralt for Kulturrådets arbeid i 2024. Rådet har framhevet kunstens og kulturens betydning i et forsoningsarbeid framover, og gjennom samtlige av rådets tilskuddsordninger har det blitt viet særskilt oppmerksomhet til de berørte gruppene i rapporten. Det er initiert dialog med Sametinget, Sámi Dáiddárráđđi, Norske kveners forbund og relevante kunstner- og bransjeorganisasjoner, og rådet har samarbeidet med Sametinget om utforming av en mulig innkjøpsordning for litteratur på samiske språk.

Kulturrådets strategi vektlegger at produksjon, distribusjon og formidling av kunst og kultur skal bidra til økt bærekraft i samfunnet. Samarbeidsprosjektet med Arts Council England og Statens kunsthåndverk i Danmark for å øke bærekraften i internasjonal turnévirkingsomhet har fortsatt i 2024, og aktører som søker virksomhetstilskudd fra Kulturrådet har vært oppfordret til å redusere klima- og miljøbelastning.

Se vedlagt årsrapport for Kulturrådet for mer detaljer om aktiviteter og resultater for Kulturrådet.

Statens kunstnerstipend

Statens kunstnerstipend hadde i 2024 en budsjettramme på 491,7 mill. kroner. Styrkingen av ordningen i 2024 innebar bl.a. opprettelse av 44 nye stipendhjemler og at stipendsatsene ble økt.

Utvalget tildelte 1 003 nye stipender, med en samlet tildelingsrate på 8 %. Dette inkluderte 601 engangsutbetalinger og 402 flerårige stipender, noe som bidro til at det totalt var 1 791 aktive stipender i løpet av året. Antall søknader nådde rekordhøyde 12 237, en økning på 11 % fra 2023. Av de 5 039 individuelle søkerne var det en betydelig vekst i antall førstegangssøkere, og stipendordningene for nyutdannede kunstnere og yngre kunstnere fortsatte å tiltrekke seg et høyt antall søknader.

Statsstipendordningen

Søknadene til statsstipend for 2024 ble behandlet i 2023. Kulturdirektoratet mottok 19 søknader, hvorav én kom fra en førstegangssøker. Søknadsbunken preges av faglitterære forfattere, historikere og kunstnere. Flere kandidater arbeider tverrfaglig med forskningsformidling og dokumentasjonsarbeid.

Se vedlagt årsrapport for Statens kunstnerstipend for mer detaljer om aktiviteter og resultater for stipender og garantiinntekter.

Fond for lyd og bilde

Fond for lyd og bilde (FLB) hadde i 2024 en budsjetttramme på 52,2 mill. kroner, fordelt på 10 ulike tilskuddsordninger innen musikk, film, scenekunst og billedkunst. Den totale tildelte summen inkluderte også tilbakeførte midler fra tidligere år.

Styret for FLB behandlet 4 032 søknader i 2024, en økning på 13,5 % fra året før. Det samlede søknadsbeløpet steg med 11,2 % til 405,4 mill. kroner. Styret vedtok 639 bevilgninger, som utgjorde en økning på 62 tildelinger sammenlignet med 2023. Til tross for økningen i både budsjettet og antall bevilgninger, er tildelingsprosenten fortsatt 16 %. Styret vurderer at den lave tildelingsraten er spesielt utfordrende med tanke på fondets rolle som en kollektiv kompensasjonsordning.

Det økende søknadsvolumet og et stramt driftsbudsjett medførte at styret i 2024 reduserte antallet medlemmer i fagutvalgene. Styret har opprettet et arbeidsutvalg som ser på muligheter for forenklinger og omstrukturering av fondets innretning. Prosessen, som skal være ferdigstilt i løpet av 2025, har som mål å sikre en mer bærekraftig og effektiv ressursforvaltning.

Mangfold og representasjon fortsatte å være prioriterte områder i FLB sitt arbeid. Basert på anbefalinger fra tidligere arbeidsgrupper ble det gjennomført tiltak for å styrke underrepresenterte grupperes tilgang til midler. Samtidig ble geografisk fordeling av støtte vektlagt for å sikre bred representasjon. FLB arbeidet også med å øke treffsikkerheten i tildelingene, blant annet gjennom tydeligere kommunikasjon og mer presis kategorisering av søknader.

I 2024 reviderte Kultur- og likestillingsdepartementet forskriften for FLB, med virkning fra 2025. Endringene gir styret økt fleksibilitet i forvaltningen av midlene, med muligheter til å justere revisjonsgrenser og utbetalingsrater.

Se vedlagt årsrapport Fond for lyd og bilde for mer detaljer om aktiviteter og resultater for fondet.

Et bærekraftig kunst- og kulturliv

I starten av 2024 kartla Kulturdirektoratet status for klima- og miljøarbeidet hos aktører som mottar statlig støtte gjennom ordningene som Kulturdirektoratet forvalter. Denne kunnskapen har gitt oss viktig innsikt for det videre arbeidet med bærekraft. Nærmere 70 % oppga at de burde gjøre mer for å redusere avtrykket sitt. Like mange mente at myndighetene burde ta en pådriverrolle i arbeidet.

I supplerende tildelingsbrev til Kulturdirektoratet i mai 2024, fikk vi i oppdrag å dele kunnskap og iverksette tiltak som kan bistå sektor i grønn omstilling. Kulturdirektoratet ansatte i desember 2024 en bærekraftsansvarlig for klima og miljø.

Kulturdirektoratet utviklet høsten 2024 et klima- og miljøprogram for kultursektoren i samarbeid med aktører i kultursektoren, samt Kulturtanken og Norsk Filminstitutt. Programmet inneholder en rekke tiltak, hvorav fem er prioriterte for oppstart i 2025.

Tiltakene er delt inn i kategoriene kunnskap og kompetanseheving og tilskudd/innovasjonsmidler.

Kulturdirektoratet har etablert dialog med Kulturrådet, styret for Fond for lyd og bilde og utvalget for Statens kunstnerstipend om bærekraft for å starte arbeidet med å sikre at klima- og miljøutfordringer skal være reflektert i søknader og rapporter. Utarbeidelse av standardiserte krav til søkere til statlige støtteordninger er prioritert tiltak fremover. Arbeid med å videreutvikle krav til institusjonenes rapportering med hensyn til klima- og miljøutfordringer er også igangsatt og vil bli gjenstand for videre vurdering i 2025.

Et mangfoldig kunst- og kulturliv

Kulturdirektoratet har, gjennom rollen som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren, et særskilt ansvar for å stimulere til inkludering og representativitet, til mangfold blant publikum, mangfold i uttrykksformer og mangfold i deltakelse.

Kulturdirektoratet har hatt god måloppnåelse i arbeidet med å bygge kunnskap og mobilisere til handling for mer mangfold, inkludering og deltakelse i kunst- og kultursektoren i 2024. Erfaring viser at strukturelt, langsiktig og kunnskapsbasert arbeid leder til endring. Ny kunnskap og data er utviklet og delt med sektor, nye kompetanseverktøy er utviklet, og samarbeid med virksomheter, kompetanse- og interesseorganisasjoner som representerer samfunnsgrupper særlig utsatt for diskriminering, er styrket.

Arbeidet følger en egen mangfoldsplan med ulike tiltak gjennomført i virksomheten og i samarbeid med kultursektor, blant annet arrangement-serien «Møteplass for mangfold», som er gjennomført i Karasjok, Vadsø, Oslo og Bodø. Møteplassene har skapt muligheter for kunnskaps-, kompetanse- og erfaringsdeling.

Kunnskapsprosjektet «Kartlegging av arbeid med samisk kunst og kultur i kulturvirksomheter i Norge» ble bestilt av Kulturdirektoratet og gjennomført av Proba Samfunnsanalyse. Funnene ble presentert i samarbeid med Sametinget i april 2024. Denne rapporten, samt satsing på dialogmøter med kvenske og norskfinske kunst- og kulturaktører i Vadsø, er del av bidraget til forsoning som oppfølging av sannhetskommisjonens rapport om fornorsking og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner. Ny kunnskap og kompetanse sørger for styrket samarbeid med Sametinget, og god videre oppfølging av forsoningsarbeidet.

FNs tiår for mennesker av afrikansk opprinnelse (2015-2024) ble markert med redaksjonelt innhold og et arrangement. Markeringen synliggjorde norskafricaneres bidrag til kunst- og kulturlivet, og diskuterte utfordringer.

Kulturdirektoratet har etablert samarbeid med Norsk filminstitutt og Kulturtanken med mål om felles utvikling av effektmål innen mangfoldsarbeid.

Kulturdirektoratets erfaringer og mangfoldskompetanse etterspørres, og direktoratet har holdt mangfoldsinlegg på 15 arenaer nasjonalt, nordisk og internasjonalt, samt tatt imot besøkende virksomheter. Vi opplever at oppdraget er godt kjent i sektor.

Internasjonalt

Kulturdirektoratet har i 2024 hatt god måloppnåelse i arbeid med å styrke norske kulturaktørers internasjonale muligheter gjennom Kreativt Europa, EØS-programmet på kultur, Norsk-islandsk kultursamarbeid og i formidling av nordiske tilskuddsordninger. Kulturdirektoratet har bidratt i Kultur- og likestillingsdepartementets gjennomgang av virkemiddelapparatet og de internasjonale virkemidlene. Kulturdirektoratets har bistått departementet i oppfølgingen av UNESCOs 2005-konvensjon om å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk.

EØS-midlene på kultur

Kulturprogrammene under EØS-midlene gir europeiske samarbeidsmuligheter for norske kulturaktører i de åtte EØS-landene Bulgaria, Tsjekkia, Slovakia, Polen, Portugal, Litauen, Latvia og Romania. Kulturdirektoratet har i 2024 avsluttet sin rolle som kontaktpunkt for norske aktører og EØS-prosjektpartnere for inneværende EØS-periode. Antall norske partnere i perioden har vært 262, et antall som vurderes som en svært god måloppnåelse. Ordinære prosjekter ble avsluttet 30. april 2024. Kulturdirektoratet har vært aktivt involvert i innspill og faglige vurderinger i forbindelse med utforming av nytt EØS-kulturprogram. Gjennom høsten har Kulturdirektoratet initiert og gjennomført fire av i alt syv bilaterale utvekslingsprosjekter med søsterorganisasjoner og armlengdesorganer i EØS-landene. Utvekslingene har involvert medarbeidere i alle direktoratets seksjoner og kontorer. Dette arbeidet har bidratt til kompetanseheving på det internasjonale feltet i egen organisasjon, god forberedelse av ny EØS-periode og styrket kommunikasjon mellom landene i EØS-samarbeidet. Kulturdirektoratet har også bidratt til en større avslutningskonferanse for kulturprogrammet i Oslo for alle deltagende EØS-land. Det er gjennomført en spørreundersøkelse blant norske partnere i EØS kulturprogrammer for å innhente resultater og erfaringer prosjektpartnere fra hele landet. Denne undersøkelsen følges opp i 2025, og resultatene legges til grunn i utvikling av kulturdirektoratets rolle som kontaktpunkt i ny EØS-mekanisme.

Kreativt Europa

Kulturdirektoratet har ansvar for å lede og koordinere den norske desken for EUs kulturprogram under Kreativt Europa. Programmet har betydning for den norske kultursektorens internasjonale muligheter, og selve veilednings- og søknadsprosessen gir aktørene betydelig verdi og kapasitetsbygging. Kulturdirektoratet har i hovedsak informert om programmet gjennom informasjonsmøter, regionale møter og temamøter. Vi har i 2024 arrangert tre regionale møter i tett samarbeid med Vestland, Østfold og Innlandet fylkeskommuner. Flere av aktørene er nå i søknadsprosesser. I arbeidet med å nå nye grupper er det også samarbeidet med bl.a. Innovasjon Norge, Barentssekretariatet og Museumskonferansen. For øvrig har scenekunstheltet og museumssektoren hatt særlig fokus i 2024. Til sammen har desken gjennomført rundt 260 veiledningsøker, en oppgang

på 30 fra 2024. Norge deltok i 79 søknader til samarbeidsprosjekter, en økning fra 73 i 2023. Flere norske søkere mottok støtte for reise- og residensprogrammer fra Culture Moves Europe-initiativet. Kulturdesken har i 2024 også bidratt med innspill til departementets deltakelse i styringskomitemøter for Kreativt Europa.

Norsk-islandsk kultursamarbeid

Norsk-islandsk kultursamarbeid skal bidra til et mangfoldig kultursamarbeid mellom Norge og Island og avsetningen har eksistert i 30 år. Midlene forvaltes av Kulturdirektoratet, og disponeres i samarbeid med det islandske kulturdepartementet. I 2024 ble beslutningsmøte avholdt i Reykjavik på Island. Det kom inn til sammen 40 søknader og det ble gitt tilskudd til 14 prosjekter innen sjangrene musikk, scenekunst, visuell kunst, litteratur og tverrfaglige tiltak. Avsetningen var på 1,96 mill. kroner, mens samlet søknadssum var 5,84 mill. kroner. Arbeidet med å synliggjøre ordningen og betydningen av tilskuddene vil bli fulgt opp i 2025.

Kulturdirektoratet Norden

Kulturdirektoratet Norden skal bidra til å gjøre muligheter for nordisk samarbeid bedre kjent hos norske kulturaktører. Gjennom god kunnskap og tettere relasjoner til nordiske aktører har Kulturdirektoratet i 2024 bidratt til å synliggjøre nordisk tekning, modeller og initiativ og delt relevant kunnskap og rapporter om verdien av nordisk kultursamarbeid. I 2024 publiserte direktoratet en egen nettside med informasjon om nordiske tilskuddsordninger og det ble gjennomført informasjons- og veiledningsmøter til sektor. Samarbeid med nordiske kulturinstitusjonene, søsterorganisasjoner og bilaterale fond og stiftelser i Norden ble styrket gjennom gjensidige besøk og kompetanseutveksling. Kulturdirektoratet har hatt aktiv tilstedeværelse på sentrale nordiske konferanser og arenaer der kunstens og kulturens betydning for ytringsfrihet, beredskap og mangfold har vært tema. Høsten 2024 arrangerte Kulturdirektoratet Norden et digitalt seminar i samarbeid med Nordisk ministerråd og Kulturanalys Norden der rapporten «Kultursamarbeten och nordisk bidragsgivning» ble presentert. Kunstnere og aktører med praktisk erfaring fra nordisk kultursamarbeid delte innsikt og perspektiver. Det nordiske samarbeidet fremstår mer aktuelt enn på lenge og i 2025 planlegges flere aktiviteter og seminarer som gir kunnskap om og løfter frem merverdien av nordisk kultursamarbeid for norske sektor.

Kunstnerisk frihet og ytringsfrihet

Kulturdirektoratets internasjonale arbeid skal bidra til å styrke kunstnerisk frihet og ytringsfrihet. Betydningen av et fritt ytringsrom for kunstnere er satt på agendaen i møter med organisasjoner og forvaltningsnivåer, og et økende utfordringsbilde er belyst av Kulturdirektoratet i flere offentlige paneler og konferanser nasjonalt og internasjonalt blant annet under Safemuse Fri Kunst i Oslo, ICORN General Assembly i København og Bodø 2024 - Arts of Democracy Week i Bodø. Kulturdirektoratets direktør har også i 2024 hatt ledervervet for IFACCA - International Federation of Arts Councils and Cultural Agencies. Direktørs verv har i 2024 også vært en viktig plattform for å fremme kunstnerisk frihet og ytringsfrihet. I 2024 har Kulturdirektoratet deltatt i to globalt sammensatte IFACCA-

arbeidsgrupper for henholdsvis urfolk og kunnskapssystemer. Dette arbeidet fortsetter inn i 2025 og bidrar bl.a. til agenda for IFACCAs verdensmøte i Seoul i 2025.

UNESCO's konvensjoner

Opprettelse av UNESCO-team i Kulturdirektoratet

Kulturdirektoratets oppgaver tilknyttet UNESCO er mangfoldige med sine ulike utgangspunkt. Det er likevel en del likheter og det vil styrke Kulturdirektoratets arbeid å ta ut synergier der det er mulig samt sikre en helhetlig tilnærming til arbeidet. Kulturdirektoratet etablerte i 2024 et eget UNESCO-team som ledd i arbeidet med å bygge intern kompetanse og styrke koordineringen av konvensjonsarbeid internt i organisasjonen. Dette har ledet til økt samarbeid og tydeligere koordinering, i tillegg er den interne kompetansen på UNESCO-feltet blitt styrket.

I 2024 ble det også innledet et sterkere samarbeid med Riksantikvaren om oppfølgingen av UNESCO-konvensjoner, der blant annet diskusjoner om kulturens rolle i beredskapsarbeid er blitt løftet.

UNESCOs 1970-konvensjon om tiltak for å forby og forhindre ulovlig import og eksport av kulturgjenstander og ulovlig overføring av eiendomsrett til kulturgjenstander

I arbeidet med 1970-konvensjonen innhenter Kulturdirektoratet årlig informasjon fra eksterne aktører til den periodiske rapporten, og vi har deltatt digitalt på komitémøtene og informasjonsmøte om The Virtual Museum of Stolen Cultural Objects. Videre har vi bidratt med innspill til det foreløpige rammeverket og endringsteorien, og deltatt på oppfølgingsmøte med UNESCO-sekretariatet.

UNESCOs 2005-konvensjon om å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk

Kulturdirektoratet bistø Kultur- og likestillingsdepartementet i arbeidet med Norges fjerde periodiske rapport om implementeringen av UNESCOs 2005-konvensjon. Kulturdirektoratet bistår også departementet i forberedelsen og deltakelse i konvensjonens styrende organer. I 2024 deltok direktoratet i den norske delegasjonen til konvensjonens mellomstatlige komitémøte. Kulturdirektoratet bidro også i forberedelse, innspill og utforming av Norges fjerde periodiske rapport. Som ledd i å involvere sivilsamfunnet i arbeidet med rapporten, inviterte direktoratet ni relevante organisasjoner til å gi innspill om konkrete tiltak og initiativer som bidrar til å nå mål i konvensjonen og for første gang ble to innspill fra sivilsamfunnet lagt ved den norske rapporten. Kulturdirektoratet ønsker å gi økt synlighet og kunnskap om konvensjonens formål og betydning. I jubileumsåret 2025 planlegges flere initiativ for å skape større bevissthet og involvering i sivilsamfunnet og hos aktører som står særlig sentralt i oppfyllingen av Norges forpliktelser.

UNESCO 2003-konvensjonen om vern av den immaterielle kulturarven

Kulturdirektoratet arbeider med implementeringen av konvensjonen i Norge. Kulturdirektoratet har deltatt på komitémøter og generalforsamling for konvensjonen og som tidligere år har vi understreket viktigheten av å løfte urfolks immaterielle kulturarv

verden over, i tillegg vektlagt sivilsamfunnets sentrale plass i arbeidet med konvensjonen. Det internasjonale samarbeidet mellom ulike aktører er en viktig drivkraft for å øke kunnskap om og respekt for egen og andres kultur, samt bidra til kulturfellesskap over grenser.

I 2024 ble to nye nominasjoner innskrevet på UNESCOs representative liste over menneskehetens immaterielle kulturarv: Den ene var «Bunadbruken i Norge, tradisjonshåndverk og sosial praksis». Den andre var en multinasjonal nominasjon tuftet på et samarbeid mellom Sverige og Norge om seterkultur/fäbodkultur i de to land. Nominasjonen var koordinert av Sverige. Med innskrivingene i 2024 har Norge totalt seks elementer UNESCOs lister og fortegnelse.

Arbeidet med å prioritere samisk immateriell kulturarv og nasjonale minoriteters immaterielle kulturarv fortsetter, jf. Stortingets føringer.

Memory of the world/Norges Dokumentarv

Norges dokumentarv er den norske delen av UNESCOs program for verdens dokumentarv (Memory of the World), som skal synliggjøre og ta vare på viktig kulturarv i form av dokumenter, arkiv, manuskript, foto, film og lyd (Memory of the World). Det er den norske komiteen for verdens dokumentarv som vurderer og avgjør hvilke dokumenter som blir skrevet inn i Norges dokumentarv. I oddetallsår åpnes det for nominasjoner til Verdens dokumentarv og i partallsår som i 2024, er det nominasjoner til Norges dokumentarv.

Komiteen ønsket særlig nominasjoner fra to grupper i 2024: Materiale som kan bidra til synliggjøring av marginaliserte eller usynliggjorte menneske og grupper, spesielt urfolk og minoriteter. I tillegg har det vært et ønske å løfte materiale skapt etter 1950. Syv arkiver ble skrevet inn i Norges dokumentarv i 2024.

Nasjonale kulturbygg

På oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet vurderer Kulturdirektoratet søknadene til departementet tilskuddsordningen for nasjonale kulturbygg kap. 322, post 70.

Kulturdirektoratet vurderer om prosjektenes ambisjoner, omfang og økonomiske rammer er realistiske og står i forhold til prosjektets formål. I vurderingene er det lagt vekt på formål, praktiske løsninger og driftsmodell samt realistiske planer for gjennomføring og finansiering. I tillegg vurderes søknadene ut ifra bærekraftige løsninger og tilgjengelighet. For museumsbygg vurderes i tillegg hvordan prosjektet ivaretar sikring og bevaring.

I 2024 ble 42 søknader vurdert, i dette inngår 12 nye søknader og fem søknader om tilleggsbevilgning fra prosjekt som tidligere har fått innvilget statstilskudd. Det har vært gjennomført befaringer for ni av de nye prosjektene.

Beredskap

Kulturdirektoratet har i 2024 arbeidet for å belyse kulturens betydning innenfor beredskap. Kulturdirektoratet mener Norge trenger en nasjonal plan for kulturberedskap, der vi

anerkjenner kunstens og kulturens evne til å bygge motstandskraft og en plan om hvordan vi beskytter kulturen og tradisjonene våre mot ulike trusler.

Det ble sammen med Riksantikvaren arrangert seminaret om Kulturarven som mål, middel og motstandskraft

Seminarets arrangører, Riksantikvaren og Kulturdirektoratet, spiller en sentral rolle i oppfølgingen av UNESCOs konvensjon om beskyttelse av kulturverdier i tilfelle av væpnet konflikt (1954), med tilleggsprotokoll (1999), og UNESCOs konvensjon om tiltak for å forby og forhindre ulovlig import, eksport og overføring av eiendomsrett til kulturgjenstander (1970). Konvensjonene har som formål å beskytte kulturarv mot angrep, ødeleggelse, tyveri og ulovlig omsetning – både i krigstid og i fredstid.

Direktoratene er likevel ikke alene om dette ansvaret, da konvensjonene er internasjonale forpliktelser som forplanter seg til både regionalt og lokalt nivå, slik den nasjonale totalberedskapens ansvarsprinsipper for beredskap også gjør. Ved å belyse og diskutere kulturarv både som mål, middel og motstandskraft, håper vi også å kunne belyse og diskutere beredskap fra ulike vinklinger, og med det oppnå seminarets følgende mål:

- Styrke kulturinstitusjonenes forståelse av trusselbilder og erkjennelse av mulige trusler;
- Styrke kulturinstitusjonenes bevissthet om at de har en plass, rolle og ansvar i det totale beredskapsarbeidet;
- Utveksle informasjon og kunnskap om beredskapsløsninger og -behov i kulturinstitusjonene, for med det å få indikasjoner på hvordan vi alle best kan jobbe videre.

Arbeidet med beredskap er i tillegg fulgt opp gjennom deltakelse i:

- Riksantikvarens referansegruppe for Haag-konvensjonen i Norge
- Riksantikvarens tverrsektorielle arbeidsgruppe for Haag-konvensjonen
- *Nordisk-Baltisk beredskapskonferanse, Saltsjöbaden i Sverige.*
Formålet med konferansen *Cultural Heritage and Cultural Resilience – Nordic-Baltic Conference on Civil Preparedness* var å utveksle erfaringer mellom de nordiske og baltiske landene om beredskapsspørsmål i kultursektoren
- *Faro-konferansen i Helsinki.*
Målet med konferansen var å diskutere implementeringen av *Europarådets rammekonvensjon om kulturarvens verdi for samfunnet* (Faro-konvensjonen) basert på erfaringene i Østersjøregionen.

Forsikringstilskudd

Tilskuddet skal sikre at visningsinstitusjoner i Norge kan vise større utstillinger med innlånt kunst m.m fra utlandet. Dette for å ivareta sitt samfunnsoppdrag ovenfor publikum, samt styrke kvaliteten, mangfoldet og omfanget av det kulturelle og kunstneriske tilbudet i Norge.

I 2024 ble det innmeldt tre utstillinger og gjennomført to med forsikringstilskudd. Kulturdirektoratet avgir egen rapportering til KUD på midlene innen 1. mars for fjorårets tilskudd.

Østersjøkomitéen

Østersjøkomitéen, Baltic Region Heritage Committee (BRHC), er et nettverk av kultur- og kulturminneforvaltningen i Østersjøregionen. Komitéen omfatter de nordiske landene, de baltiske landene, Polen og Nord-Tyskland ved Schleswig-Holstein og Mecklenburg Vorpommern. Island og Danmark har i hovedsak vært passive medlemmer. Kulturdirektoratet har i 2024 sammen med Riksantikvaren samkjørt de muntlige rapportene fra Norge. Temaene som har gått igjen på møtene i 2024 er beredskap. Kulturdirektoratet har fått et godt kunnskapsgrunnlag for hvordan beredskap forberedes på nasjonalt nivå i de fleste medlemslandene.

Statstilskudd til navngitte mottakere, kap. 320, 323 og 328

Musikk- og scenekunstinstitusjonene

Kulturdirektoratet har ansvar for kontroll, gjennomgang og vurdering av søknader, rapporter og statistikk fra musikk- og scenekunstinstitusjonenes på kap. 323, post 70. Kulturdirektoratet leverte en faglig vurdering og prioriteringer av musikk- og scenekunstinstitusjonenes budsjettsøknader for 2025 til Kultur- og likestillingsdepartementet. Videre leverte vi en oppsummering av institusjonenes rapporter og statistikk for 2023, samlet og for hver enkelt institusjon.

I mai 2024 publiserte Kulturdirektoratet visualiseringer av nøkkeltall for musikk- og scenekunstinstitusjonene på post 70. Oversikten viste utviklingen de siste fem årene for publikum, aktivitet, barn og unge, økonomi, kjønnsbalanse mv. Høsten 2024 publiserte vi en utvidet musikk- og scenekunststatistikk som også inkluderte 35 musikkfestivaler som mottok en million eller mer i tilskudd fra Kulturrådets musikkfestivalordning. Kulturdirektoratet leverte også tall til SSBs kulturstatistikk.

Andre kulturvirksomheter

Kulturdirektoratet har ansvar for forvaltning av tilskudd på kap. 320, post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m., og post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m. Kontroll, oppfølging og vurderinger ble gjennomført i tråd med tildelingsbrevets krav.

Kulturdirektoratet har levert faglig vurdering av rapportering og statistikk for 2023, med analyser av tendenser på aggregerte nivåer for ulike kategorier av tilskuddsmottakere, samt faglige vurderinger og prioriteringer av virksomhetenes budsjettsøknader for 2025. Med utgangspunkt i informasjonen fra virksomhetene, er det utviklet datarapporter som visualiserer nøkkeltall for den enkelte virksomhet og for ulike grupperinger av tilskuddsmottakere (per post, per fagområder og for ulike virksomhetstyper). Rapportene gjøres tilgjengelig for departementet. En begrenset nøkkeltallsrapport for 2022 ble i 2023

publisert på direktoratets nettsider, men på grunn av svakheter i datagrunnlaget ble det ikke publisert noen nøkkeltallsrapporter for post 74 og 75 i 2024. I 2024 har direktoratet arbeidet videre for å forenkle og bedre kvaliteten i data- og kunnskapsgrunnlag (ref. omtale av arbeid med bedre datainnhenting for institusjonene nedenfor), og nøkkeltallsrapporter for 2024 planlegges publisert sammen med musikk –og scenekunststatistikken i juni 2025.

Museene

Kulturdirektoratet har ansvar for kontroll, gjennomgang og vurdering av museenes rapportering og statistikk på kap. 328, post 70 og 78. Statistikkuttrekk med museumsdata for hele sektoren ble levert til SSBs kulturstatistikk.

Tidligere år har Kulturdirektoratet levert vurderinger av museene i det nasjonale museumsnettverket enkeltvis. For 2024 er vurderingen samlet. Dette gir et helhetlig blikk på institusjonenes utvikling som styrker Kulturdirektoratets rådgivende kapasitet. Samtidig er all rapportering fra hver institusjon gjennomgått, og blikket på enkeltinstitusjonenes utvikling suppleres med digital tilgang til statistikken.

Bedret datainnhenting for institusjonene på kap. 320, 323 og 328

Kultur- og likestillingsdepartementet og Kulturdirektoratet har siden 2022 hatt dialog om utvikling og forbedring av innholdet i budsjett-, regnskaps- og statistikkskjemaene for institusjoner med øremerkede statstilskudd på kap. 320, 323 og 328. Målet er å bedre kvaliteten på datagrunnlaget og å effektivisere rapporteringen for institusjonene. I 2024 har Kulturdirektoratet gjennomført innspillsrunder med tilskuddsmottakere og interesse- og arbeidsgiverorganisasjonene NTO, Norges museumsforbund, Spekter og Virke. Vi har utarbeidet endringsforslag i samråd med departementet. Endringene i skjemaene er planlagt implementert i 2025.

Museumskonferanse 2024

Høsten 2024 arrangerte Kulturdirektoratet den årlige museumskonferansen i Bodø. Konferansen dreide seg om hvordan museene kan bidra i arbeidet med å skape trygge og inkluderende fellesskap og lokalsamfunn. Målet med konferansen var å inspirere og utfordre museene til å ta en aktiv rolle i sine lokalsamfunn ved å dele erfaringer og diskutere videre arbeid. Denne årlige møteplassen gir sektoren mulighet til å diskutere aktuelle problemstillinger og bidrar også til kunnskapsbygging i Kulturdirektoratet. Konferansen blir fulgt opp med en skriftlig rapport og utlysning av årlige midler til museumsprogrammer i 2025.

Nasjonale minoriteter og urfolk

Kulturdirektoratet har ansvar for forvaltning av tilskuddsordninger for de nasjonale minoritetene, på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet. Dette omfatter drifts- og prosjektordninger til nasjonale minoriteter, drifts- og prosjektordninger til kvensk språk

og kvensk og norskfinsk kultur og den kollektive oppreisningen til romanifolket/taterne.

Tabell 4

Årstall	2021	2022	2023	2024
Budsjett for kap. 567, post 70, 73 og 75	13 120	13 520	31 935	33 631
Regnskap for kap. 567, post 70, 73 og 75 pr. 31.12.2024	13 985	13 520	31 191	31 220

Beløp i tusen kroner.

I 2024 tildelte Kulturdirektoratet 6,1 mill. kroner i driftstilskudd til åtte organisasjoner og 4 mill. kroner til 28 prosjekter for nasjonale minoriteter. Det ble fordelt 8,6 mill. kroner i driftstilskudd til sju språk- og kulturinstitusjoner og en kvensk avis. I tillegg mottok Norsk kveners forbund et øremerket tilskudd på 2 mill. kroner fra post 73 i 2024. Videre ble tildelt 6,6 mill. kroner til 29 prosjekter for kvensk språk og kvensk og norskfinsk kultur.

I den kollektive oppreisningen til tater/romanifolket tildelte Kulturdirektoratet 5,8 mill. kroner til 40 prosjekter. I august 2024 ble det arrangert et nettverksseminar for aktørene som var aktive med forprosjekter, og seminaret bidro til erfaringsdeling og etablering av kontakt. Kulturdirektoratet har sammen med faggruppen for den kollektive oppreisningen jobbet med en ny struktur for medvirkning i ordningen, som skal gjelde fra januar 2025.

Vår kontakt med kvenske og norskfinske aktører har blitt styrket i 2024. I mai 2024 arrangerte Kulturdirektoratet og Kulturrådet et eget dialogmøte i Vadsø med det kvenske og norskfinske kunst- og kulturfeltet. Formålet var å bli kjent med utfordringer og hvordan Kulturdirektoratet bør rigges for at minoritetens kunst og kultur skal styrkes. I juni deltok Kulturdirektoratet på Troms fylkeskommune sitt årlige *Kvenseminaret*.

Kulturdirektoratet har i 2024 videreført møtene med mottakerne av driftstilskudd fra kvensk språk og kvensk og norskfinsk kultur, og vil fortsette dette arbeidet for å nå bredere ut med informasjon om prosjekttilskuddsordningen.

Feltet nasjonale minoriteter preges av revitalisering, i tillegg er det økt oppmerksomhet og fokus fra majoritetssamfunnet. Utviklingen gjør at Kulturdirektoratet mottar stadig flere søknader, og vurderingen er at tilskuddsordningene når stadig bredere ut til de fleste nasjonale minoritetene.

Mål 2 God tilgang og økt bruk av kunst og kultur i hele landet

Samlet vurdering

Denne vurderingen omhandler Kulturdirektoratets arbeid med tilgang og bruk av kunst og kultur. Kunnskapsgrunnlaget har blitt styrket. Arbeidet med å følge opp tidligere rapporter om tilgjengelighet til kunst og kultur har gitt oppstart på museers planverk, mens målet om å skape oversikt over økonomisk tilgjengelighet ikke har blitt nådd. Det er satt i gang

arbeid med å skape bedre oversikt over finansiering av kunst og kultur og satt i gang samarbeid med større finansiører. Måloppnåelsen vurderes som delvis oppnådd.

Kunnskap om kulturbruk

Rapporten *Å telje er å velje. Ei kartlegging av publikum og kulturbruk*, skrevet av Telemarksforskning, ble publisert i 2024. Den gir en oversikt over relevante undersøkelser og målinger på feltet siden 2000, oppsummerer noen sentrale funn i undersøkelsene, og gjennomgår metodene som brukes. I tillegg inneholder den en diskusjon om, og en vurdering av fagspråket knyttet til publikum og kulturbruk. Basert på dette kommer rapporten med åtte forslag til videreutvikling av de kulturbruksmålingene.

I 2025 vil Kulturdirektoratet arbeide videre med en analyse av sentrale begreper knyttet til kulturbruk, og rapporten fra Telemarkforskning vil fungere som et viktig bakgrunnsdokument for dette arbeidet. Prosjektet sees i sammenheng med Kulturrådets store forskningssatsing på kulturbruk, publikum og deltagelse.

I løpet av 2024 har Kulturdirektoratet også etablert flere samarbeidsflater og dialogmøter med SSB om kulturbruk. Blant annet arrangerte Kulturdirektoratet det digitale seminaret *Kulturanalysen 2024* om hvem som bruker kunst og kultur i Norge.

Tiltak for økt tilgjengelighet

Det var i 2024 planlagt å samle erfaringer med tiltak for økt tilgjengelighet av kunst og kultur, særlig med tanke på økonomisk tilgjengelighet. Dette har ikke blitt gjennomført. Rapporten *Tilgjengelige kunstnerskap?* har blitt fulgt opp med ettårig museumsprogram *Tilgjengelige museer*. Museumsprogrammet, med oppstart i 2024, bidrar til utvikling av planer for tilgjengelighet, kartlegging av behov, barrierer og muligheter, samt dialog og samarbeid med brukergrupper.

Kulturelle møteplasser

Kulturdirektoratet har gjennom oppgaven med å vurdere søknadene til nasjonale kulturbygg og forvaltningsoppgavene for kulturinstitusjonene kunnet utvikle innspill til utvikling av virkemidlene innen kulturpolitikken. Vurderingene er brukt aktivt i forslag til statsbudsjett. Oversikten Kulturkroner har gitt bedre forståelse av hvem som finansierer kunst og kultur med hvor mye i Norge og samtaler mellom større finansiører av kunst og kultur som stat, fylker, kommuner og stiftelser har økt bevisstheten om hvordan kulturelle møteplasser kan styrkes.

Holdningsundersøkelsen 2024

Kulturdirektoratet gjennomførte høsten 2024, i samarbeid med Ipsos, en kartlegging av befolkningens oppslutning om offentlig tilskudd til kunst og kultur. Lignende undersøkelser har vært gjennomført to ganger tidligere, men denne gangen ble resultatene også knyttet til Norsk Monitor.

Siden 2022 har andelen som mener det er viktig å støtte kunst og kultur over offentlige budsjetter, falt fra 61 % til 57 %. Samtidig viser undersøkelsen at et flertall i alle deler av befolkningen, uansett kjønn, alder, utdanning og bosted, som mener slik offentlig støtte er viktig.

Mål 3 God, relevant og tilgjengelig kunnskap om kultursektoren

Samlet vurdering

I 2024 har Kulturdirektoratets kunnskapsarbeid vært særlig rettet mot økonomi, publikum og mangfold. Det har også vært et fokus på å sikre at data fra egne søknadssystemer holder høy kvalitet og er sammenlignbare på tvers av ulike ordninger. Det har blitt utarbeidet årsoppssummeringer for kunstfeltene. I tillegg er det gjennomført flere forberedelser til leveranser som kommer i 2025. Som sekretariat for Kulturrådet har direktoratet bidratt til å realisere Kulturrådets kunnskapsarbeid, særlig innen evaluering, utredning og forskning.

Selv om Kulturdirektoratet har publisert få rapporter i 2024 sammenlignet med tidligere år, vurderes måloppnåelsen som god.

Ny kunnskap

Kunnskapsprosjekter for Kulturrådet

Kulturdirektoratet bidro i 2024 til å igangsette og følge opp en rekke kunnskapsprosjekter på vegne av Kulturrådet. Forskningssatsingen *Kunst og sosiale fellesskap* ble avsluttet med utgivelse av den fagfelleverderte artikkelsamlingen *Fellesskap, konflikt og politikk. Spenninger i kunst- og kulturfeltet*. Forskningssatsingen *Skapende praksiser i musikk* ble avsluttet med utgivelse av artikkelsamlingen *Når musikken tek form*, også denne fagfelleverdert. Fra forskningssatsingen *Kulturbruk, publikum, deltagelse* ble det utgitt en konferanserapport, *Tverrfaglege perspektiv på kulturbruk, publikum og deltaking*.

Det ble i 2024 også jobbet med en rekke evalueringer og utredninger på bestilling fra Kulturrådet, blant annet et større forsknings- og evalueringsprosjekt knyttet til det visuelle kunstfeltet og Kulturrådets tilskuddsordninger, en utredning knyttet til arven etter visuelle kunstnere, en evaluering av Kulturrådets forsøksordningen for aspiranter med funksjonsnedsettelse, og en kartlegging knyttet til lydbøker og strømming. Det vises til Kulturrådets årsrapport for utdypende beskrivelser.

Kunstnerøkonomi

Kulturdirektoratet innledet i 2024 forberedelsene av en ny kunstnerundersøkelse, som skal påbegynnes i 2025. Samtidig fikk direktoratet utarbeidet et notat som beskriver hvordan kunstnerorganisasjoner kan kartlegge medlemmers inntekter på en måte som samsvarer med statlige kunstnerundersøkelsene (*Hvordan undersøke kunstneres inntekter?*, Kleppe 2024).

Økonomiske nøkkeltall

Økonomiske nøkkeltall for året 2024 ble bestilt fra SSB og satt sammen med tidligere data. Dette gir en god tidsserie om den økonomiske utviklingen i kultursektoren. I tillegg ble sysselsettingsstatistikken i 2024 utvidet for å gi et bedre bilde av mangfold blant de sysselsatte i kultursektoren. Nytt for året er at det også ble bestilt regnskapstall for selvstendig næringsdrivende, samt for et utvalg av ikke-finansielle aksjeselskap som har mottatt tilskudd fra Kulturrådet i perioden 2019–2023. Økonomiske nøkkeltall for 2024 er denne gang ikke publisert som en egen rapport, men vil være en del av en større rapport som planlegges ferdigstilt sommeren 2025.

Musikk i tall 2023

Kunst i tall har frem til nå vært en årlig publikasjon som dokumenterer kunstmarkedenes økonomiske utvikling. I 2024 ble det av budsjettmessige årsaker kun gjennomført måling av musikkbransjen. Målingen dekker tall for 2023. Undersøkelsen ble finansiert av Kulturdirektoratet og Kultur- og likestillingsdepartementet som en del av kunnskapsgrunnlaget for Musikkutvalgets arbeid med en norsk offentlig utredning (NOU) på musikkområdet.

Musikk i tall 2023 viser en nedgang i samlede inntekter på 10 % fra 2022, justert for inflasjon. Dette er den største nedgangen fra ett år til et annet siden kartleggingen begynte i 2012, med unntak av 2020, det første pandemiåret. Den største endringen er en nedgang på 19 % i inntektene fra konserter i Norge og det er spesielt de store konsertene som opplever en betydelig reduksjon i inntekter. Samtidig har inntektene fra innspilt musikk falt med omkring ett prosentpoeng. Etterspørselen etter livemusikk ser ut til å ha gått tilbake til et mer normalt nivå fra toppåret 2023. Omvendt viser *Musikk i tall 2023* at vederlagsinntektene for norsk musikk har hatt en positiv vekst de siste tre årene. I både 2022 og 2023 var det dessuten en økning av norske artister og norske tekster på topplistene over strømmet musikk.

Mangfold

Våren 2024 ble rapporten om arbeid med samisk kunst og kultur i kulturvirksomheter i Norge lansert. Rapporten baserte seg på en spørreundersøkelse sendt til rundt seks hundre kulturvirksomheter. Svarprosenten var i overkant av 40 %. Av de virksomhetene som besvarte undersøkelsen, rapporterer rundt halvparten at de har arbeidet med samisk kunst og kultur det siste året. Undersøkelsen viser også at mange samiske kulturvirksomheter erfarer å måtte fungere som kompetanseaktører overfor ikke-samiske virksomheter. Lanseringsarrangement ble gjennomført i Sametingets bibliotek i Karasjok.

Kunnskapsoppsummeringer

I 2024 har Kulturdirektoratet jobbet med å utvikle et format for forskningsoppsummeringer. Dette er tenkt som korte tekster som skal gi en sammenfatning av tilgjengelig kunnskap på et felt. Som et forsøk har det blitt utarbeidet et notat som oppsummerer forskning på helseeffekter av kultur.

Kunnskap om kunstområdene

Gjennom oppgaven som sekretariat for Kulturrådet får Kulturdirektoratet omfattende innsikt i tendenser i kunstfeltene. Det ble i 2024 publisert årsoppsummeringer for hvert av de fire fagområdene litteratur, musikk, scenekunst og visuell kunst. Rapportene gir oversikt over tall, tendenser og utviklingstrekk knyttet til Kulturfondets tilskuddsordninger. Hensikten med rapportene å styrke kunnskapen om fondet og legge grunnlaget for dialog med søkere og aktører på feltet.

Kulturanalysen 2024

Tema for Kulturanalysen 2024, Kulturdirektoratets årlige kunnskapsseminar, var kulturbruk, med utgangspunkt i målet om at kunst og kultur skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av inntekt og bakgrunn. Blant annet presenterte Statistisk sentralbyrå *Norsk kulturbarometer 2023*, og forsker fra Telemarksforskning fremla rapporten *Å telja er å velje*, en kartlegging av kulturbruksundersøkelser skrevet på oppdrag fra Kulturdirektoratet.

Mål 4 Effektiv og god forvaltning

Samlet vurdering

Kulturdirektoratet er sekretariat for Kulturrådet, Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde. Evalueringer viser disse er godt fornøyde med sekretariatet og opplever at sekretariatet støtter opp under deres oppdrag, strategier og utviklingsplaner.

Grunnet en for optimistisk fremdriftsplan for implementering av ny systemstøtte og nye nettsider vurderer vi måloppnåelsen for digitale løsninger som delvis oppnådd. Arbeidet er godt i gang og vil løpe gjennom 2025. Kvalitetssystemet er etablert. Direktoratet har ikke gjennomført en brukerundersøkelse, men tilbakemeldinger fra brukere av det nye systemet for tilskuddsforvaltninger gode. Antall klager som får medhold er lavt. Det er ennå ikke blitt etablert felles rutiner for veiledning og brukerdialog.

Sekretariatsfunksjoner for Kulturrådet, styret for Fond for lyd og bilde og utvalget for Statens kunstnerstipend

Kulturrådet

Kulturdirektoratet utarbeidet i 2024 en beskrivelse av hvordan sekretariatsfunksjonen overfor Kulturrådet skal forstås og hvordan leveransene skal støtte opp om rådets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring og Kultur- og likestillingsdepartementets tildelingsbrev, og den skal gi et grunnlag for å kunne gjøre prioriteringer innenfor gjeldende ressurs- og kostnadsramme. Sekretariatsfunksjonens hovedleveranser er å sikre god, hensiktsmessig og effektiv tilskuddsforvaltning, å bidra med kunnskap rådgivning og relevant fagkompetanse, og å drive kommunikasjons- og informasjonsarbeid. Beskrivelsen av sekretariatsfunksjonen ble godkjent av Kulturrådet og

vil danne grunnlag for årlige evalueringer. Overordnet tilbakemelding fra Kulturrådet er at samhandlingen med sekretariatet er god og at det gis tilstrekkelig og hensiktsmessig bistand fra sekretariatet til å realisere egen strategi.

I tillegg til løpende saks- og søknadsbehandling bisto vi Kulturrådet ved oppnevning og innføring av nye utvalg, fulgte opp kunnskaps og forskningsprosjekter, bidro med faglig relevant innhold på rådsmøtene, bidro til arbeid med opprettelse og utvikling av tilskuddsordninger og jobbet for å innrette tilskuddsforvaltningen på en hensiktsmessig måte. I 2024 ble antall søknadsfrister for enkelte ordninger justert, vi startet arbeidet med å utvikle nye løp for søknadsbehandling, og jobbet med en mer enhetlig forvaltning av årlige virksomhetstilskudd. Arbeid med overgang til ny systemstøtte har vært høyt prioritert.

Statens kunstnerstipend

Dialogen mellom sekretariatet og stipendkomiteene er god og blir stadig mer formalisert. Komiteene følger opp sitt mandat og Utvalgets instruks på en tilfredsstillende måte, samtidig som de gir verdifull kvalitativ kunnskap om tendenser i kunstfeltene. Denne innsikten gir Kulturdirektoratet et solid grunnlag for å bistå Utvalget med utvikling av stipendordningen.

Den økende mengden søknader og stipendmottakere fører til et høyere arbeidspress for både sekretariatet og stipendkomiteene. Dette gir mindre tid til ønsket utviklingsarbeid og øker arbeidsbelastningen for komiteene. Kulturdirektoratet jobber derfor kontinuerlig med å identifisere og implementere tiltak for å effektivisere forvaltningen. Arbeidet med å forbedre forvaltningen av ordningen vil fortsette i forbindelse med at departementet utarbeider ny forskrift for Statens kunstnerstipend.

Fond for lyd og bilde

God dialog mellom sekretariatet og fagutvalgene har sikret et solid kunnskapsgrunnlag for styret for Fond for lyd og bilde og gitt verdifull innsikt i endringer og behov i feltet. Denne kunnskapsutvekslingen bidro til gode beslutningsprosesser for styret både i tildelinger og i arbeidet med styrets strategi.

Digitale løsninger

Kulturdirektoratet har jobbet målrettet med digitalisering for å styrke vår operative kapasitet, effektivisere arbeidsprosesser og forbedre tjenestene våre. Gjennom en rekke tiltak har vi lagt grunnlaget for en mer moderne og datadrevet virksomhet.

Ny driftsmodell og tjenesteutsetting av basisdrift

Som en del av Kulturdirektoratets sourcingsstrategi er den tidligere driftsmodellen byttet og det er gjennomført en vellykket tjenesteutsetting av basisdrift. Dette har gitt større fleksibilitet, bedre ressursutnyttelse og økt kvalitet i IT-driften. Den nye modellen sikrer stabilitet og skalerbarhet, samtidig som den gir bedre muligheter til å fokusere på våre kjerneoppgaver.

Nytt system for tilskuddsforvaltning

En av årets viktigste milepæler har vært anskaffelsen av et nytt system for tilskuddsforvaltning. Dette systemet skal bidra til mer effektiv og brukervennlig behandling av søknader og rapporter knyttet til tilskudd. Systemet skal også gi bedre innsikt i kultursektoren gjennom mer gjennomtenkt bruk av data. Kulturdirektoratet har allerede implementert de første tilskuddsordningene i systemet, og de første erfaringene, fra både søkere og ansatte, er positive. Videre implementering og optimalisering vil fortsette i året som kommer. Målet om at 75 % av alle søkbare ordninger er overført i 2024 er ikke nådd. Kulturfondsordninger og innkjøpsordninger for litteratur ble pilotert i 2024. Ordninger knyttet til Fond for lyd og bilde, Statens kunstnerstipend og ordninger finansiert med spillemidler implementeres først i 2025.

Utvikling av ny dataplattform

Kulturdirektoratet har kommet godt i gang med å utvikle en ny dataplattform som vil gi nye muligheter for virksomhetsstyring og kunnskapsproduksjon. Plattformen skal legge til rette for bedre innsikt, analyse og beslutningsstøtte ved å samle, strukturere og tilgjengeliggjøre data på en mer effektiv måte. Dette vil bidra til økt datadrevet styring og styrke Kulturdirektoratets evne til å levere på vårt samfunnsoppdrag.

Kulturdirektoratet vil fortsette digitaliseringsreisen for å sikre en effektiv, brukervennlig og fremtidsrettet forvaltning.

Nye nettsider

Vi har inngått avtale om leveranse av nye nettsider. Innholdsarbeidet ble startet opp i 2024, med fokus på klarspråk. Prosjektet er planlagt fullført høsten 2025. Årsaken til forsinkelsen var at vi underestimerte tiden til kravspesifikasjon og anskaffelse.

Digitalt kvalitetssystem

I 2024 har Kulturdirektoratet etablert en første versjon av et digitalt kvalitetssystem. Systemet omfatter instruks, prosedyrer og rutiner som er knyttet til de ulike tjenestene og arbeidsprosessene.

Forvaltning av søkbare ordninger

Kulturdirektoratet gjennomførte ingen brukerundersøkelser blant søkere til tilskudd i 2024. Vi har derfor ikke data på hvordan denne utviklet seg. I forbindelse med pilotering av nytt system for tilskuddsforvaltning har vi imidlertid fått mye god tilbakemelding på at systemet er mer brukervennlig. Antall henvendelser til vår brukerstøtte har også gått vesentlig ned for de brukerne som har levert søknader gjennom dette nye systemet. Vi har derfor grunn til å tro at brukertilfredsheten vil øke med det nye systemet. En brukerundersøkelse er planlagt i første del av 2025.

Fordi ny nettside ikke er lansert ennå er det for tidlig å rapportere om vi når mål om brukervennlighet på denne.

Kulturdirektoratet behandlet i 2024 om lag 26.500 søknader. Vi mottok 103 klager, 57 ble avvist og 18 fikk medhold. I 2023 fikk 20 medhold.

Del 4 Styring og kontroll i virksomheten

Kulturdirektoratets overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten

Styringen av Kulturdirektoratet tar utgangspunkt i de årlige tildelingsbrevene fra Kultur- og likestillingsdepartementet og Kommunal og distriktsdepartementet, instruks om økonomi- og virksomhetsstyring fra Kultur- og likestillingsdepartementet og Kulturdirektoratets strategi og handlingsplan med tilhørende risikovurderinger. Sentralt i Kulturdirektoratets virksomhetsstyring står månedlige økonomirapporter, bi-månedlige operative rapporter og tertialvis oppfølging av resultater og risikovurderinger knyttet til handlingsplan og målskjemaet fra Kultur- og likestillingsdepartementet. De operative rapportene inkluderer informasjon om blant annet økonomidrift, tilskuddsforvaltning, varslingssaker, IKT-sikkerhet, sentrale HR-data og innsynssaker. Strategien operasjonaliseres i en 18-24 måneders handlingsplan. Handlingsplanen revideres hvert halvår og inkluderer føringene fra departementene.

Blant de vesentlige risiko-områdene Kulturdirektoratet har er sårbare digitale systemer, behov for å øke kunnskapen om kultursektoren og effekten av tilskudd og behov for forenklinger knyttet til Fond for lyd og bilde.

Riksrevisjonen påpekte svakheter ved internkontrollen i forbindelse med revisjonen av regnskapet for 2022. Disse ble svart ut og Riksrevisjonen hadde ingen merknader til regnskapet for 2023.

I 2024 har Kulturdirektoratet etablert et kvalitetssystem. Systemet omfatter instruks, prosedyrer og rutiner som er knyttet til de ulike tjenestene og arbeidsprosessene. Det er et pågående arbeid å revidere disse. Det er også etablert en kanal for varsling om avvik. Kulturdirektoratet har også etablert en instruks for internkontroll. Denne er basert på DFØs modell om tre forsvarslinjer.

Ledelsen orienteres om status om personvern en gang i året. Personvernombudet gir også sin egen rapport til direktøren.

Dette har samlet bidratt til god styring og kontroll gjennom året.

Personvern

Kulturdirektoratet har i arbeidet med personvern gjennom 2024 hatt et særlig fokus på å ytterligere styrke internkontrollen. Det er utarbeidet rutiner og støtteverktøy for intern bruk ved inngåelse av databehandleravtaler, vurderinger i forbindelse med tredjelandsoverføringer, vurdering av personvernkonsekvenser samt avvikshåndtering. Målet har vært å sikre en mer enhetlig og effektiv håndtering av personvernrelaterte spørsmål på tvers av organisasjonen og jobbe systematisk med oppfølging og håndtering av avvik.

Gjennom året har vi også prioritert kompetanseheving innen personvern, som et tiltak for økt bevisstgjøring. I tillegg er det gjennomført personvernkonsekvensvurdering for ny dataplattform.

I 2024 er det totalt registrert totalt fem avvik, hvor alle gjaldt vår rolle som behandlingsansvarlig. Avvikene er registrert og beskrevet internt, og det er gjennomført korrigerende tiltak tilpasset avvikets karakter for å både korrigere avviket og forhindre gjentakelse. Videre er det vurdert hvorvidt avvikene utgjør et brudd på personopplysningssikkerheten. De fem avvikene er funnet å ikke utgjøre brudd på personopplysningssikkerheten.

Fokuset på internkontroll, avvikshåndtering og bevisstgjøring vil fortsette i 2025, med blant annet et mål om raskere respons på avvik.

Kulturdirektoratet sine medarbeidere

I 2024 hadde Kulturdirektoratet en turnover på 9,2 %. Det er en nedgang på 8 % sammenlignet med året før. Som i offentlig sektor for øvrig, har det vært utfordrende å tiltrekke seg nok kvalifiserte søkere innenfor fagområdene IT, juss og økonomi. Utover dette får vi mange godt kvalifiserte søkere til våre stillinger.

HR-data analyseres og følges opp jevnlig med ledere og i partssammensatte utvalg. Medarbeiderundersøkelsen i 2024 viste et høyt jobbengasjement, men behov for å jobbe med tilhørighet til organisasjonen.

Etter en nedgang i sykefraværet forrige år er vi i 2024 tilbake på samme nivå som i 2022. Det er i hovedsak det legemeldte fraværet som har økt og vært jevnt høyere hele året. Sykefravær er høyest blant kvinner og andelen er uendret fra 2023. AMU har i 2024 vedtatt nye virksomhetsmål for det totale sykefraværet og igangsatt tiltak for oppfølging.

Tabell 5: totalt sykefravær siste tre år:

2022	2023	2024
6,5 %	5,1%	6,4 %

Aktivitet- og redegjørelsesplikt (ARP) arbeid 2024

Likestillings- og mangfolds arbeidet i direktoratet som arbeidsgiver

Tabell 6:

Kulturdirektoratet	Kjønnsbalanse		Midlertidige ansatte		Foreldrepermisjon		Deltidsansatte	
Pr 31.12.24	K	M	K	M	K	M	K	M
Kulturdirektoratet	100	49	9	8	6	2	2	0

* Av de 149 ansatte er 133 faste, 2 midlertidige og 14 vikarer

Tabell 7:

Pr 31.12.24	Antall (N)	Menn	Kvinner	Lønn*
Totalt i Kulturdirektoratet inkl. midl. ansettelser	149	49	100	96,1%
Seniorrådgiver	96	28	68	96,4 %
Rådgivere	27	10	17	101%
Ufrivillig deltid	0	0	0	

*Tallene i kolonnen viser kvinners gjennomsnittslønn i pst. av mennenes gjennomsnittslønn.

Kun stillingsgrupper der det er minst 5 stk. av hvert kjønn er tatt med.

Kulturdirektoratet har kontinuerlig fokus på likelønn mellom kjønnene, spesielt i forbindelse med de årlige lønnsforhandlingene. Vi ser imidlertid at menn i snitt fortsatt tjener mer enn kvinner i virksomheten og at denne forskjellen har holdt seg relativt stabil det siste året. Noe av årsaken til dette er bl.a. at det p.t. er flere menn enn kvinner i toppledergruppen. Dette øker snittet på menns lønn på generell basis. I tillegg er det p.t. flere menn enn kvinner i de stillingene som er mest konkurranseutsatt og som dermed ligger høyere i lønn, som f.eks. innenfor IT. Dette gir utslag på lønnsforskjellene generelt, og i seniorrådgiverkoden spesielt. I rådgiverkoden ligger imidlertid snittlønnen til kvinner over snittlønnen til menn.

Vi har p.t. ingen som jobber ufrivillig deltid.

Prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og mot diskriminering

Kulturdirektoratet jobber aktivt for likestilling og mot diskriminering i tråd med aktivitetsplikta etter likestillings- og diskrimineringsloven. Arbeidet er forankret i retningslinjer og personalpolitikk.

Slik jobber vi for å sikre likestilling og ikke-diskriminering i praksis:

Kulturdirektoratet har en egen ARP-gruppe som utarbeider årlig handlingsplan med tiltaksliste for å sikre likestilling og ikke-diskriminering. Gruppen består av medlemmer fra HR, fagforeningene, ledelsen og mangfoldsteamet i Kulturdirektoratet. ARP-gruppen har møter en gang i måneden. Det orienteres jevnlig om arbeidet i samarbeidsforum, på allmøter og i ledergruppen i Kulturdirektoratet. Tiltaksliste har tilslutning fra ledermøtet. Arbeidet i gruppen er godt koblet på direktoratets generelle arbeid innenfor HR, HMS og mangfoldsoppdraget for å sikre en helhetlig personalpolitikk.

Gruppen følger lovfestet firetrinnsmetode. Tiltaksplanen 2024 har hatt et spesielt fokus på rekruttering. Vi har også jobbet med å kartlegge risiko, utviklet tiltak og lage ny handlingsplan for 2025. Vi har gått igjennom alle personalområdene og diskrimineringsgrunnlagene systematisk. Vi har også benyttet resultater fra medarbeiderundersøkelsen våren 2024 i vårt kartleggingsarbeid. I utviklingen av tiltak har vi lagt vekt på å finne frem til enkle og konkrete tiltak som lar seg iverksette.

Resultater av arbeidet og forventninger til arbeidet framover

I 2024 har vi blant annet hatt tiltak knyttet til stillingsutlysninger, verdsettelse av erfaringsbasert kompetanse og mangfoldsrekruttering. Vi har også etablert en standard for interne og eksterne arrangement for å sikre inkludering. Vi har startet opp arbeid med en livsfasepolitikk som skal sikre likebehandling på tvers av organisasjonen, like tilretteleggingsmuligheter, og sikre muligheten for å kombinere arbeid og privatliv. Dette arbeidet fortsetter i 2025. En detaljert oversikt over tiltakene er vist nedenfor:

- Utarbeidet ny standard for interne og eksterne arrangement som sikrer inkludering og nødvendig tilrettelegging
- Mal for utlysningstekst er gjennomgått og endret for å tiltrekke en bredere og mer mangfoldig søkermasse
- Tekster og bilder brukt på rekrutteringsplattformer og i rekrutteringsøyemed er gjennomgått og oppdatert for å nå en mere mangfoldig søkergruppe
- Analyse av utlysningskanaler for å nå en bredere søkergruppe
- Workshop i mangfoldsrekruttering for ledere er gjennomført
- I forbindelse med ny lønnspolitikk er erfaringsbasert kompetanse løftet for å hindre unødig ekskludering i ansettelser, forfremmelser og utvikling
- Etablert pilot for interne interesselmeldinger som sikrer åpne prosesser og utviklingsmuligheter for alle ansatte
- Påbegynt arbeid med livsfasepolitikk for å sikre like muligheter for tilrettelegging og muligheter for å kombinere jobb og familieliv.

I 2025 vil vi jobbe videre med påbegynte tiltak og gjennomføre igangsette nye i henhold til handlingsplan for 2025. Vi vil også evaluere gjennomførte tiltak.

Fellesføringer og andre krav

Lærlinger

Kulturdirektoratet er knyttet til Opplæringskontoret for statlige virksomheter. Direktoratet er godkjent lærebedrift innen mediedesignfag og service- og administrasjonsfag. I 2024 har én lærling bestått fagprøven i mediedesignfaget og én ny lærling har startet opp. Virksomheten har også hatt tre arbeidstreningskandidater fra NAV, to studenter på praksisplass og en kandidat på hospitering. Kulturdirektoratet har et mål å til enhver tid ha to lærlinger i virksomheten.

Desentralisert arbeid

Kulturdirektoratet har i dag tre arbeidslokasjoner med etablerte fag – og kontorfellesskap. Bodø, Trondheim og Oslo. I 2024 har antall medarbeidere med arbeidsplass i Bodø og økt fra 7 til 8, mens antall medarbeidere med arbeidsplass i Trondheim har økt fra 13 til 15. Fag- og kontorfellesskapene i Bodø og Trondheim benyttes der det er hensiktsmessig og relevant i lys av våre hovedoppgaver.

Utvikling i antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/ eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Kulturdirektoratets mål har vært å øke antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/ eller fravær av arbeid, utdanning eller opplæring. Målet ble ikke tallfestet. I 2020-2021 var det 0 % av rekrutteringer innen denne gruppen. Heller ikke i 2024 har vi lyktes med å ansette personer innenfor den aktuelle gruppen. Anvendt datagrunnlag har vært selvrapportering i rekrutteringssystemet samt avdekking av aktuelle forhold etter ansettelse.

	2024
Antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring	0
Total antallet ansettelser i virksomheten	15
Måloppnåelse	0 %

Tiltakene vi har gjort er en rekrutteringsworkshop for ledere med ansettelse av personer med nedsatt funksjonsnedsettelse som eget tema. Det har også vært tatt opp som tema med lederne knyttet til vårt interne mangfoldsarbeid. Det rapporteres også på antall personer i denne gruppen knyttet til søknader og innkallinger til intervjuer for hver rekruttering vi gjør. Kandidater har blitt kalt inn til intervju, men de har ikke nådd opp med hensyn til kvalifikasjoner.

Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Bærekraftperspektivet er inkludert i strategiens mål om «Et nyskapende, mangfoldig og bærekraftig kunst- og kulturliv. Kulturdirektoratet har startet opp et klima- og miljøprogram for kultursektorer som inkluderer kunnskapsdeling og konkrete tiltak for å bistå sektoren med grønn omstilling (se beskrivelse i del 3, mål 1).

Kulturdirektoratet er miljøsertifisert. Vi vurderer de mest vesentlige områdene til å være knyttet til innkjøp, reiser og drift av kontorene. Miljøkrav inkluderes i krav til anskaffelser der dette er relevant. Vi vil i 2025 sette oss mål knyttet til rapporteringen vi gjør for miljøsertifiseringen.

Klimaendringene vurderes å påvirke driften av virksomheten i liten grad.

Kjøp av konsulenttenester

I tråd med tildelingsbrevet skal Kulturdirektoratet arbeide for å redusere konsulentbruken på område der det ligger til rette for å nytte interne ressurser og intern kompetanse. Som en relativt liten virksomhet er det likevel områder der det ikke er hensiktsmessig å bygge opp egen kompetanse, da behovet er for lite til at dette kan forsvares med for eksempel nyansettelser eller å bruke ressurser på å bygge kompetanse internt.

Kjøp av konsulentttjenester og fremmede tjenester i 2024 var på 17,4 mill. kroner, en oppgang på ca. 6,7 mill. kroner fra 2023. Konsulentbistand ligger fortsatt lavere enn tidligere år, og økningen i år er spesielt knyttet til konkrete tidsavgrensede behov innen økonomi og utvikling av nytt saksbehandlingssystem.

Eksterne konsulenter ble i 2024 brukt til:

- forvaltning av saksbehandlingssystemet
- utvikling av ny dataplattform
- arbeid innen mangfold og bærekraft
- bistand innen økonomi og controlling
- utvikling av et nytt saksbehandlingssystem

Konsulentttjenester til kommunikasjon utgjorde 671 400 kroner i 2024, hvorav 311.900 kroner var knyttet til utvikling av nye nettsider, og øvrige kostnader i hovedsak er knyttet til kampanjer og oversettelser.

Tabell 8 (Beløp i tusen kroner):

UTGIFTER TIL KONSULENTER (I tusen kroner)	2024	2023
Konsulentttjenester innen økonomi og revisjon	1 933	1 106
Konsulentttjenester innen juss - juridisk bistand	858	762
Konsulentttjenester til utvikling av programvare og IKT-løsninger	5 709	1 052
Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling mv.	1 566	2 647
Konsulentttjenester til rekruttering mv	549	219
Konsulentttjenester til kommunikasjonsrådgiving, design mv	671	811
Andre konsulentttjenester	6 069	4 012
Sum utgifter til konsulenter	17 356	10 609

Forvaltning av spillemidler

Kulturdirektoratet forvalter midler fra overskudd fra spillvirksomhet i Norsk Tipping AS til ulike formål. I 2024 ble det utbetalt 66,5 mill. kroner. Departementet tildelte tilskudd på totalt 85,8 mill. kroner av spillemidler til Kulturformål til Kulturdirektoratet inkludert Kulturrådet i 2024. Spillemidler ble tildelt til blant annet museumstiltak, amatørteatertiltak, scenekunsttiltak, oppfølging av regjeringens leselyststrategi og insentivordning for ny norsk dramatikk.

Tabell 9: Forvaltning av spillemidler til kulturformål 2024 (Beløp i tusen kroner)

Tiltak	Tildelte midler	Overført fra år 2023	Vedtak	Utbetalt	Forvaltningskostnader	Andel forvaltning av midlene
Amatørteatertiltak	31 600	3 710	30 092	29 943	1 000*	3,2 %
Museumstiltak	27 250	2 309	25 816	25 816	994	3,6 %
Scenekunsttiltak	7 000	6 143	6 133	10 817	350	5,0 %
Oppfølging av regjeringens leselyststrategi **	15 000					
Insentivordning for ny norsk dramatikk **	5 000					
Skeivt kulturår 2022		20				
SUM	85 850	12 182	62 041	66 576	2 344	

*Tildelt gjennom statsbudsjettet

**Utdelles i år 2025

Leselysttiltak

Som del av regjeringens satsing på litteratur og lesing med «Sammen om lesing. Leselyststrategien 2024–2030» ble seks ordninger i Norsk kulturfond styrket med spillemidler på til sammen 15 mill. kroner i 2024. Midlene ble fordelt med 5 mill. kroner til Kulturrådets skolebibliotekordning, 3 mill. kroner til innkjøpsordninger rettet mot barn og unge (fordelt på 1 mill. kroner hver til sakprosa, skjønnlitteratur for barn og unge og oversatt litteratur), 5 mill. kroner til tilskuddsordningen for litteraturformidling, og 2 mill. kroner til arbeid med litteratur på nynorsk, samisk og minoritetsspråk (fordelt til tilskuddsordningen for litteraturprosjekt). Med de avsatte midlene fra leselyststrategien vil antall skoler som mottar bøker for barn og unge over Kulturrådets skolebibliotekordning i perioden 2025–2026 kunne økes med 160, fra 380 til 540, og oversatt litteratur inkluderes på ordningen. Utvidelsen ble utlyst høsten 2024 med søknadsfrist 28. januar 2025. Med styrkingen av innkjøpsordninger med titler for barn og unge, øker bredden av bøker som er tilgjengelig i bibliotekene over hele landet. På litteraturformidlingsordningen vil arbeidet med formidling og programmering for og med barn og unge videreutvikles og nå ut til flere. På litteraturprosjektordningen vil arbeidet med å rekruttere nye søkere og gode prosjekter for litteratur på nynorsk, samiske språk og nasjonale minoritetsspråk kunne styrkes.

Amatørteatertiltak

Kulturdirektoratet forvalter tre amatørteaterordninger finansiert av spillemidler: *Amatørteateraktivitet i grupper, Historiske spel og Driftstilskudd til frivillige organisasjoner for scenisk amatørvirksomhet.*

Amatørteateraktivitet i grupper er rettet mot aktører som driver med frivillig amatørteateraktivitet. Etter en markant økning i 2023 har antallet søknader fortsatt å øke også i 2024, med en økning på 15 %.

Driftstilskuddordningen har som formål å stimulere til økt amatøraktivitet innen sceniske uttrykksformer.

Tilskuddsordningen *Historiske spel* skal bidra til utvikling av nye spel og gi etablerte spel mulighet til kontinuitet og økt kvalitet. Antall søknader er tilbake på samme nivå som 2022 etter en økning i 2023. Den geografiske spredningen er relativt god, men det savnes søknader fra Agder, Rogaland, Oslo, Troms og Finnmark.

Scenekunsttiltak

7 mill. kroner av spillemidlene til Kulturdirektoratet var øremerket ordninger i Norsk kulturfond som ivaretar etablering av nye formidlings- og visningsarenaer for scenekunst, formidling, gjestespill og arrangørstøtte på scenekunstheltet og til ordningen for tidsskrift og kritikk.

Utviklingsprogram for museumssektoren

For perioden 2024– 2026 ble det utlyst både et treårig program, og et ettårig program for 2024. Det treårige programmet «Aktiv samhandling» skal stimulere til nye varige samhandlingsstrukturer, styrke kompetanse og infrastruktur innenfor alle museumsfaglige områder og styrke museenes arbeid med kompetanseutvikling og utvikling av metoder og strategier for å nå FNs bærekraftsmål. Det ettårige programmet «Tilgjengelige museer» skal bidra til at museene styrker arbeidet med prioritering og planlegging av tiltak som bygger ned sosiale, strukturelle og fysiske barrierer, og som gjør museet mer tilgjengelig for personer med funksjonshindringer. Programmet skal motivere og stimulere til en helhetlig tilnærming til arbeidet med tilgjengelighet, og dermed legge grunnlag for strukturell endring i museets arbeid med disse målgruppene.

Totalt kom det inn 36 søknader hvorav 24 til det treårige programmet «Aktiv samhandling», og 12 søknader til det ettårige programmet «Tilgjengelige museer». Åtte treårige prosjekter ble innvilget med et samlet tilsagn på 36,2 mill. kroner. Åtte ettårige prosjekter ble innvilget med et samlet tilsagn på 2,1 mill. kroner.

Faglige museumsnettverk – treårig tilskudd 2024 – 2026

I 2024 ble det for første gang utlyst et treårig basistilskudd for å sikre den sentrale rollen et ansvarsmuseum har i de faglige museumsnettverkene. Meld. St. 23 (2020-2021) *Musea i samfunnet. Tillit, ting og tid* peker på at oppgavene til ansvarsmuseer bør følges opp av et basistilskudd for å sikre den sentrale rollen et ansvarsmuseum har i slike nettverk. Spillemidler avsatt til formålet er 1,5 mill. kroner per år i tre år, totalt 4,5 mill. kroner for ordningen. 20 nettverk ble innvilget tilskudd.

Sikringsmidler til museene

Sikringsmidlene skal gå til tiltak som kan forebygge og redusere omfanget av ødeleggelse i forbindelse med brann, skadeverk og naturskade. Sikringsmidlene kan også finansiere risikoanalyser og sikringsplaner. I 2024 ble det utarbeidet nye vilkår for tildeling av sikringsmidler for å imøtekomme museenes vanskelige økonomiske situasjon og som et ledd i utviklingen av sikringsarbeidet i museene. Vi har derfor økt tilskudd fra sikringsmidler fra 60 % til 70 %, og det er mulig å inkludere egeninnsats i de resterende 30 % av totalkostnaden. Sett i lys av økt beredskapsfokus i Europa, samt en økning i antall søknader som gjelder skadeverk og naturskade kan museene fra 2024 søke om tilskudd til utarbeidelse av verdibergingsplaner og tiltakskort.

Det ble i 2024 innvilget søknader om 32 sikringstiltak fordelt på 21 museer. Den største andelen tiltak gjelder brann og skadeverk.

Språklov

Kulturdirektoratet nådde i 2024 kravet om språkveksling med minst 25 % bruk av bokmål og nynorsk i allment tilgjengelige dokumenter. På nettsida kulturdirektoratet.no var 49 % av sakene på nynorsk og i sosiale medier var 35 % på nynorsk. Av søknadsskjema er 25 % nynorsk. Det er publisert en sak på samisk, og tegnspråk er brukt ved arrangementer. I ny søknadsportal som videre implementeres i 2025 vil alle skjema finnes på bokmål og nynorsk.

Kulturdirektoratet etablerte en ny samlet språkpraksis for virksomheten i 2024. Praksisen skal hjelpe virksomheten og de uavhengige organene med å oppfylle språkloven og nå videre ut gjennom godt språkarbeid. Språkpraksisen tar for seg bruk av språk og hvordan Kulturdirektoratet møter krav om klart språk, begrep og fagspråk, samt krav til digitalisering. Språkpraksisen stadfester blant annet at nynorsk skal være førstevalget i våre digitale kanaler. Den er i tillegg et verktøy for å heve kompetansen i organisasjonen på alle språkområder det trengs.

Kompetansetiltak for journalføring og arkivering

Arkivet har gjennomført møter med alle avdelinger hvor regelverk og rutiner for arkivering og journalføring er gått igjennom. Alle er oppfordret til å ta e-læringskurset «Kurs i journalføring og arkivering» fra DFØ. Alle nyansatte har fått tilsendt lenke til e-læringen når de starter i Kulturdirektoratet. I tillegg har det blitt gjennomført lavterskel kompetansetiltak med opplæring i sak- og arkivsystemet *websak* for alle ansatte.

Ledsagerbevis

Kravet til ledsagerbevis er videreformidlet til aktuelle tilskuddsmottakere.

Del 5 Vurdering av fremtidsutsikter

Et samfunn rikt på kunst og kultur – også i en urolig tid

De siste årene har verden vært preget av store endringer som har påvirket hele samfunnet – også kunst- og kulturfeltet. Pandemien utfordret bærekraften i kulturelle næringskjeder, den digitale utviklingen skjøt fart, og den geopolitiske situasjonen har ført til økonomisk usikkerhet og nye rammevilkår for internasjonalt samarbeid. Samtidig har klima- og bærekraftsmålene blitt viktigere, og publikums atferd og forventninger til kulturtilbud har endret seg.

Summen av disse endringene gjør at Kulturdirektoratet må ta rollen som aktiv pådriver for innovasjon, tilpasning og strategisk utvikling i kultursektoren. Vi må styrke vår rolle som brobygger mellom kunstnere, institusjoner, publikum og internasjonale aktører, slik at norsk kulturliv ikke bare tilpasser seg, men også leder an i utviklingen av nye og bærekraftige løsninger.

Med utgangspunkt i vår strategi tar vi en aktiv rolle i å forme morgendagens kultursektor og hele tiden jobbe for å styrke kulturens plass i samfunnet. Dette skal vi gjøre gjennom treffsikker tilskuddsforvaltning, et solid, faglig kunnskapsgrunnlag og målrettede tiltak innen mangfold, bærekraft, internasjonalt samarbeid og digitalisering,

Treffsikker tilskuddsforvaltning og brukervennlige verktøy

Effektiv og god forvaltning av tilskudd er avgjørende for å sikre at midlene er målrettet og går til de aktørene som best oppfyller formålene med ordningene. 2025 blir et viktig år for det videre arbeidet med å utvikle vår forvaltningsmodell. Når alle ordninger er implementert i det nye søknadssystemet, og de nye nettsidene er lansert, vil Kulturdirektoratet ha en digital infrastruktur som setter brukerne i sentrum. Ved å øke selvbetjeningsgraden til brukerne, styrker vi likebehandlingen. Den nye infrastrukturen vil også gjøre det lettere å håndtere flere søknader, noe som utfordrer kapasiteten vår i dag. Derfor er det viktig å jobbe effektivt for å sikre en god forvaltning – også framover.

Styrket kunnskapsgrunnlag for kulturpolitisk utvikling

For å ta gode beslutninger trenger vi et solid kunnskapsgrunnlag. Kulturdirektoratet vil styrke analysearbeid innen kultursektoren, utvikle bedre data for beslutningsstøtte og legge til rette for erfaringsdeling mellom kulturaktører. Vi vil også jobbe for tettere dialog med sektoren, slik at våre tiltak treffer reelle behov og utfordringer. Et godt kunnskapsgrunnlag gjør oss også i stand til å gi treffsikre råd og være en god rådgiver for både sektoren og myndighetene.

Mangfold og inkludering

Kulturdirektoratet har et særlig ansvar for å sikre mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren. Som nasjonal koordinator skal vi videreutvikle tiltakene mangfoldsplanen vår og styrke samarbeidet med kulturinstitusjoner, kunstnerorganisasjoner og andre aktører. Målet er å øke bevisstheten og kompetansen om mangfold.

Vi vil også trappe opp arbeidet med å inkludere urfolk og nasjonale minoriteter i kulturpolitikken, og følge opp tiltakene knyttet til samisk kunst og kultur. Ved å satse på strukturelle og langsiktige løsninger, skal vi sikre at kultursektoren speiler samfunnets mangfold og gir rom for nye stemmer og uttrykk.

Bærekraft og grønn omstilling

Kultursektoren spiller en viktig rolle i det grønne skiftet. Kulturdirektoratet vil bidra til å øke fokuset på dette i kultursektoren, og til en mer bærekraftig kulturproduksjon og -formidling gjennom ulike tiltak. Vi skaøke kompetansen om bærekraftige kulturarrangementer, få fart på omstillingen til et mer bærekraftig samfunn i kulturfeltet og jobbe for at miljøhensyn blir en helhetlig og naturlig del av kulturpolitikken.

Styrket internasjonalt samarbeid

Den urolige tiden vi lever i påvirker også mulighetene for samarbeid over landegrensene. Våre søsterorganisasjoner i Europa forteller at den kulturelle infrastrukturen, prinsipper om fri kunst og frie ytringer er under press. Disse verdiene står sterkt i Norge. Derfor er det viktig at vi følger utviklingen tett, og bidrar til å styrke den kunstneriske ytringsfriheten internasjonalt. Kulturdirektoratet vil øke innsatsen for å styrke norsk kulturlivs posisjon internasjonalt. Vi skal utvikle nye samarbeidsmodeller med europeiske og globale aktører, legge til rette for at flere kunstnere og kulturarbeidere kan jobbe internasjonalt, og sørge for at norsk kultur er i takt med utviklingen globalt.

Digitalisering og innovasjon

Den digitale utviklingen har endret hvordan kunst og kultur skapes, deles og oppleves. Kulturdirektoratet vil jobbe for at kulturaktører får tilgang til de digitale verktøyene og kompetansen de trenger. Vi vil støtte innovasjonsprosjekter, fremme digitale kunstformer og sørge for at ny teknologi gjør kunst og kultur mer tilgjengelig for publikum. brukes til å skape bedre tilgjengelighet for publikum.

Et samfunn der kunst og kultur er høyt verdsatt

Vår visjon er et samfunn rikt på kunst og kultur som bygger videre på en langsiktig, kulturpolitisk utvikling i Norge. Siden Kulturrådet ble opprettet i 1965 har offentlige midler i økende grad blitt investert i et bredt og mangfoldig kulturliv. Dette har vært nødvendig for å skape rom for den kunsten og de kulturelle uttrykkene som ikke fanges opp av markedet. Det er gode grunner for offentlig finansiering av kunst og kultur.

Vi vet gjennom egne undersøkelser at oppslutningen om offentlig finansiering av kunst og kultur er svært høy. Syv av ti nordmenn ønsker å øke eller beholde den offentlige finansieringen til kunst og kultur. Men vi vet også at offentlig finansiering av kunst og kultur ikke kan tas for gitt, og at den er svakt synkende. Derfor skal Kulturdirektoratet arbeide for at kunst og kultur verdsettes høyt i samfunnet, blant annet gjennom å bygge tillit til forvaltningen av de offentlige kulturmidlene, gjøre tildelingsprosessene mer transparent, og ved å vise effekten og verdien av offentlig finansiering av kunst og kultur.

Slik skal vi også i årene fremover sikre et samfunn rikt på kunst og kultur.

Del 6 Årsregnskap

Ledelseskommentarer til årsregnskapet for Kulturdirektoratet 2024.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kultur- og likestillingsdepartementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til Kulturdirektoratet. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av Kulturdirektoratets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Kulturdirektoratet fører og rapporterer driftsregnskapet ut fra kontantprinsippet. Årsregnskapet skal gi et korrekt uttrykk for ressursbruken dette året.

Vurderinger av vesentlige forhold

Kulturdirektoratets portefølje har vært stabil fra 2023 til 2024. Det er følgende vesentlige endringer i Kulturdirektoratet for 2024:

- Nytt system for tilskuddsforvaltning har blitt pilotert for noen utvalgte ordninger. For disse ordningene har vedtak og beskjed gått fra det nye systemet inn til økonomisystemet.
- Digitaliseringsdirektorat har tildelt medfinansiering til prosjektet Ny systemstøtte i Kulturdirektoratet «NYSS» for årene 2023, 2024 og 2025 med totalt 17,0 mill. kroner. For året 2024 har vi utgiftsført 8,6 mill. kroner fra budsjettkapittel 1540 post 25.

Bevilgningsrapporteringen viser at Kulturdirektoratets samlede bevilgninger i 2024 var 2 538 mill. kroner. Nivået i 2023 var på 2 504 mill. kroner.

Tilskuddsforvaltning og overføringer til statlige fond beløp seg i 2024 til 2 258,6 mill. kroner mot 2 207,7 mill. kroner i 2023, jf. opplysninger i note 7. Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6 Forvaltning av tilskuddsordninger.

Post 01 driftsutgifter var i 2024 på 222,3 mill. kroner. Mindreutgift var 2,3 mill. kroner. Korrigert for merinntekter og refusjoner samt kompensasjon for lønnsmerutgifter ble resultatet en mindreutgift på 8,4 mill. kroner. Disse er søkt overført til 2025.

Kulturdirektoratet forvalter 65,9 mill. kroner i spillemidler til kulturformål, og har anledning til å nytte inntil 10 % av tildelte spillemidler til administrasjon. Kulturrådet tok ut til sammen 1,6 mill. kroner til forvaltningen av spillemiddelordningene. Refusjonen er inntektsført på kap. 3320 post 01.

Kulturdirektoratet har i 2024 disponert 5,7 mill. kroner på kap. 0325, post 21 På grunn av framdriften i prosjektene er midlene som er stilt til disposisjon ikke disponert i sin helhet, og ca. 4,3 mill. kroner søkes overført til 2025.

Mellomværende med statskassen utgjorde 31.12.24 kr 26 245 502. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværendet består av.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet for Kulturdirektoratet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men vil ventelig foreligge innen utløpet av andre kvartal. Beretningen vil bli publisert på Kulturdirektoratets nettsider så snart dokumentet foreligger.

Kulturdirektoratet forvalter i tillegg tilskuddsmidler gitt over kap. 0320 post 51 Fond for lyd og bilde og midler over kap. 0320 post 55 Norsk kulturfond. Det utarbeides egne årsregnskap som revideres av Riksrevisjonen. Årsregnskapene ligger i årsrapporten for fondene og er tilgjengeliggjort på Kulturdirektoratets hjemmesider.

På oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet forvalter Kulturdirektoratet «tilskudd av spillemidler til kulturformål». Midlene føres utenfor statens konsernkontoordning og regnskapet revideres av en ekstern revisor.

Oslo, 14. mars 2025



Kristin Danielsen

Direktør

Kulturdirektoratet

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Kulturdirektoratet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Kulturdirektoratet er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Kulturdirektoratet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen.

Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Noten viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskonto) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøptransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2024

Utgiftskapittel		Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet Regnskap 2024		Merutgift (-) og
						tildeling**		mindreutgift
0320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	01	Driftsutgifter	A,B	224 621 000	222 361 922	2 259 078
0320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	51	Fond for lyd og bilde, allmenne kulturformål	A	52 240 000	52 240 000	0
0320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	55	Norsk kulturfond	A	1 003 160 000	1 003 160 000	0
0320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	71	Statsstipend	A,B	6 482 000	5 390 585	1 091 415
0320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	72	Kunstnerstipend m.m.	A,B	311 215 000	295 368 176	15 846 824
0320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	73	Garantiinntekter	A,B	180 530 000	175 882 065	4 647 935
0320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	74	Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentere m.m.	A,B	378 495 000	378 495 000	0
0320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	75	Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m	A,B	310 955 000	310 955 000	0
0325		Allmenne kulturformål	01	Allmenne kulturformål, driftsutgifter	A,B	1 000 000	1 000 000	0
0325		Allmenne kulturformål	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter	A,B	5 709 600	1 233 264	4 476 336
0328		Museer m.m.	78	Forsikringsordning - innlånt kunst	A,B	4 400 000	3 187 881	1 212 119
0337		Kompensasjons- og vederlagsordninger	71	Vederlagsordninger	A,B	8 999 991	8 999 991	0
0567		Nasjonale minoriteter	70	Nasjonale minoriteter, tilskudd	A,B	10 605 000	9 557 920	1 047 080
0567		Nasjonale minoriteter	73	Kvensk språk og kultur	A,B	19 016 000	15 664 400	3 351 600
0567		Nasjonale minoriteter	75	Kollektiv oppreising til romanifolket/taterne	A,B	10 632 000	6 029 200	4 602 800
1540		Digitaliseringsdirektoratet	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	B		8 602 918	
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoføring av mva i staten		0	12 241 149	
Sum utgiftsført						2 528 060 591	2 510 369 472	

Inntektskapittel		Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet	Regnskap 2024	Merinntekt og
								mindreinntekt
3320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	01	Driftsinntekter		4 881 000	4 503 433	-377 567
3320		Kulturdirektoratet og Kulturnrådet m.m	03	Refusjoner EU-midler		0	6 556 350	6 556 350
5309		Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter, ymse		0	5 457 247	
5700		Folketrygdens inntekter	72	Folketrygden - arbeidsgiveravgift		0	72 436 290	
Sum inntektsført						4 881 000	88 953 319	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		2 421 416 152
Kapitalkontoer		
60047401	Norges Bank KK /innbetalinger	26 139 463
60047402	Norges Bank KK/utbetalinger	-2 445 770 772
703815	Endring i mellomværende med statskassen	-1 784 843
Sum rapportert		0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)								
Konto	Tekst			2024	2023	Endring		
xxxxxx	[Aksjer]			0	0	0		
703815	Mellomværende med statskassen			-26 245 502	-24 460 659	-1 784 843		

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0320.01	10 335 000	214 286 000	224 621 000
0320.51		52 240 000	52 240 000
0320.55		1 003 160 000	1 003 160 000
0320.71		6 482 000	6 482 000
0320.72	10 045 000	301 170 000	311 215 000
0320.73		180 530 000	180 530 000
0320.74		378 495 000	378 495 000
0320.75		310 955 000	310 955 000
0325.01		1 000 000	1 000 000
0325.21	1 689 600	4 020 000	5 709 600
0328.78		4 400 000	4 400 000
0337.71		8 999 991	8 999 991
0567.70	488 000	10 117 000	10 605 000
0567.73	1 337 000	17 679 000	19 016 000
0567.75	4 807 000	5 825 000	10 632 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024 *	Maks. Overførbart beløp **	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten***
032001	"mulig overført beløp"	2 259 078		2 259 078	6 178 783			8 437 861	3 610 000	14 143 800	8 438 161
032071		1 091 415		1 091 415				1 091 415			
032072	"kan overføres"	15 846 824		15 846 824				15 846 824			15 846 824
032073	"overslagsbevilgning"	4 647 935		4 647 935				4 647 935			
032074		0									
032075		0									
032501	"mulig overført beløp"	0		0				0		50 000	0
032521	"kan overføres"	4 476 336		4 476 336				4 476 336		5 520 000	4 327 876
032878		1 212 119		1 212 119				1 212 119			
033771	"kan overføres"	0		0				0		450 000	
056770	"kan overføres"	1 047 080		1 047 080				1 047 080		18 727 000	1 047 080
056773	"kan overføres"	3 351 600		3 351 600				3 351 600		28 835 000	3 351 600
056775	"kan overføres"	4 602 800		4 602 800				4 602 800		14 316 000	4 602 800
154025	"belastningsfullmakt"	1 602 861		1 602 861							

* Kolonnen viser lønnskompensasjon på den enkelte budsjettpost for lønnsoppgjørene 2024 slik foreslått i departementenes omgrupperingsproposisjoner og slik disse fremgår av vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025) Nysaldering av statsbudsjettet 2024. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon.

*** Maksimalt beløp som kan overføres er lønnskompensasjon pluss 5 % av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24, fratrukket lønnskompensasjon, eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". For poster uten stikkordet "kan overføres", beregnes maksimalt overførbart beløp slik: (Årets bevilgning - lønnskompensasjon)*5 % + lønnskompensasjon. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.*

**** Mulig overførbart beløp er "Sum grunnlag for overføring", men maksimalt "Maks. overførbart beløp", og minimum "Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024". Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om mulig overførbart beløp.*

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mulig overført beløp

Kulturdirektoratets mindreforbruk på kapittel 0320 post 01 etter merinntekter og kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024 utgjør 8 437 861 kroner. Beløpet er under grensen på 5 % over hva som er mulig overførbart til neste budsjettår og er søkt overført til neste budsjettermin.

Tildelte budsjettmidler på kapittel 0325 post 01 er benyttet i sin helhet i 2024

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Kulturdirektoratet er gitt fullmakt til å overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekter på kap. 3320.01 og refusjoner på kap. 3320.03.

Stikkordet «kan overføres»

Kap. 0320 post 72 Kunstnerstipend er gitt med stikkord "kan overføres". Mindreforbruket skyldes permisjoner fra stipendene og forskyvninger av utbetalinger til senere budsjettår.

Kap. 0325 post 21 Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter er gitt med stikkord "kan overføres". Midlene gjelder igangsatte prosjekter og deler er søkt overført til neste budsjettår.

Kap. 0337 post 71 Vederlagsordninger med stikkord "kan overføres" er benyttet i 2024 til enkelte tilskuddsmottakere som får tilskudd under post 74 og 75.

Overslagsbevilgning

Virksomhetens bevilgning på kap. 0320 post 73 Garantiinntekter og langvarige stipend er gitt med stikkord "overslagsbevilgning". Mindreutgiftene skyldes endringer i inntektsforholdene til garantiinntektsinnehavere, samt permisjoner fra stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere.

Andre tilskuddsposter - ikke overførbare midler

Kap. 0320 post 71 Statsstipend viser en mindreutgift på 1 091 415. Mindreutgiften skyldes stipendiater som går ut som følge av alder eller andre årsaker.

Kap. 0320 post 74 og 75 tilskudd til organisasjoner, kompetansesentre, litteraturhus, kunstnere og kompanier er benyttet i sin helhet i 2024.

Kap. 0328 post 78 Forsikringsordning - innlån kunst viser en mindreutgift på cirka 1,2 mill. kroner.

Tildelinger på andre kapitler enn etatens egne

Kulturdirektoratet har mottatt tildelinger fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet på kap. 0567 post 70, 73 og 75. Postene har stikkord "kan overføres".

Belastningsfullmakt

Kulturdirektoratet har mottatt belastningsfullmakt fra Digdir på kap. 1540 post 25 med inntil 10 205 779 kroner i 2024. Det ble benyttet 8,6 mill. kroner av fullmakten.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2024

	Note	2024	2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	3 915 967	4 320 768
Salgs- og leieinnbetalinger	1	7 137 472	6 481 832
Andre innbetalinger	1	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		<i>11 053 439</i>	<i>10 802 600</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	156 648 311	147 894 024
Andre utbetalinger til drift	3	80 250 882	67 419 137
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		<i>236 899 193</i>	<i>215 313 162</i>
Netto rapporterte driftsutgifter		225 845 754	204 510 562
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	4 944	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		<i>4 944</i>	<i>0</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	2 613 083	852 820
Utbetaling til kjøp av aksjer	5, 8	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	9 855	9 119
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		<i>2 622 938</i>	<i>861 940</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		2 617 994	861 940
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten*			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	5 219 429	2 272 049
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>5 219 429</i>	<i>2 272 049</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten*			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	2 258 604 792	2 207 709 632
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>2 258 604 792</i>	<i>2 207 709 632</i>
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler **			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		237 818	221 427
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		72 436 290	69 025 127

Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	12 241 149	9 013 799
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-60 432 958	-60 232 755
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	2 421 416 152	2 350 577 330
Oversikt over mellomværende med statskassen ***		
Eiendeler og gjeld	2024	2023
Fordringer på ansatte	61 098	104 646
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-18 971 685	-20 042 536
Skyldige offentlige avgifter	-20 401	-40 142
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse****	-5 545 863	-4 632 444
Mottatte forskuddsbetalinger	-1 922 578	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)	545 403	625 992
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-391 476	-476 175
Sum mellomværende med statskassen	8	-24 460 659

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra Norges Forskningsråd	138 000	457 000
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	2 953 808	2 771 534
Tilskudd fra EU	824 159	1 092 235
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	3 915 967	4 320 768
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Diverse tilfeldige inntekter (diverse inntekter post 01 - 29)	1 136 790	227 944
Konferanseinntekter	274 911	184 700
Refusjoner EU/EØS	5 725 772	6 069 187
Sum salgs- og leieinnbetalinger	7 137 472	6 481 832
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	11 053 439	10 802 600

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2024	31.12.2023
Lønn	109 081 636	107 090 356
Arbeidsgiveravgift	16 484 202	16 304 820
Arbeidsgiveravgift honorar råd, styre og utvalg	2 822 136	2 246 964
Pensjonsutgifter*	9 675 453	8 447 840
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-5 312 039	-5 781 117
Honorarer til råd, styre og utvalg	21 817 624	17 607 811
Andre ytelser	2 079 300	1 977 351
Sum utbetalinger til lønn	156 648 312	147 894 024

Antall utførte årsverk:

125

122

* Pensjonspremien inkludert medlemsandel utgjorde i 2024 11,7 % (medlemsandelen utgjorde 2 % av premien). For regnskapsåret 2023 utgjorde pensjonspremien 11,4 %. 1**) Andre ytelser omfatter personrelaterte kostnader og honorarer til råd, styre og utvalg. Honorarer inkludert arbeidsgiveravgift var i 2024 på 24,6 mill. kroner mot 19,9 mill. kroner i 2023.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2024	31.12.2023
Husleie	18 752 436	18 404 112
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	282 684	104 847
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 850 026	1 961 518
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	57 606	27 315
Mindre utstyrsanskaffelser	521 068	429 462
Leie av maskiner, inventar og lignende	4 446 373	5 113 226
Kjøp av konsulentttjenester 1)	17 355 993	10 609 019
Kjøp av andre fremmede tjenester 1)	23 000 822	18 408 271
Reiser og diett 2)	6 694 679	4 384 498
Øvrige driftsutgifter	7 289 196	7 976 869
Sum andre utbetalinger til drift	80 250 882	67 419 137

1) Kjøp av konsulentttjenester og fremmede tjenester viser en samlet økning på cirka 11,4 mill. kroner fra 2023. Hovedårsaken er kjøp av tjenester til nytt saksbehandlingssystem, dataplattform, bærekraft og bistand til regnskapsrutiner.

2) Økt reiseaktivitet blant annet i forbindelse med internasjonalt samarbeid

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Inntekter fra eiendeler i selskap m.m	0	0
Salgssum ved realisasjon av verdipapirer	0	0
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	4 944	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	4 944	0

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	11 254	9 119
Valutatap	-1 399	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	9 855	9 119

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende 1)	2 613 083	852 820
Sum utbetaling til investeringer	2 613 083	852 820

1) Innkjøp av nytt AV-utstyr, nye datamaskiner, nytt resepsjonsområde og innkjøp av møbler.

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2024	31.12.2023
Tilfeldige og andre inntekter	5 219 429	2 272 049
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	5 219 429	2 272 049

Tilfeldige og andre inntekter gjelder stort sett tilbakeføring av tilskudd på stimulerings- og kompensasjonsordningene gitt under tidligere kap. 0325 post 77

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2024	31.12.2023
Overføringer til statlige fond	1 055 400 000	1 023 975 355
Tilskudd til kommuner	8 690 921	11 606 566
Tilskudd til fylkeskommuner	0	60 000
Tilskudd til ikke finansielle foretak	215 133 664	223 397 267
Tilskudd til finansielle foretak	0	0
Tilskudd til husholdninger 1)	478 083 120	471 475 363
Tilskudd til idelle organisasjoner	440 874 127	419 314 518
Tilskudd til statsforvaltningen	60 272 960	57 380 563
Tilskudd til utlandet	150 000	500 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	2 258 604 792	2 207 709 632

1) Deler av beløpet gjelder stipendutbetalinger fra Statens kunstnerstipend

	31.12.2024	31.12.2023
Statsstipend	5 390 585	6 812 389
Diversestipend	20 357 500	16 911 000
Diversestipend for nyudannede kunstnere	17 671 500	17 935 000
Eldre fortjente kunstnere	2 070 000	2 230 000
Æreslønn	200 000	200 000
Arbeidsstipend	183 078 040	171 123 403
Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere	65 503 183	64 166 583
Stipend for etablerte kunstnere	111 477 032	95 895 351
Stipend for seniorkunstnere	47 373 409	50 505 296
Garantiinntekter	17 031 624	20 114 312
Andrekomiteen	84 798	73 663
Sum stipendutbetalinger	470 237 671	445 966 997

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2024 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2024 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	24 011	0	24 011
Andre fordringer	61 098	61 098	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre ov	0	0	0
Sum	85 110	61 098	24 011
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-8 013 985	0	-8 013 985
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-18 971 685	-18 971 685	0
Skyldige offentlige avgifter	-58 387	-20 401	-37 986
Annen kortsiktig gjeld	-3 716 371	-7 314 514	3 598 143
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra s	770 629	0	770 629
Sum	-29 989 799	-26 306 600	-3 683 199
Sum	-29 904 690	-26 245 502	-3 659 187

Ikke bokførte fakturaer med fakturadato i 2024 utgjorde 6 136 672 kroner. Av dette beløpet var 5 545 863 kroner pensjonspremie som skulle vært avsatt og inkludert i kortsiktig gjeld.

Kulturrådets årsrapport 2024

Innhold

Rådsleders beretning	2
Kulturrådets formål og strategi	2
Råd og utvalg	3
Sekretariat.....	4
Økonomiske rammer	4
Regnskap 2024	4
Søknader og tildelinger	5
Aktiviteter og resultater - sentrale tema i rådets arbeid i 2024	5
Forvaltning	7
Kulturrådets rolle som rådgivende organ	8
Kulturrådet i offentligheten	8
Året i tall.....	9
Fondets fagområder.....	11
Visuell kunst.....	11
Litteratur	13
Scenekunst.....	15
Musikk.....	17
Tverrgående ordninger	19
Kulturvern	21
Tidsskrift og kritikk.....	22
Forskning.....	23
Kunst og sosiale fellesskap	23
Skapende praksiser i musikk	24
Kulturbruk, publikum, deltagelse	24
Pågående evalueringer og utredninger	24
Framtidsutsikter.....	24
Årsregnskap Norsk kulturfond 2024	25

Rådsleders beretning

Vi lever i en tid med raske endringer i den sikkerhetspolitiske situasjonen. Kriger flere steder i verden påvirker oss. Vi har et offentlig ordskifte som til tider er sterkt polarisert og splittende, og spredning av desinformasjon er omfattende. Dette er med på å skape både frykt og usikkerhet hos befolkningen også i Norge. I en slik situasjon ser Kulturrådet sitt arbeid som viktigere enn noen gang. En motvekt mot det som skaper usikkerhet og frykt er å legge til rette for fellesskapsbyggende kunst- og kulturarenaer, tilgjengelige for folk over hele landet. Det er å bidra til en åpen og opplyst offentlig samtale, og en likere tilgang til opplevelser og informasjon. Det er å gjøre det mulig å skape og formidle kunst og kultur ut fra et mangfold av ulike geografiske, sosiale og kulturelle ståsteder. Disse grunnleggende funksjonene og verdiene har ligget til grunn for Kulturrådets arbeid i 2024, og vil også gjøre det fremover.

Flere rapporter de senere årene har dokumentert minoritetsgrupper med dårligere muligheter for deltakelse i kulturlivet og samfunnet for øvrig. Kulturrådet arbeider kontinuerlig for å sikre at hele bredden av kunstneriske og kulturelle ytringer har gode og tilpassede vilkår for å nå fram i offentligheten, og for at tilgangen til kulturopplevelser for publikum er uavhengig av bosted, kultur- og klassebakgrunn. Dette er et ansvar vi det siste året har tatt både som rådgivende organ for staten, og i forvaltningen av kulturfondet, fra overordnede prioriteringer til utlysninger og enkelttildelinger på ordningsnivå. Bredde i Kulturrådets tildelinger forutsetter bred kompetanse i utvalgene som gjør prioriteringer. I 2024 har rådet oppnevnt 153 medlemmer og varamedlemmer til 24 fag- og vurderingsutvalg. Det ble lagt ned et omfattende arbeid for å sikre utvalgsmedlemmer med ulike geografiske, kunstneriske og kulturelle ståsteder, med ulik fagkompetanse og yrkeserfaring. Kulturrådet har i oppnevningen lagt stor vekt på at sammensetningen skal speile kompleksiteten og mangfoldet i det norske samfunnet og kulturfeltet.

En særlig prioritet i 2024 har vært oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Urett og overgrep har ført til kulturelt tap, truet identiteten til urfolk og minoriteter, bidratt til sosial marginalisering og et fattigere kulturliv for alle. Kulturrådet ser kulturfeltet som svært viktig i en forsoningsprosess, og mener Kulturrådets tilskuddsordninger er et godt verktøy i arbeidet med å reparere og revitalisere et kunst- og kulturliv med utspring i samisk og nasjonale minoriteters kultur. Gjennom 2024 har vi hatt en rekke møter med Sametinget, samiske kunstnerorganisasjoner, samisk kunstnerråd, det samiske litteraturfeltet, dialogmøter med kvenske kunst- og kulturaktører og møter med aktører og organisasjoner fra ulike nasjonale minoriteter. Vi har også hatt enkelte utlysninger spesielt rettet mot urfolk og nasjonale minoriteter, der responsen har vært stor. Arbeidet i 2024 har gitt oss et godt kunnskapsgrunnlag for å intensivere arbeidet med oppfølging av rapporten, slik det framkommer i budsjettinnspill for 2026, der vi ber om 45 mill. til dette arbeidet.

Et av Kulturrådets mål er at kunst- og kulturuttrykk blir gjort tilgjengelig for flest mulig. For å nå denne målsettingen trenger vi mer kunnskap. Kulturrådet har derfor i 2024 satt i gang et større forskningsprogram «Kulturbruk, publikum og deltaking» som skal undersøke kulturvanene til befolkninga og kulturell adferd i ulike samfunnsgrupper. I tillegg til at dette er viktig kunnskap for Kulturrådet i vår forvaltning av Norsk kulturfond, håper vi det skal gi kunnskap som kan brukes som grunnlag for utviklingen av hele det statlige kulturpolitiske virkemiddelapparatet.

Et tydelig mål i vår strategi er at vi skal nå flere, være med på å løfte nye stemmer, synliggjøre marginaliserte grupper og uttrykk og bidra til et mest mulig mangfoldig kulturliv. Kulturrådet har lyktes med å nå frem til nye enkeltsøkere og søkergrupper. I de tusenvis av søknadene som kom inn i 2024, ser vi en imponerende mengde initiativ til samfunnsbyggende kulturaktivitet vi ønsker å støtte opp under. Også i 2024 måtte Kulturrådet gi avslag til svært mange gode søknader. Det betyr at det fortsatt er et stort utnyttet potensial for økt kulturaktivitet til beste for små og store lokalsamfunn over hele landet.

Kulturrådets formål og strategi

Kulturrådet har som lovfestet formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig. Rådet har hele landet som virkeområde. Hovedoppgavene er å forvalte Norsk kulturfond og andre statlige tilskudd som er lagt til rådet, og være rådgivende organ for staten i kulturspørsmål.

Rådets strategiske satsingsområder for perioden 2021-2024 er *Mangfold – flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser* og *Større ytringsrom – friksjonsfylte fellesskap*.

Råd og utvalg

Kulturrådets medlemmer er oppnevnt av Kongen i statsråd på grunnlag av kunst- og kulturfaglig kompetanse. Oppnevningen gjelder for fire år av gangen og skal være rullerende, slik at halvparten av medlemmene oppnevnes annet hvert år. Rådsmedlemmene kan gjenoppnevnes én gang.

Kulturrådet kan nedsette utvalg som forbereder saker og fatter vedtak. Utvalgene oppnevnes for to år av gangen. I januar 2024 oppnevnte rådet 24 fag- og vurderingsutvalg for perioden 2024-2025 med til sammen 153 medlemmer og varamedlemmer. De nye utvalgene favner stor bredde når det gjelder fagkompetanse og roller i feltet, geografisk tilhørighet, kulturell bakgrunn og alder. Kjønnsbalanse er ivarettatt. Rådet har vært opptatt av å styrke mangfoldskompetanse og minoritetserfaringer i utvalgene. Flere medlemmer enn tidligere har samisk og kvensk bakgrunn, og det er et større mangfold når det gjelder funksjonsvariasjoner. Utvalgene har i 2024 bidratt aktivt i rådets arbeid med forvaltningen av Norsk kulturfond.

Rådsmedlemmer i 2024

Leder

Sigmund Løvåsen, Svartskog (f. 1977). Forfatter. Rådsleder f.o.m. 11. mars 2022

Nestleder

Camara Lundestad Joof, Tromsø, Oslo (f.1988). Scenekunstner, dramatiker og forfatter. Varamedlem i faglig utvalg for tverrgående ordninger. Fra 26.07.24 og ut året har Joof hatt svangerskapspermisjon. I samme periode har Bjørn Hatterud fungert som rådets nestleder.

Øvrige rådsmedlemmer

Bjørn Hatterud, Oslo (f. 1977). Forfatter og kurator. Leder faglig utvalg for kulturvern. Fra 26.07.24 og ut året har Hatterud fungert som rådets nestleder. I samme periode har Runa Norheim stilt som fast vara på rådets møter.

Sigbjørn Skåden, Tromsø (f. 1976). Forfatter. Leder faglig utvalg for litteratur.

Ivar Chelsom Vogt, Bergen (f. 1975). Musiker og kulturhussjef for USF Verftet. Leder musikkutvalget for arrangører og festivaler.

Nasra Ali Omar, Tromsø (f. 1979). Musiker, produsent og rådgiver i Tromsø kommune. Leder musikkutvalget for komposisjon, produksjon og andre musikktiltak.

Toril Johannessen, Bergen (f. 1978). Billedkunstner. Leder faglig utvalg for visuell kunst.

Siri Broch Johansen, Tana i Finnmark (f. 1967). Dramatiker og forfatter. Leder faglig utvalg for teater.

Hooman Sharifi, Oslo (f. 1973). Danser og koreograf. Leder faglig utvalg for dans.

Jan Fredrik Hovden, Bergen (f. 1969). Sosiolog og professor ved institutt for informasjons- og medievitenskap ved Universitetet i Bergen. Leder forskningsutvalget.

Varamedlemmer

Nosizwe Baqwa, Oslo (f. 1983). Musiker, skuespiller og produsent.

Lars Magne Andreassen, Hamarøy (f. 1967). Seniorrådgiver og tidligere direktør ved Árran lulesamiske senter.

Runa Norheim, Stavanger (f. 1987). Koreograf og leder for Regional Arena for Samtidsdans.

Solveig Slettahjell, Oslo (f. 1971). Jazzvokalist.

John Øivind Eggesbø, Stavanger (f. 1967). Billedkunstner og rektor Kunstsolen i Stavanger.

Rådsmøter

Kulturrådet har i 2024 avholdt åtte møter. Rådets arbeidsutvalg (Løvåsen, Joof/Hatterud, Omar, Johannessen) har også avholdt åtte møter.

Sekretariat

Kulturdirektoratet er sekretariat for Kulturrådet og utvalgene. Sekretariatsoppgavene omfatter å utarbeide et godt saksgrunnlag for de beslutninger som tas i råd og utvalg og å følge opp vedtak som fattes. Sekretariatet formidler også informasjon om Kulturrådet og Norsk kulturfond ut til offentligheten, har ansvar for å veilede søkere og tilskuddsmottakere og sikrer at forvaltningen av fondet skjer i tråd med lover og regler.

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for Norsk kulturfond i 2024 var på 1 003,160 mill. kroner. Sammenlignet med 2023 omfattet budsjettrammen en generell økning på 47,19 mill. kroner i tillegg til 19,4 mill. kroner øremerket ny ordning for etablerte scenekunstkompanier, 5 mill. kroner øremerket skolebibliotekordningen og 4 mill. kroner øremerket tegneserieordningen.

Av årets spillemidler til kulturformål ble 7 mill. kroner øremerket scenekunsttiltak. Midlene ble bevilget til prosjekter og tiltak gjennom Kulturrådets tilskuddsordninger for fri scenekunst – prosjekt (teater og dans), arrangørstøtteordningen på scenekunst, ARENA –ordningen for tilskudd til bygg og infrastruktur og tilskuddsordningen for tidsskrift og kritikk (tabell 1b over viser fordeling av midlene). Spillemidlene utgjør et viktig supplement til formidling av scenekunst fra fondet og fondets tilskudd til tidsskrift og kritikk.

I 2024 bevilget rådet 37,5 mill. kroner i omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års bevilgninger til nye tiltak og satsinger. Midlene ble fordelt på samtlige fagområder i Norsk kulturfond og bidro til å innfri rådets strategiske satsinger på økt mangfold og et styrket ytringsrom i 2024.

Tabell 1 a: Fondets ordinære budsjettramme og fordeling på fagområder i 2022, 2023 og 2024

Område	2022	2023	2024
Visuell kunst	77 261 000	81 273 000	83 602 000
Litteratur	185 586 000	205 223 000	220 328 000
Scenekunst	166 485 000	168 511 000	189 484 000
Musikk	378 518 000	398 174 000	407 644 000
Tverrgående ordninger	55 188 000	56 249 000	54 237 000
Kulturvern	13 650 000	14 358 000	14 770 000
Tidsskrift og kritikk	27 653 000	29 089 000	28 923 000
Forskning	3 275 000	3 445 000	3 572 000
Ærespris og midler til rådets disposisjon	2 155 000	600 000	600 000
Totalt	909 771 000	956 922 000	1 003 160 000

Tabell 1 b Spillemidler til scenekunsttiltak 2024 kanalisert gjennom tilskuddsordninger i Norsk kulturfond

Ordning	2024
Fri scenekunst prosjekt – teater og dans	2 365 000
Arrangørstøtte scenekunst	2 445 000
Tidsskrift og kritikk	895 000
ARENA – tilskudd til bygg og infrastruktur	945 000
Totalt	6 650 000*

*Av samlet sum på 7 mill. kroner satt av til scenekunsttiltak i 2024, har 350 000 kroner gått til å dekke kostnader knyttet til forvaltning av midlene.

Regnskap 2024

Tabell 2a Regnskapstall

Tallene er hentet fra tabell 2 *Budsjett og regnskapstall 2022-2024* i virksomhetens årsrapport.

	2022	2023	2024
Tildelt under post 55 Norsk kulturfond	909 771	956 922	1 003 160

Regnskap post 55 Norsk kulturfond 31.12.	909 771	956 922	1 003 160
Utnyttelsesgrad post 55 Norsk kulturfond	100 %	100 %	100 %

* Tabellen inneholder ikke spillemidler eller stimuleringsmidler

Tabell 2b Nøkkeltall

Tabellen viser samlet tilskudd fra Norsk kulturfond vedtatt i 2023 og 2024. Avvik mellom vedtaksbeløp i denne tabellen og regnskapstall i tabell 2a som viser at hele fondets ramme i 2023 og 2024 er bevilget, skyldes flere ting. Tallene i tabell 2b inkluderer tilskudd fra omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års bevilgninger. For 2024 er vedtatt beløp derfor høyere enn budsjettrammen for 2024. Faktureringen for bøker innkjøpt gjennom innkjøpsordningene løper inn i påfølgende år, noe som gjør at samlet budsjettamme til formålet ikke er bevilget ved årets slutt. Vedtatt beløp i 2023 er av denne grunn noe lavere enn budsjettrammen for 2023. Spillemidler er ikke inkludert.

Formål	Vedtaksbeløp	
	2023	2024
Norsk kulturfond	947 127 228	1 019 247 030

Søknader og tildelinger

Tabell 3 viser volumtall som omfatter alle søknader som er behandlet og vedtatt av råd og utvalg i 2024. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettammen i 2024 og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Tilsagn for framtidige år gis alltid med forbehold om Stortingets budsjettvedtak. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler til scenekunstformål og omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger, er også inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget. Tilskuddstallene inkluderer ikke tilskudd knyttet til innkjøpsordningene for litteratur eller vedtak om tilskudd fra fondet til kunnskapsprosjekter.

Antall søknader og påmeldinger av bøker til innkjøpsordningene har holdt seg på et stabilt nivå etter betydelig økning i 2022. Nedgangen på rundt 400 søknader fra 2023 skyldes i hovedsak at ordningen for innkjøp til skolebibliotek ble utlyst i 2023, men ikke i 2024. Ser man bort fra denne ordningen har søknadstallet økt noe på alle fagområder, men med en utflating i forhold til den store økningen i 2023. Den samlede søknadssummen har økt med over 300 mill. kroner fra 2023, noe som har ført til at tildelingsprosenten av søknadssum har gått ned. Hvor mye råd og utvalg vedtar av tilsagn for framtidige år kan variere stort fra år til år og påvirker tildelt sum i det enkelte år. I 2023 ble det gitt omfattende tilsagn for framtidige år, mens omfanget av gitte tilsagn er langt mindre i 2024.

Tabell 3 Volumtall

	2022	2023	2024
Antall søknader	7136	8926	8493
Antall tildelinger	3409	3680	3049
Tildelingsprosent	48%	41%	36%
Søknadssum	3 138 906 945	2 738 826 521	3 070 747 267
Tildelt sum	897 877 789	1 002 647 044	810 718 262
Tildeling av søknadssum i prosent	29%	37%	26%
Antall påmeldte titler til innkjøpsordningene	1278	1 266	1 304
Antall innkjøpte titler til innkjøpsordningene	538	658	680

Aktiviteter og resultater - sentrale tema i rådets arbeid i 2024

I 2024 har Kulturrådet gjennom 3049 tildelinger og 680 innkjøpte bøker bidratt til at det er skapt og formidlet kunst og kultur innenfor et bredt spekter av sjangre og uttrykksformer i hele landet. Tilskuddene er bevilget fra over 40 ordninger innenfor fagområdene musikk, litteratur, scenekunst, visuell kunst, kulturvern, tidsskrift og kritikk og tverrgående ordninger. I tillegg har fondet finansiert evalueringer og forskning om samtidens kunst og kultur. Rådet har tildelt både ettårige, flerårige og langsiktige tilskudd til enkeltkunstnere og

kunstnergrupper, kulturaktører, organisasjoner og virksomheter. På hvert av fondets fagområder har det vært et mål å sikre god balanse mellom midler som går til prosjekter, produksjon, utvikling og nyskaping og midler som sikrer nødvendig forutsigbarhet for formidlingsarenaer, arrangører og virksomheter.

Geografisk fordeling – tilgang til kunst og kultur i hele landet

Kulturrådet har hele landet som virkeområde. Råd og utvalg har i 2024 bidratt til at kunst og kultur er skapt mange steder og med utgangspunkt i ulike livsvilkår og erfaringer. Innbyggere i hele landet har fått tilgang til et mangfold av kunst og kultur på lokale møteplasser. Tilskudd til festivaler, arrangører og formidlingsarenaer hatt god geografisk spredning og på flere ordninger er det tatt inn nye aktører utenfor de store sentrene. Mange av kulturarenaene Kulturrådet gir tilskudd til er på steder uten andre kulturinstitusjoner.

Geografistatistikken (tabell 6) viser fordeling av tilskudd basert på søkers adresse. Mange prosjekter har vesentlig større geografisk nedslagsfelt enn dette. Medvirkende i prosjekter kommer fra ulike steder. Mange forestillinger, konserter og utstillinger har turnert og møtt publikum på flere steder. Bøker, tidsskrifter, musikkutgivelser og dokumentarfilmer er gjerne utgitt og distribuert av forlag og produsenter med adresse i Oslo, men er gjort tilgjengelige for folk i hele landet.

Kulturrådet er samtidig oppmerksom på at det er enkelte fylker det har kommet relativt få søknader fra. Rådet har i 2024 fortsatt innsatsen for å stimulere til flere søknader fra disse områdene.

Mangfold, ytringsrom og barn og unge

Kulturrådets strategiske satsingsområder, mangfold og ytringsrom, har ligget til grunn for rådets økonomiske prioriteringer, fagutvalgenes arbeid med tilskuddsordningene og rådets utadrettede arbeid. I 2024 har det vært lyst ut ekstraordinære midler til funksjonshindredes historie og kulturarv.

Bevissthet om språkets betydning har vært en viktig del av Kulturrådets mangfoldsarbeid dette året. Rådet har i 2024 arbeidet videre med å styrke samisk litteratur og litteratur på de nasjonale minoritetsspråkene. Rådet har også satt i gang en klarspråkgjennomgang av alle retningslinjer og arbeidet med forenkling av språk og begreper i utadrettet kommunikasjon, for å fjerne unødige barrierer for miljøer som ikke er godt kjent med kulturforvaltningen. Rådet følger Kulturdirektoratets nye språkpraksis.

Oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport

Oppfølging av rapporten *Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner* har stått på dagsorden på alle rådsmøter i 2024.

Rådet har vært opptatt av hva rapporten innebærer for kunst- og kulturfeltet, og hvordan den skal følges opp innenfor rådets ansvarsområde. I mars sendte Kulturrådet høringsinnspill til rapporten til Stortinget. Rådet anerkjente den uretten som er begått og de konsekvensene den fortsatt har, støttet kommisjonens foreslåtte tiltak på kulturområdet, og pekte på kunstens og kulturens betydning i et forsoningsarbeid framover.

Rådets septembermøte ble lagt til Karasjok og Lakselv, der rådet møtte Sametinget, samiske kunstnerorganisasjoner, Porsanger kommune og Kvensk institutt i Børselv. Flere fagutvalg har besøkt skogfinske, kvenske og norskfinske områder og aktører. Et bredt dialogmøte ble avholdt i Vadsø. Det er videre initiert årlig dialog med Sametinget, Sámi Dáiddárráđđi og Norske kveners forbund. Relevante kunstner- og bransjeorganisasjoner for de berørte gruppene er også invitert inn i faste møtefora for de enkelte kunstfeltene. Rådet har ellers samarbeidet med Sametinget om utforming av mulig ny innkjøpsordning for litteratur på samiske språk.

Kulturrådets fagutvalg har hatt økt oppmerksomhet om uttrykk og behov i kulturfeltet for de berørte gruppene innenfor alle rådets tilskuddsordninger. I 2024 ble det i tillegg satt av 4,6 mill. kroner ekstra til oppfølging av rapporten gjennom ordningene Utviklingsmidler for kulturaktører, ARENA – tilskudd til bygg og infrastruktur og Kulturvern - prosjektmidler.

Bærekraft

Kulturrådets strategi stadfester at «Kulturfondet skal tilrettelegge for at produksjon, distribusjon og formidling av kunst og kultur bidrar til økt bærekraft i samfunnet».

Rådet har vært holdt orientert gjennom referat fra fagutvalgene om kunst- og kulturfeltets bærekraftstiltak og oppmerksomhet om tematikken. Aktører som søker virksomhetstilskudd, har vært oppfordret til å redusere klima- og miljøbelastning. Rådet har også fortsatt bærekraftssamarbeidet med Arts Council England og Statens kunsthåndverk Danmark.

Rådsmedlemmer og sekretariat har ellers deltatt i ulike seminarer om bærekraft i kulturfeltet i regi av blant annet Kultur- og likestillingsdepartementet, Kulturdirektoratet, Kulturtanken, Norsk filminstitutt og PwC.

Kunnskapsutvikling

Rådets kunnskapsarbeid i 2024 har bidratt til oppdatert kunnskap om kultursektoren i offentligheten. Kunnskapsarbeidet har bidratt til at rådet kan forvalte Norsk kulturfond på best mulig måte og at rollen som rådgivende organ kan ivaretas. I 2024 har rådet både satt i gang og ferdigstilt større kunnskapsprosjekter og evalueringer. Se nærmere omtale under avsnittet om forskning.

Utfordrende situasjon i det frie kunst- og kulturfeltet

Gjennom søknader, rapporter og dialog med feltet har rådet gjennom året registrert hvordan pris- og lønnsvekst og endrede publikumsvaner utfordrer rammevilkårene for kunst- og kulturfeltets aktører. En allerede svak kunstnerøkonomi er enda mer presset.

Sammen med svak utvikling av Norsk kulturfonds rammer har utfordringene i kunst- og kulturfeltet forsterket dilemmaer i rådets økonomiske prioriteringer i 2024. På den ene side har betydningen av å gi forutsigbare og tilstrekkelige tilskudd blitt enda viktigere for ikke å utarme økonomien for kunstnere og formidlingsvirksomheter. På den annen side har rådets ambisjon om økt mangfold gitt en positiv andel nye søkere, som rådet har ønsket å prioritere. Rådet har derfor sett det utfordrende å følge opp det brede mandatet og forventningen om å sikre både forutsigbarhet og fornyelse. Tilførselen av spillemidler og bruk av omdisponibler midler har avhjulpet situasjonen i noen grad.

Forvaltning

Arbeid med tilskuddsordningene

Med utgangspunkt i satsingsområdene og kunnskap om kunst- og kulturfeltet har råd og utvalg også i 2024 foretatt løpende vurdering av tilskuddsordningenes treffsikkerhet og innretning. Arbeidet har omfattet oppfølging av evalueringer, justering av ordningers retningslinjer og språk, og gjennomføring av piloter og forsøksordninger. Arbeidet utdypes under omtalen av hvert fagområde.

Forvaltning av virksomhetstilskudd

Rådet satte i 2024 i gang en gjennomgang av forvaltningen av årlige virksomhetstilskudd til festivaler, arrangører, kompanier, ensembler, tidsskrifter m.m. Målet er å bedre kunne synliggjøre det brede ansvaret Kulturrådet tar for infrastruktur i det frie feltet i hele landet, og å bidra til mer åpen og enhetlig virksomhetsforvaltning på tvers av fagområdene. Arbeidet vil fortsette i 2025.

Informasjon om tilskuddsordninger og søkerveiledning

Retningslinjer og informasjon om tilskuddsordningene i Norsk kulturfond har ligget åpent tilgjengelig på Kulturdirektoratets nettsider i god tid før hver søknadsfrist.

Rådet, fagutvalg og sekretariat har arbeidet aktivt for å nå ut til nye søkergrupper og bygge ned unødige terskler for å henvende seg til Kulturrådet. I løpet av året er det avholdt møter og besøkt kulturaktører i ulike deler av landet, blant annet i Karasjok, Porsanger, Vadsø, Kristiansand, Østfold, Tromsø, Finnmark og Bergen.

Sekretariatet har også gjennomført en rekke digitale dialog- og informasjonsmøter i forbindelse med utlysninger og søknadsfrister.

Offentliggjøring av beslutninger i råd og utvalg

Lister over søknader og tildelinger har vært publisert på nettsidene så snart vedtak er fattet. Omtale av større tildelinger, tendenser og interessante enkeltprosjekter har i tillegg vært formidlet til offentligheten gjennom nyhetssaker og poster på sosiale medier.

Habilitet og transparens

Kulturrådet er avhengig av at omverden har tillit til forvaltningen av fellesskapets midler. Tydelighet omkring hvem som fatter beslutninger og ryddig og dokumentert habilitetshåndtering har stått sentralt i rådets og utvalgenes løpende arbeid i 2024.

Ledsagerbevis

Det har inngått i betingelsene til tilskuddsmottakere på alle relevante tilskuddsordninger at personer med funksjonsnedsettelse har krav på gratisbillett til ledsager til arrangementer med billettsalg.

Gjeldssanering

Det er ikke gitt tilskudd til gjeldssanering fra Norsk kulturfond i 2024.

Kulturrådets rolle som rådgivende organ

Kulturrådets oppdrag omfatter å være rådgivende organ for staten i kulturspørsmål.

Rådet har levert offentlige høringsuttalelser i flere saker som berører kulturpolitikken og -forvaltningen, deriblant til rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen til Stortinget: *Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner*, NOU 2023: 25 *Omstilling til lavutslipp – veivalg for klimapolitikken*, Nordisk ministerråds samarbeidsprogram for kultur 2025-2030, Forslag til endringer i forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier og Forslag om endringer i forskrift til samelovens språkregler.

Gjennom 2024 har det også vært direkte dialog mellom Kultur- og likestillingsdepartementet og Kulturrådet om en rekke enkeltsaker. Rådet har også deltatt i budsjett høring på Stortingets familie- og kulturkomité, og hatt møter med flere politiske partier.

Kulturrådet i offentligheten

Mediesaker

I 2024 var omtale av tildelinger dominerende for Kulturrådet. Omtalen var i all hovedsak positiv eller nøytral, og majoriteten av sakene er publisert i lokalpresse. Antall saker med medium til høy synlighet var 416. Av disse var 54 prosent nøytrale, 42 prosent positive og 4 prosent negative. Klassekampen er mediet med mest omtale, etterfulgt av Samtiden og Subjekt. Av medietyper er 43 prosent av omtalen i lokalmedier, 18 prosent i riksmidier og regionmedier, mens tidsskrifter dekker 12 prosent og fagmedier 9 prosent.

Kulturrådet har hatt en tydelig stemme i debatter om offentlige tilskudd kunst og kultur, mer spesifikt knyttet til diskusjoner om kvalitetsbegrepet og hvordan offentlige tilskudd deles ut basert på faglig skjønn. I forbindelse med lansering av regjeringens leselest-strategi og bevilgninger til litteraturordningene gjennom statsbudsjettet har rådslederen vært en synlig meningsbærer om viktigheten av å styrke av barn og unges leselest og hvilke tiltak som fungerer.

Kulturrådets og utvalgenes møter med kunst- og kulturfeltet ulike steder i landet har mottatt mye positiv omtale i lokal og regionalmedia. Kulturrådets besøk til Karasjok og Porsanger mottok spesielt mye oppmerksomhet.

Det er fremdeles en del journalister og tilskuddsmottakere som forveksler Kulturdirektoratet og Kulturrådet, samt Statens kunstnerstipend og Kulturrådet når det gjelder vedtak om tilskudd fra Norsk kulturfond. Dette jobbes det løpende med å rette opp i.

Kulturrådets tilstedeværelse i den offentlige samtalen

Rådet valgte i 2024 ikke å prioritere midler til en stor konferanse, men heller satse på besøk, samtaler og tilstedeværelse i mindre formater.

Rådet og musikkutvalgene samarbeidet med Musikkutvalget (Kultur- og likestillingsdepartementets nedsatte NOU-utvalg) om et innspillsmøte i tilknytning til Festspillene i Bergen.

Rådsleder, rådsmedlemmer og sekretariat har også deltatt i en rekke åpne arrangementer på andre arenaer, så som Trondheim Calling, Littfest Bergen, Se og les-konferanse i Bergen, Nobels fredssenter, Vossajazz, Norsk barnebokinstitutt, Heddadagene, Arendalsuka, Bjergstedkonferansen i Stavanger. Panelene har spent over tematikk som leselyst, ytringsfrihet, geografisk narsissisme, kulturbruk, samisk barnelitteratur, sannhets- og forsoningskommisjonsrapporten, kunstbøker, kunstnerøkonomi etter pandemien, økonomisk bærekraft i kunst- og kulturlivet.

Kulturrådets ærespris

Kulturrådet inviterte åpent til å foreslå kandidater til prisen. Til sammen 56 begrunnede forslag kom inn.

Kulturrådet valgte å tildele æresprisen 2024 til Elle-Hånsa/Hans Ragnar Mathisen, som har hatt stor betydning som billedkunstner, aktivist, kulturbærer og formidler. Gjennom 50 år har han satt preg på samisk, norsk og internasjonalt kunst- og kulturliv. Hans kartarbeider har hatt stor betydning for samisk selvforståelse og har utfordret det dominerende nasjonale narrative. Elle-Hånsas vilje til å dele kunnskap har hatt stor betydning for kolleger fra forskjellige disipliner og generasjoner.

Prisen (600 000 kroner og en statuett av Elena Engelsen) ble overrakt på Bikuben selskapslokale i Tromsø 5. desember.

Året i tall

Tabell 4 Fagområder

Tabellene viser søknader til Norsk kulturfond som er behandlet og vedtatt av råd og utvalg i 2023 og 2024. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjetttrammen i gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler til scenekunstformål og omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger, er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget. Tallene inkluderer ikke påmeldte bøker til innkjøpsordningene for litteratur.

Fagområde NKF	Årstall 2022					
	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Allmenne kulturformål	338	163	48%	217 745 246	57 579 000	26%
Kulturvern	223	117	52%	52 249 602	14 550 000	28%
Litteratur	368	252	68%	94 777 688	35 491 000	37%
Musikk	3 424	1 806	53%	1 301 309 904	440 309 900	34%
Scenekunst	1 282	400	31%	1 004 219 467	222 489 500	22%
Tidsskrift og kritikk	106	65	61%	98 648 087	30 642 789	31%
Visuell kunst	1 395	606	43%	369 956 951	96 815 600	26%
Grand Total	7 136	3 409	48%	3 138 906 945	897 877 789	29%

Fagområde NKF	Årstall 2023					
	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Allmenne kulturformål	476	228	48%	254 489 489	71 413 000	28%
Kulturvern	271	126	46%	79 457 965	14 928 000	19%
Litteratur	1 000	327	33%	84 198 353	30 838 105	37%
Musikk	3 910	1 669	43%	1 297 913 409	623 259 000	48%
Scenekunst	1 499	350	23%	527 004 663	141 388 000	27%
Tidsskrift og kritikk	118	68	58%	93 417 697	32 628 939	35%
Visuell kunst	1 653	637	39%	406 344 945	88 192 000	22%
Grand Total	8 927	3 405	38%	2 742 826 521	1 002 647 044	37%

Årstall
2024

Fagområde NKF	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
Allmenne kulturformål*	651	214	33%	345 382 799	64 369 400	19%
Kulturvern	337	142	42%	92 137 698	20 470 000	22%
Litteratur	335	229	68%	74 273 619	30 963 000	42%
Musikk	3 983	1 490	37%	1 008 584 594	328 653 500	33%
Scenekunst	1 470	337	23%	1 123 026 668	245 229 500	22%
Tidsskrift og kritikk	136	76	56%	87 622 167	40 104 717	46%
Visuell kunst	1 581	551	35%	339 719 722	80 928 145	24%
Grand total	8 495	3 049	36%	3 070 747 267	810 718 262	26%

* Omfatter tverrgående ordninger og internasjonalt bærekraftprogram for musikk og scenekunst 2024

Tabell 5 Innkjøpsordningene for litteratur

Påmeldte og innkjøpte titler for budsjettåret 2024 per 6. mars 2025. Tabellen oppdateres frem til ferdigstillelse av årsrapport.

Tilskuddsordning	Antall påmeldte titler*	Antall behandlede titler	Antall titler som gjenstår å behandle	Antall innkjøpte titler	Prosentandel innkjøpte titler av antall titler som har vært behandlet	Antall e-bøker Påmeldt/innkjøpt	Prosentandel e-bøker
Den automatiske innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur for barn og unge	131	123	0	118	95,9	90/82	68,7/69,5
Den automatiske innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur for voksne	308	266	10	245	92,1	302/243	98,1/99,2
Oversatt litteratur	206	198	0	120	60,6	158/97	76,7/80,8
Ny norsk sakprosa for barn og unge	53	51	0	26	51,0	29/15	54,7/57,7
Ny norsk sakprosa for voksne	385	356	0	124	34,8	335/115	87,0/92,7
Tegneserier	65	61	0	34	55,7	-	-
Den selektive ordningen for ny norsk skjønnlitteratur for barn og unge	62	53	0	9	17,0	43/7	69,4/77,8
Den selektive ordningen for ny norsk skjønnlitteratur for voksne	94	40	33	4	10,0	81/3	86,2/75,0
Totalt	1 304	1 148	43	680	59,2	1 038/562	79,6/83,7

*Inkluderer trukkede og avviste titler

Tabell 6 Geografisk fordeling 2024

Tabellen viser geografisk fordeling av søknader som er behandlet og vedtatt av råd og utvalg i 2024, med unntak av søknadene til Internasjonalt bærekraftsprogram for musikk og scenekunst. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler til scenekunstformål og omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger, er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget. Tallene inkluderer ikke påmeldte og innkjøpte bøker til innkjøpsordningene.

Fylke	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelings prosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadsum i prosent
▲						
Agder	130	42	32 %	39 558 664	13 609 000	34 %
Akershus	292	104	36 %	106 184 883	30 033 000	28 %
Buskerud	643	176	27 %	200 477 801	28 475 000	14 %
Buskerud	207	68	33 %	39 219 643	9 116 000	23 %
Finmark - Finnmark - Finnmarkku	129	61	47 %	43 536 737	15 357 000	35 %
Innlandet	390	136	35 %	141 359 506	31 111 000	22 %
Møre og Romsdal	172	63	37 %	93 387 013	21 141 000	23 %
Nordland - Nordlândia	241	108	45 %	84 398 397	27 596 000	33 %
Oslo	3 364	1 253	37 %	1 266 041 832	346 638 309	27 %
Rogaland	335	129	39 %	169 294 551	47 872 000	28 %
Svalbard	5	2	40 %	675 546	210 000	31 %
Telemark	203	81	40 %	45 995 879	12 084 000	26 %
Troms - Romsa - Tromssa	273	114	42 %	135 490 277	38 209 500	28 %
Trøndelag - Tröndeläge	606	206	34 %	206 613 827	51 746 435	25 %
Vestfold	195	58	30 %	78 351 825	11 167 800	14 %
Vestland	1 075	375	35 %	374 270 352	116 318 818	31 %
Østfold	192	58	30 %	43 317 934	9 221 000	21 %
Total	8 452	3 034	36 %	3 068 174 667	809 905 862	26 %

Fondets fagområder

Norsk kulturfond var i 2024 delt inn i åtte fagområder: visuell kunst, litteratur, scenekunst, musikk, tverrgående ordninger, kulturvern, tidsskrift og kritikk og forskning og utvikling. Under følger en rapport om resultater i 2024 for hvert av fagområdene. Rådets utlysning av midler til et internasjonalt bærekraftprogram for musikk og scenekunst står omtalt under fagområdet tverrgående ordninger.

Visuell kunst

Rådets tilskuddsordninger for det visuelle kunstfeltet skal bidra til at det skapes og formidles visuell kunst av høy kvalitet under profesjonelle betingelser over hele landet. Tilskuddene skal bidra til bedre arbeidsvilkår for billedkunstnere, kunsthåndverkere og fotografer, og til å styrke arrangørene slik at kunsten får en tydeligere plass i samfunnet.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Tabellen viser rådets endelige fordeling mellom ordninger på fagområdet visuell kunst.

Ordning	2023		2024	
	Budsjettramme	Ekstramidler*	Budsjettramme	Ekstramidler*
Prosjektstøtte visuell kunst – kunstnere	11 450 000	4 025 000	11 770 000	5 170 000
Prosjektstøtte visuell kunst – visningssteder	11 655 000	3 000 000	11 981 000	830 000
Prosjektstøtte til kunstnere i etableringsfasen	3 000 000		3 000 000	500 000
Kunstnerassistentordningen	4 340 000		4 480 000	
Kunstfaglige publikasjoner og manusutvikling	4 160 000		4 280 000	500 000
Utstyrstøtte til fellesverksteder og gjestekunstnerordninger	1 560 000		1 600 000	
Arrangørstøtte visuell kunst	45 108 000		46 491 000	
SUM	81 273 000	7 025 000	83 602 000	7 000 000

*Omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger.

Antall søknader og tildelinger

Tabellene viser søknader som er behandlet av råd og utvalg og vedtak gjort i 2023 og 2024. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger er også inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	Årstall 2023					Tildeling av søknadssum i prosent
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	
Visuell kunst	NKF Arrangørstøtte visuel..	69	33	48%	154 899 678	44 875 000	29%
	NKF Kunstfaglige publika..	158	62	39%	18 189 309	4 110 000	23%
	NKF Kunstnerassistentor..	42	14	33%	17 360 000	4 340 000	25%
	NKF Prosjektstøtte til kun..	217	85	39%	13 749 684	3 035 000	22%
	NKF Prosjektstøtte visuel..	939	331	35%	149 951 790	22 938 000	15%
	NKF Prosjektstøtte visuel..	251	97	39%	46 644 993	7 364 000	16%
Grand Total		1 704	638	37%	414 327 893	88 222 000	21%

Vedtaksår / Fagområde	Antall søknader	Antall tildelinger	Tidelings prosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
2024						
Arrangørstøtte visuell kunst	67	21	31 %	123 421 586	38 204 145	31 %
Kunsthøgskolepublikasjoner og manusutvikling	189	79	42 %	23 183 727	5 040 000	22 %
Kunstnerassistentordningen	41	14	34 %	17 890 000	4 480 000	25 %
Prosjektstøtte til kunstnere i etableringsfasen	210	89	42 %	15 307 666	3 410 000	22 %
Prosjektstøtte visuell kunst – kunstnere	771	232	30 %	80 142 231	15 445 000	19 %
Prosjektstøtte visuell kunst - visningssteder	284	104	37 %	76 562 418	12 749 000	17 %
Utstyrstøtte til fellesverksteder og gjestekunstordninger	19	12	63 %	3 212 094	1 600 000	50 %
Total	1 581	551	35 %	339 719 722	80 928 145	24 %

Tendenser og analyse

Kulturrådet har i 2024 hatt et særskilt fokus på de visuelle kunsternes arbeidsvilkår og muligheten for kunstnere i alle sjangre til å skape og vise kunst. Billedkunst, kunsthåndverk og fotografi som formidles i fysiske gallerier, trykte publikasjoner og på nett er viktig for oss som individer og samfunn. Ikke minst gjør den visuelle kunsten oss rustet til å møte en ensrettende digital og visuell kultur.

I 2024 ga Kulturrådet direkte tilskudd til 379 kunstnere. Rådet var opptatt av å støtte kunstnere som arbeider med private spørsmål knyttet til materialitet, sansning, identitet og tilhørighet, så vel som kunstnere som engasjerer seg i kritiske samfunnsspørsmål knyttet til klima, krig, demokrati, og urfolks rettigheter. Kulturrådet ga 282 tilskudd til visningssteder, festivaler, forlag og andre arrangører i feltet. Resultatet er kunstprosjekter, utstillinger, arrangementer og utgivelser av høy kvalitet som bidrar til at folk kan oppleve visuell kunst over hele landet.

Økte tilskuddsbeløp og færre tildelinger

Kulturrådet er opptatt av størrelsen på tilskudd som går til prosjekter. Signaler fra feltet tyder på at små tilskuddsbeløp gir en lite bærekraftig økonomi. Rådet har derfor valgt å prioritere strengere. For kunstnerne er resultatet at gjennomsnittlige tilskuddsbeløpet er økt fra 55 % av omsøkt beløp i 2023 til 63 % i 2024. Antall innvilgede søknader gikk i samme periode ned fra 38 % til 30 % av innkomne søknader. For visningsstedene økte det gjennomsnittlige tilskuddsbeløpet fra 31 til 44 % av omsøkt beløp. Her sank antall innvilgede søknader fra 44 % til 37 % av innkomne søknader.

Tilskudd til viktig infrastruktur

Tilskuddsordningen arrangørstøtte visuell kunst gir tilskudd til viktig infrastruktur for produksjon og formidling visuell kunst over hele landet. Også her prioriterte fagutvalget i 2024 økte tilskuddsbeløp og færre tildelinger. To virksomheter fikk arrangørstøtte for første gang: Bærum Kunsthall og Centralbanken i Oslo. De 21 bevilgningene som ble vedtatt i 2024 gjelder for 2025. Dersom vi ser disse bevilgningene i sammenheng med 29 bevilgninger som er gitt tidligere får vi et helhetlig bilde av arrangørstøtteordningens profil og virkning i det visuelle kunstfeltet. Ordningen har en klar hovedvekt på visningssteder og festivaler. Blant de 50 tilskuddsmottakerne i 2025 er 45 enten visningssteder, festivaler eller begge deler.

Nye retningslinjer for kunstnerassistentordningen

Kulturrådet vedtok høsten 2024 nye retningslinjer for kunstnerassistentordningen. Endringene bygger på Telemarksforsknings evalueringsrapport *Unge kunstnerskap i utvikling* fra 2022 og erfaringer i sekretariatet og

fagutvalget. Endringene innebærer blant annet forenklet lønnsfastsettelse, forenklet feriepengeordning og forenklet søknadsprosess. Det kom i 2024 41 søknader. 14 kunstnere fikk midler til å ansette en assistent.

Kunstbøker til folket

I mai 2024 arrangerte Kulturrådet seminaret *Kunstbøker til folket* på Oplandia senter for samtidskunst på Lillehammer. På seminaret presenterte de åtte deltakerne i pilotprosjektet for formidling og distribusjon av kunst- og kunstnerbøker sine prosjekter og erfaringer. Arrangørutvalget for visuell kunst vedtok høsten 2024 å følge opp, blant annet ved å undersøke mulighetene for å etablere en ordning for innkjøp av kunst- og fotobøker til bibliotek.

Dialog med feltet

Fagutvalgene for visuell kunst arrangerte i 2024 to nasjonale dialogmøter med interesseorganisasjonene i feltet. I tillegg arrangerte rådet et regionalt dialogmøte med det visuelle kunstfeltet i Kristiansand med temaet «store kunstinstitusjoner og små kunstscener». Sekretariatet arrangerte tre digitale informasjonsmøter om tilskuddsordningene.

Litteratur

Gjennom Norsk kulturfonds ordninger for litteratur legges det til rette for at en mangfoldig og representativ litteratur av høy kvalitet blir produsert, utgitt og formidlet, og når ut til et bredest mulig publikum over hele landet.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskudds- og innkjøpsordninger

Tabellen viser rådets siste vedtatte fordeling mellom ordninger på fagområdet litteratur.

Ordning	2023		2024	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2023**	Budsjettramme	Ekstra midler 2024***
Innkjøpsordningen for oversatt litteratur	15 806 000		16 122 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og unge	8 116 000		8 441 000	
Innkjøpsordningen for nye norske tegneserier	5 413 000		8 290 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur - voksne automatisk	58 085 000		61 040 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur - voksne selektiv	4 640 000		4 000 000	
Innkjøpsordningen for ny norske skjønnlitteratur - barn og unge automatisk	33 331 000		35 027 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur - barn og unge selektiv	2 400 000		2 496 000	
Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for voksne	33 280 000		34 611 000	
Kulturrådets skolebibliotekordning – innkjøp og distribusjon av kulturfondbøker til skolebibliotek *	5 500 000		10 500 000	
Litteraturprosjekt*	5 123 000	3 670 100	4 808 000	2 671 100
Litteraturproduksjon	6 194 000		6 494 000	
Litteraturformidling	18 335 000		17 999 000	
Frakt/distribusjon innkjøpsordningene for litteratur	9 000 000		10 500 000	2 000 000

* Ordningen var i perioden 2020-2023 en forsøksordning med distribusjon av kulturfondbøker til skolebibliotek. Fra 01.01.2024 ble ordningen gjort permanent og fikk nytt navn.

** Inkluderer midler avsatt til oversettelse fra samisk og til satsing på nasjonale minoritetsspråk og litteratur fra minoritetsspråklige forfattere i Norge.

*** Inkluderer midler avsatt til oversettelse fra samisk og fra nasjonale minoritetsspråk til norsk, midler avsatt til satsing på nasjonale minoritetsspråk og litteratur fra minoritetsspråklige forfattere i Norge, og omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års bevilgninger til frakt og distribusjon på innkjøpsordningene.

Antall søknader og tildelinger

Tabellene viser søknader som er behandlet og vedtatt av råd og utvalg i 2023 og 2024. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjetttrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget. Tabellene inkluderer ikke innkjøpsordningene for litteratur.

Vedtaksår / Fagområde	Antall søknader	Antall tildelinger	Tidelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
2023						
Skolebibliotekordningen	661	380	58 %	--	--	--
Litteraturformidling	168	102	61 %	52 927 127	18 897 000	36 %
Litteraturproduksjon	138	99	72 %	15 780 715	6 029 000	38 %
Litteraturprosjekt	33	21	64 %	15 489 850	5 912 000	38 %
Total	1000	602	60 %	84 198 353	30 838 105	37 %

Vedtaksår / Fagområde	Antall søknader	Antall tildelinger	Tidelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
2024						
Litteraturformidling	153	102	67 %	44 537 976	18 750 000	42 %
Litteraturproduksjon	148	105	71 %	15 370 174	6 494 000	42 %
Litteraturprosjekter	34	22	65 %	14 365 469	5 719 000	40 %
Total	335	229	68 %	74 273 619	30 963 000	42 %

Tendenser og analyser

Søknadstallet på tilskuddsordningene har i 2024 vært relativt jevnt med tidligere år. På formidlingsordningen er balansen mellom forutsigbarhet for søkere som har fått tilskudd over tid og ønsket om å støtte nye tiltak fortsatt krevende, og ordningen har vært prioritert i Kulturrådets budsjettinnspill for 2025 og 2026. På prosjektordningen var nivået på søknadene høyt, og tilskuddsbeløpene ble lavere enn det som har vært vanlig. Søknadstilfanget på bøker for og formidling av litteratur for barn og unge er fortsatt godt og av høy kvalitet, det samme gjelder søknader på visuell litteratur. Det er fortsatt ønskelig med flere søknader med litteratur på nynorsk. Samlet påmelding til innkjøpsordningene var jevn med året før. Det var en økning for de to selektive skjønnlitterære ordningene, den automatiske ordningen for skjønnlitteratur for barn og unge og tegneserieordningen. Sakprosaordningene hadde en liten nedgang, særlig sakprosa for voksne, mens oversattordningen hadde en merkbart nedgang på rundt 19 % fra året før.

Justeringer på ordningene

Arbeidet med å gjennomgå litteraturordningene i etterkant av utredningen *Logikker i strid* (2020) ble sluttført i 2024, men de siste justeringene tas ikke i bruk før i 2025 – dette gjelder tilskuddsordningen for litteraturproduksjon. Gjennomgangen av ordningene er gjort i dialog med organisasjonene på feltet.

Det ble vedtatt og tatt i bruk justerte retningslinjer for innkjøpsordningen for oversatt litteratur. Ordningen fungerer i all hovedsak godt, og justeringene var relativt beskjedne. Det presiseres at en prøveoversettelse bør legges ved søknaden og at innkjøpte verk må gis ut senest etter to år. For bøker for barn og unge skal det vurderes om utgivelsen treffer målgruppen. I tillegg ble betalingsmodellen oppjustert, slik at maksimumsbeløpet for bøker for barn og unge og for voksne nå er langt likere. Dette skyldes blant annet at forlagenes kostnader til oversettelse er uavhengig av målgruppe, og et ønske om flere påmeldte bøker for målgruppen.

Leselyst og skolebibliotek

Gjennom året har det fortsatt vært sterkt fokus på leselyst og skolebibliotek, ikke minst med regjeringens leselyststrategi som ble lansert i mai. Kulturrådets skolebibliotekordning er fra og med 2024 en permanent ordning. 380 skoler i grunnskolen (1. til 10. trinn) har plass på ordningen for perioden 2024–2026, og mottar bøker for barn og unge fra innkjøpsordningene for skjønnlitteratur, sakprosa og tegneserier. Med regjeringens

leselyststrategi og friske midler bevilget over statsbudsjettet for 2025 kan ordningen utvides. Utlysning for inntak av nye skoler for periodens to siste år ble åpnet i november, med søknadsfrist på nyåret.

Samisk litteratur

Oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonen er et prioritert område. I mars vedtok Sametinget å oppfordre Kulturrådet til å «utvide innkjøpsordningen for litteratur til å omfatte litteratur skrevet på samisk». I 2024 ble det avholdt en rekke møter mellom Kulturrådet og Sametinget for å vurdere hvordan samisk litteratur best mulig kan tas inn på innkjøpsordningene. På bakgrunn av dette arbeidet har Kulturrådet utarbeidet et utkast til en ny innkjøpsordning for samisk litteratur, og tatt dette med i sitt budsjettinnspill til departementet. Tilgjengeligheten av samiskspråklig litteratur på bibliotekene i hele landet og likhetsprinsippet er viktige momenter.

Høsten 2024 ble Kulturrådets dialogforum med organisasjonene på litteraturfeltet utvidet til å inkludere de samiske organisasjonene. Første møte i det nye kontaktforum for litteratur, og et eget dialogmøte med de samiske litteraturorganisasjonene, ble avholdt i oktober.

Scenekunst

Rådet forvalter de mest sentrale tilskuddsordningene for det frie scenekunstheltet i Norge. Ordningene bidrar til at scenekunst på høyt kunstnerisk nivå utvikles, skapes og formidles utenfor eller i samarbeid med de etablerte institusjonene. Tilskuddsordningene sikrer rekruttering av nye stemmer i samtidens scenekunst og styrker infrastrukturen for visning av scenekunst rundt om i landet.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Tabellen under viser rådets endelige fordeling mellom ordninger på fagområdet scenekunst.

Ordning	2023		2024	
	Budsjettramme	Ekstra midler*	Budsjettramme	Ekstramidler**
Formidling/gjestespill	8 000 000		8 000 000	
Fri scenekunst - teater	38 737 000	2 400 000	41 100 000	3 500 000
Fri scenekunst - dans	34 330 000	2 400 000	35 500 000	2 500 000
Fri scenekunst - kunstnerskap	52 700 000		52 700 000	
Scenekunsthaglige tiltak og publikasjoner	7 956 000		4 856 000	
Arrangørstøtte scenekunst	17 426 000	4 960 000	17 426 000	4 810 000
Forprosjekt scenekunst	9 362 000		10 502 000	
Fri scenekunst – etablerte virksomheter			19 400 000	

*Spillemidler 2022 og 2023

** Inkluderer spillemidler til scenekunsttiltak i 2024 og omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års bevilgninger

Antall søknader og tildelinger

Tabellen viser søknader som er behandlet av råd og utvalg og vedtak gjort i 2023 og 2024. Tildelingene omfatter både tildelinger innenfor det enkelte budsjettår og tilsagn om tilskudd i senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler og omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års bevilgninger er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	Årstall 2023					Tildeling av søknadssum i prosent
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tilidelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	
Scenekunst	NKF Arrangørstøtte scene..	34	15	44%	64 679 513	34 320 000	53%
	NKF Formidling/gjestespill	256	92	36%	30 250 154	7 789 500	26%
	NKF Forprosjekt - sceneku..	669	95	14%	88 198 585	9 736 500	11%
	NKF Fri scenekunst - dans	190	65	34%	131 422 949	42 380 000	32%
	NKF Fri scenekunst - kuns..	1	0	0%	22 500 000	0	0%
	NKF Fri scenekunst - teater	282	54	19%	170 549 349	39 710 000	23%
	NKF Scenekunsthaglige til..	67	29	43%	19 074 113	7 452 000	39%
Grand Total		1 499	350	23%	526 674 663	141 388 000	27%

Vedtaksår / Fagområde	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelings prosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
2024						
Arrangørstøtte scenekunst	30	14	47 %	69 026 521	20 840 000	30 %
Formidling/gjestespill	242	86	36 %	34 610 549	7 436 500	21 %
Forprosjekt - scenekunst	594	95	16 %	72 392 114	9 397 000	13 %
Fri scenekunst - dans	200	44	22 %	146 263 334	33 667 000	23 %
Fri scenekunst - etablerte virksomheter	25	11	44 %	251 893 000	96 850 000	38 %
Fri scenekunst - kunstnerskap	30	3	10 %	361 129 212	33 300 000	9 %
Fri scenekunst - teater	283	58	20 %	170 880 621	40 155 000	23 %
Scenekunstfaglige tiltak og publikasjoner	66	26	39 %	16 831 317	3 584 000	21 %
Total	1 470	337	23 %	1 123 026 668	245 229 500	22 %

Fri scenekunst – økte søknadssummer

Omfanget av omsøkte visninger i forlengelsen av produksjonsperioden har økt de senere årene til prosjektordningene under fri scenekunst. Dette bidrar positivt til formidlingen av den scenekunsten som produseres. Samtidig, og i kombinasjon med økt prisvekst de siste årene, øker søknadssommene og tildelingsprosenten svekkes. De høyeste tildelingssommene gjelder flerårige bevilgninger til flere produksjoner. På grunn av det økte presset på prosjektordningene for dans og teater, har Kulturrådet utvist en større påholdenhet når det gjelder å tildele flerårige prosjekttilskudd i 2024 enn i tidligere år. Rådet viser til tilskuddsordningene for scenekunstneriske virksomheter; *fri scenekunst – kunstnerskap* og den nye tilskuddsordningen *fri scenekunst – etablerte virksomheter* som ble lansert i 2024.

Forprosjektordningen scenekunst

Tilskuddsordningen for forprosjekter har tidligere hatt fire søknadsfrister i året. Fra og med 2024 er søknadsfristene redusert til tre. I løpet av de siste fem årene har søknadstilfanget økt betraktelig til denne ordningen, men søknadstilfanget gikk noe ned i 2024. Forprosjektordningen bidrar til utprøving og utforskning av metoder og kunstneriske strategier før en eventuell produksjonsperiode. I tråd med Kulturrådets strategi, har det vist seg at ordningen fungerer godt som virkemiddel til å rekruttere et mangfold av nye stemmer og nye scenekunstpraksiser i scenekunstmiljøene.

Fri scenekunst – etablerte virksomheter

Ordningen hadde sin første utlysning i juni 2024 og har som mål å styrke videreføring av etablerte virksomheter som produserer scenekunst utenfor scenekunstinstitusjonene. Det kan søkes om et årlig tilskudd på inntil 3 mill. kroner i inntil fire år av gangen. Ordningen skal bidra til økonomisk forutsigbarhet for planlegging og gjennomføring av scenekunstproduksjon og -formidling. Kulturrådet mottok 25 søknader og 11 scenekunstgrupper mottok flerårig virksomhetstilskudd. Tilskuddene bidrar til at flere scenekunstnere får økonomisk forutsigbarhet og kan planlegge produksjon og visninger over tid.

Formidlingsordningen/gjestespill - internasjonal formidling

Søknadene til formidlingsordningen/gjestespill viser at interessen for norske scenekunstproduksjoner i utlandet er stor etter en merkbar nedgang under og i tiden etter pandemien. Av totalt 86 bevilgninger i 2024 ble det fattet vedtak om tilskudd til 52 forestillinger som er produsert i Norge som har internasjonal formidling som formål. Tilskuddene bidrar til å opprettholde ulike forestillingers momentum ved å imøtekomme invitasjoner fra anerkjente og relevante visningsarenaer som igjen kan bidra til økt internasjonal etterspørsel.

Tematisk er det stor variasjon i søknadene til forprosjektordningen og til fri scenekunst-ordningene. Det er også stor variasjon når det gjelder scenekunstneriske formater og sjangre. Fremdeles er det likevel noen temaer som går igjen og som spiller samfunnsaktuelle utfordringer med et mangfold av tilnærminger; klima og miljø, psykisk helse, identitetsproblematikk som er knyttet til kjønn eller etnisitet, kunstig intelligens etc.

Når det gjelder scenekunstsjangre er det i 2024 fattet vedtak om tilskudd til flere ulike figurteaterprosjekter. Kulturrådet registrerer også at flere arbeider med stedsspesifikke produksjoner som tar utgangspunkt i et lokalsamfunn, en spesiell bygning o.a. Produksjon av forestillinger som skal avvikles i ulike uterom, i natur eller i byrom, er også en rådende tendens.

Utvikling av ordningsstrukturen

I 2024 er det startet et utviklingsarbeid med å se på ordningsstrukturen på scenekunstmrådet i Norsk kulturfond. Målet er å se på hvordan tilskuddsordningene kan justeres og i større grad bidra til å øke antall visninger per produksjon. Arbeidet vil fortsette og ferdigstilles i 2025.

Musikk

Kulturrådet forvalter landets største tilskuddsordninger på musikkområdet med ansvar for å gi vilkår og utviklingsmuligheter for produksjon formidling og utviklingsmuligheter i det frie profesjonelle musikklivet. Ordningene dekker hele produksjons- og formidlingskjeden og skal bidra til at hele bredden av musikkuttrykk og musikalske og kulturelle kvaliteter. Ordningene er finansieringsinstitusjoner for aktørene og næringen i det frie feltet mellom framføringsinstitusjonene og markedsbåren, kommersiell musikkproduksjon.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Tabellen under viser rådets siste vedtatte fordeling mellom ordninger på fagområdet musikk.

Ordning	2023		2024	
	Budsjettramme*	Ekstra midler 2023**	Budsjettramme	Ekstra midler 2024**
Komposisjon og produksjon	29 200 000		30 054	
Andre musikktiltak	18 900 000		17 589	
Innspilling av fonogram	4 600 000		4 727	
Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger	25 500 000		26 200	
Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band	90 274 000		92 900	1 500
Konsertarrangører	49 600 000	4 850	50 800	5 500
Musikkfestivaler	180 100 000		185 374	1 041

*Inklusive tillegg i revidert nasjonalbudsjett

**Omdisponerte midler (gjenstående fra tidligere år)

Antall søknader og tildelinger

Tabellen under viser søknader som er behandlet av sittende råd og utvalg og vedtak gjort i 2023 og 2024. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger, er også inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget.

Tilskuddsordning	Norsk kulturfond 2023					
	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknads-sum i prosent
Andre musikktiltak - prosjekter og virksomheter	154	51	33%	38 651 117	17 192 000	44%
Arrangørstøtte musikk	858	468	55%	255 012 673	73 110 000	29%
Fonograminnspillinger	202	56	28%	19 328 310	4 720 000	24%
Komposisjon og produksjon av musikk	678	232	34%	97 718 400	29 111 000	30%
Musikkfestivaler	218	167	77%	546 456 925	368 140 000	67%
Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger	699	295	42%	62 910 000	26 550 000	42%
Turné- og virksomhetstilskudd for musikk	1 101	400	36%	276 305 984	104 436 000	38%
Total	3 910	1 669	43%	1 296 383 409	623 259 000	48%

Vedtaksår / Fagområde	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelings prosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
2024						
Andre musikktiltak - prosjekttilskudd og virksomhetstilskudd	191	49	26 %	49 987 876	17 576 000	35 %
Arrangørstøtte musikk	877	388	44 %	266 833 574	60 582 500	23 %
Fonograminnspillinger	221	56	25 %	22 424 432	4 587 000	20 %
Komposisjon og produksjon av musikk	708	240	34 %	106 487 955	29 987 000	28 %
Musikkfestivaler	206	123	60 %	256 805 584	98 170 000	38 %
Publiseringsstøtte for musikkinnspillinger	735	288	39 %	66 150 000	25 920 000	39 %
Turné- og virksomhetstilskudd for musikere, artister, ensembler og band	1 045	346	33 %	239 895 173	91 831 000	38 %
Total	3 983	1 490	37 %	1 008 584 594	328 653 500	33 %

Tendenser og analyse

2024 har Kulturrådet vært opptatt av musikkens formidling og publikum, og dens funksjon for fellesskapsdannelse og ytringsrom for alle som deltar. Musikk skaper dybde og resonans i personlige og felles erfaringer, et fellesskap i et samfunn med større sosiale og kulturelle motsetninger, mistillit til institusjoner og informasjon, og ulik tilgang til inkluderende fellesskap og skremmende utsikter. Kulturrådet har vært særlig opptatt av å synliggjøre omfanget av framføring og formidling på offentlige arenaer som rådets midler bidrar til. De er vesentlige bidrag til å skape møteplasser for erfarings- og ytringsrom over hele landet, særlig i byer og steder uten større institusjoner og kommersielle konsertarenaer.

Rådet har også i 2024 hatt et gjennomgående mål om å gi tilskudd som gir grunnlag for profesjonelle kunstnerhonorar på musikkfeltet for å bidra til rimelig kunstnerøkonomi. Dette resulterer av streng prioritering i søknadsbehandlingen, og har bidratt til at tildelingsprosenten synker, med 6 % fra 2023 til 2024.

Historisk høye søknadstall

2024 bekrefter et nytt høyt nivå på søknader til musikkområdet i Norsk kulturfond, etter en kraftig økning av antall søknader fra før pandemien i 2018 fram til 2023. For turné og virksomhetsordningen har antall søknader økt med hele 72 % siden 2018. For arrangørstøtteordningen på musikk er økningen på 61 %. Økningen vitner om svært høy aktivitet på musikkområdet, et stort potensial og et stort behov for tilskudd. Kulturrådet registrerer samtidig at midlene til konsertarrangører finansierer et mindre konsertomfang enn før, ettersom kostnadene til turné og konsertproduksjon stadig øker.

Mangfold – flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser

Kulturrådet har i 2024 vært opptatt av å bidra til kulturelt og sjangermessig mangfold og inkludering gjennom fondets tilskuddsordninger. En satsing på musikalsk og kulturelt mangfold i 2023 og 2024 innenfor turné- og virksomhetsordningen, har ført til en kraftig økning av antallet søknader (20 %) og tildelingsprosent (44 % i 2024) innenfor sjangerområdet tradisjons- og verdensmusikk.

Effektiv bruk av virkemidler

I tillegg til tall for søknader og tildelinger ønsker Kulturrådet å synliggjøre effekten av tildelingene. Et viktig mål på dette er antall verk, produksjoner og konsertvirksomhet som blir finansiert.¹

Omsøkt og finansiert aktivitet i 2024	Antall finansiert	Antall søkt
Verk, konsertproduksjoner, prosjekter	240	712
Produserte musikkinnspillinger	56	221
Publiserte musikkinnspillinger	294	735
Totalt produksjoner	590	1668
Utøveres konserter i Norge	3 561	7 659
Utøveres konserter i utlandet	1 270	3 322
Totalt planlagt framførte konserter	4831	10 981
Konsertantall for arrangører	9 000	14 500
Konsertantall for musikkfestivaler	3 560	5 940
Totalt planlagt arrangerte konserter	12 560	20 440

¹ Kulturdirektoratet utvikler i 2024 og 2025 systemer for å hente ut data fra søknader og rapporter om omfang og geografisk nedslagsfelt for produksjon og formidlingsaktivitet, og om publikums antall. For 2024 kan vi likevel gi tall på finansiert aktivitet som sier noe om effekt av kulturpolitikken og forholdet mellom økonomisk innsats og omfang av produksjon og formidling.

Totalt omsøkte og finansierte musikkproduksjoner viser et årlig stort omfang av skapt, innspilt og utgitt ny musikk. Vi trekker særlig fram det store tallet omsøkte og finansierte konserter, for både utøvere og arrangører, som demonstrerer omfanget den store betydningen av levende musikk for publikum i Norge.

Dialog, innspill og dokumentasjon

I 2024 har Kulturrådet vært opptatt av å bidra til å opplyse og engasjere aktører, organisasjoner og bransje om statens virkemidler for musikkfeltet som et bidrag til det regjeringsoppnevnte NOU-utvalget for musikk 2024-2025. Kulturrådet arrangerte i samarbeid med utvalget et åpent fysisk og strømmet 23. mai under Festspillene og Nattjazz i Bergen. I tillegg arrangerer musikkutvalgene årlige innspillsmøter med organisasjonene.

Forskningsbasert kunnskap om kulturpolitikk og virkemidler for musikkfeltet

Forskningsprogrammet Skapende praksiser i musikk 2021-2024 ble ferdigstilt i 2024, med publikasjonen *Musikk tek form* med 12 forskningsprosjekter, og en essaysamling med 14 tekster. De dokumenterer et mangfold i dagens praksiser og danner grunnlag for å utvikle Kulturrådets tilskuddsordning for komposisjon og produksjon av musikk, og er et bidrag til samtidens forståelse av musikkskaping i musikkfeltet.

Tverrgående ordninger

Kulturrådet har ansvar for å se hele kunst- og kulturfeltet i en bred samfunnsmessig sammenheng på tvers av fagområder, og å bidra til utvikling og endring ved behov. Et av verktøyene for å oppnå dette er Kulturrådets tverrgående tilskuddsordninger, som er åpne for kulturaktører uavhengig av fagområde. I 2024 har disse bestått av fem tilskuddsordninger innenfor bygg, infrastruktur, arrangementer, utvikling, virksomhetstilskudd og mangfold.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Tabellen under viser rådets siste vedtatte fordeling av midler til de tverrgående ordningene.

Ordning	2023		2024	
	Budsjettramme	Ekstra midler ²⁾	Budsjettramme	Ekstra midler ³⁾
Tverrfaglige tiltak og tverrfaglig kulturvirksomhet ¹⁾	22 290 000	7 469 600	21 179 000	200 000
ARENA – tilskuddsordning for bygg og infrastruktur	23 211 000	1 960 000	22 181 000	528 000
Utviklingstiltak for kulturaktører			3 130 000	5 383 000
Gjesteoppholdsstøtte for arenaer, arrangører og festivaler ⁴⁾	3 698 000		2 047 000	
Aspirantordningen	5 400 000		4 500 000	
Forsøksordningen for aspiranter med funksjonsnedsettelse	1 650 000	1 050 000	1 200 000	1 050 000

¹⁾ Ordningen tverrfaglige tiltak – prosjektstøtte ble videreført gjennom tilskuddsordningen utviklingstiltak for kulturaktører fra og med 2024.

²⁾ Ekstra midler i 2023 består av omdisponible midler fra tidligere år (4 763 000 kr), ekstrabevilgning til Kulturfondet (1 199 000 kr) og spillemidler (1 960 000 kr).

³⁾ Ekstra midler i 2024 består av tilbakeførte midler i inneværende år (200 000 kr), omdisponible midler fra tidligere år (5 383 000 kr) og spillemidler (528 000 kr).

⁴⁾ Gjesteoppholdstilskudd for arenaer, arrangører og festivaler ble videreført gjennom tilskuddsordningen utviklingstiltak for kulturaktører fra og med 2024. Avsetningen ble overført til utviklingstiltak for kulturaktører, men deler av budsjettrammene var bundet opp som tilsagn for 2024. Midler som er gitt som tilsagn for 2024 fra gjesteoppholdsordningen er derfor inkludert i oversikten.

Antall søknader og tildelinger

Tabellene viser søknader som er behandlet av sittende råd og utvalg og vedtak gjort i 2023 og 2024. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler og omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger, er også inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	Årstall 2023					Tildeling av søknadssum i prosent
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tidelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	
Allmenne kulturformål	NKF ARENA - tilskuddsord.	155	70	45%	94 589 917	25 171 000	27%
	NKF Aspirantordningen	36	14	39%	16 200 000	6 300 000	39%
	NKF Forsøksordning for a..	12	4	33%	5 400 000	1 800 000	33%
	NKF Gjestepholdsstøtt..	64	33	52%	15 161 855	6 074 000	40%
	NKF Tverrfaglig kulturvirk..	145	83	57%	84 646 128	27 925 000	33%
	NKF Tverrfaglige tiltak - p..	62	24	39%	34 201 159	4 143 000	12%
Grand Total		474	228	48%	250 199 059	71 413 000	29%

Vedtaksår / Fagområde	Antall søknader	Antall tildelinger	Tidelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadssum i prosent
2024						
ARENA - tilskuddsordning for bygg og infrastruktur (tidl. rom for kunst)	163	68	42 %	113 099 063	22 709 000	20 %
Aspirantordningen	38	11	29 %	17 100 000	4 950 000	29 %
Forsøksordning for aspiranter med funksjonsnedsettelse	7	4	57 %	3 150 000	1 800 000	57 %
Tverrfaglig kulturvirksomhet (arenaer, arrangører og arrangementer)	164	73	45 %	87 215 832	24 258 000	28 %
Tverrfaglige tiltak – prosjektstøtte	1			290 430		
Utviklings tiltak for kulturaktører	237	53	22 %	121 954 874	9 840 000	8 %
Total	610	209	34 %	342 810 199	63 557 000	19 %

Nye utviklingsmuligheter

Ved inngangen til 2024 ble den nye tilskuddsordningen utviklingstilskudd for kulturaktører lansert, med røtter i to nå avviklede tilskuddsordninger. Gjennom sitt første virkeår har ordningen bidratt til å realisere en rekke prosjekter der kulturaktører løfter blikket, tar risiko og bidrar til strategisk, faglig, sosial og samfunnsmessig utvikling. Søknadstallet for ordningen er mer enn doblet sammenliknet med den tidligere ordningsstrukturen. For å gjøre ordningen enda mer treffsikker har rådet justert ordningen for å tydeliggjøre at den er ment for tidsavgrensede prosjekter. Virkningen av justeringen kommer i 2025.

Sannhet og forsoning

Kulturrådet har i 2024 lyst ut 3,6 mill. kroner til å bygge opp og styrke nye og etablerte kulturaktører i samiske, kvenske/norskfinske og skogfinske miljøer gjennom utviklingstilskudd for kulturaktører og ARENA. Gjennom utviklingstilskudd for kulturaktører ble 3 mill. kroner tildelt til 13 prosjekter som på ulike måter bidrar til strategisk og kunsthaglig utvikling. Kvaliteten på søknadene er gjennomgående høy. Prosjektene som har fått tilskudd spenner fra organisasjons- og nettverksutvikling til digital infrastruktur, nyetableringer, talentprosjekter, rekruttering og kompetanseutvikling. De øremerkede midlene på ARENA-ordningen skal deles ut i første kvartal 2025.

Rammene rundt kunsten

Både ARENA og tverrfaglig kulturvirksomhet er sentrale tilskuddsordninger for etablering og utvikling av lokale kulturarenaer over hele landet. Dette styrker forutsetningene for et representativt og relevant kunst- og kulturliv der folk får tilgang til kunst og kultur, uavhengig av bakgrunn og bosted. Økte søknadstall vitner om økte behov, og en rekke av søknadene kommer fra aktører som er nye for de tverrgående ordningene. ARENA støtter kulturfeltets økende bevissthet omkring bærekraft og miljøhensyn, og har i 2024 bl.a. bidratt til rekke prosjekter der eldre bygningsmasse tilpasses ny bruk. Ordningen bidrar også til å gjøre kulturlivet tilgjengelig for flere gjennom tilskudd til universell utforming av lokaler og infrastruktur. Tverrfaglig kulturvirksomhet har en voksende portefølje på 75 flerkunstneriske og tverrfaglige arrangører, festivaler og virksomheter. Søknadene vitner om en god utvikling blant aktører som har fått tilskudd over tid. Ordningens trinnvise utviklingsmodell bidrar også til å etablere nye organisatoriske strukturer og arenaer.

Dialog og tilstedeværelse

I 2024 har faglig utvalg for tverrgående ordninger gjennomført arenabesøk og samtaler med representanter for skogfinner, romani/taterfolket og det frie kunst- og kulturfeltet i Innlandet. Utvalget har også gjennomført et digitalt informasjonsmøte om utviklingstilskudd for kulturaktører, med over 200 deltakere.

Kunnskap og evaluering

Forsøksordningen for aspiranter med funksjonsnedsettelse har i 2024 blitt evaluert. Evalueringen samler og analyserer erfaringer og innsikt fra forsøksperioden, og ferdigstilles i 2025.

Internasjonalt bærekraftsprogram for musikk- og scenekunstaktører

Kulturrådet har i 2024 fortsatt samarbeidet med Arts Council England og Statens kunstfond Danmark om Internasjonalt bærekraftsprogram for musikk- og scenekunstaktører. I fase 1 ble ti norske, åtte engelske og seks danske aktører valgt ut etter søknad til å følge et to-måneders seminarprogram ledet av den engelske organisasjonen Julie's Bicycle. Seminaret ble gjennomført over 11 uker våren 2024.

I fase 2 av programmet har fem samarbeidsprosjekter på tvers av landene fått prosjekttilskudd for å teste ut nye bærekraftige måter å turnere og samarbeide internasjonalt på. De utvalgte prosjektene skal i løpet av 2025 prøve ut grenseoverskridende bærekraftig samarbeid. Noen av aktørene bygger videre på lang erfaring med bærekraftsarbeid, andre prøver ut nye arbeidsmåter for første gang.

Søknader og tildelinger

<i>Fase 1: deltakelse seminarprogram</i>		
Antall norske søknader:	33	
Antall utvalgte norske deltakere	10	
<i>Fase 2: tilskudd prosjektsamarbeid</i>		
Antall søknader:	8	
Antall tildelinger:	5	Hvorav 4 med norske medvirkende
Samlet søknadsbeløp:	2 572 600	(£ 190 000)
Samlet tildeling:	1 624 800	(£ 120 000)
Tildeling, andel Norsk kulturfond:	812 400	(£ 60 000) (omdisponible midler)

Kulturvern

Tilskuddsordningene til kulturvern skal stimulere til prosjektbasert innsats som gir økt kunnskap om historie, kunst, kulturer og samfunnsliv i Norge fram til i dag. Kulturrådet legger særlig vekt på at marginaliserte grupper stemmer løftes fram, og at mangfoldet av erfaringer, praksiser og levemåter når ut til så mange som mulig.

Budsjettramme for fagområdet fordelt på tilskuddsordninger

Budsjettrammen under viser rådets endelige fordeling av fondets midler til fagområdet kulturvern i 2023 og 2024.

Ordning	2023		2024	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2023	Budsjettramme	Ekstra midler 2024
Prosjektstøtte/faglitteratur	14 055 000	970 000*	14 770 000	3 000 000*

*Omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års bevilgninger.

Antall søknader og tildelinger

Tabellene under viser antall søknader som er behandlet av råd og utvalg og vedtak gjort i 2023 og 2024. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for disse to årene og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger, er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	Årstall 2023				
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum Tildeling av søknadssum i prosent
Kulturvern	NKF Faglitteratur kulturv..	55	46	84%	5 675 760	2 507 000 44%
	NKF Prosjektstøtte kultur..	216	80	37%	73 782 205	12 421 000 17%
Grand Total		271	126	46%	79 457 965	14 928 000 19%

Vedtaksår / Fagområde	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelings prosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadsum i prosent
2024						
Faglitteratur kulturvern	70	52	74 %	7 906 369	2 895 000	37 %
Prosjektstøtte kulturvern	267	90	34 %	84 231 329	17 575 000	21 %
Total	337	142	42 %	92 137 698	20 470 000	22 %

Tendenser og analyse

I forvaltningen av Norsk kulturfonds tilskuddsordninger på fagområdet kulturvern har rådet også i 2024 prioritert å gi tilskudd til prosjekter hvor urfolk, minoriteter og andre marginaliserte gruppers historie og kulturarv blir dokumentert, bevart og formidlet. Tildelingene er gjort i en situasjon med rekordhøye søknadstall.

Kulturrådet har videreført innsatsen for å styrke dialogen med samiske aktører og ulike minoriteter, og i tildelingen av prosjekttilskudd er det lagt særlig vekt på temaområder som er underdekket. Etter en ekstra utlysning er det bevilget 3,4 mill. kroner til i alt 15 tiltak som dokumenterer og formidler funksjonshindredes kulturarv og historie. Samlet gir prosjektene økt kunnskap om den norske funksjonshindrede historien - om individers liv, om organisasjoners kamp, politikkutvikling og institusjonshistorie. Rådet har slik bidradd til et viktig løft for et temaområde som hittil har vært lite prioritert i allmenne historiske oversiktsverker, i museene og i kulturvernfeltet generelt.

Tidsskrift og kritikk

Tilskuddsordningen tidsskrift og kritikk styrker og utvider den offentlige ytrings- og refleksjonskulturen gjennom de uavhengige tidsskriftene og kritikken som blir skapt og utøvd i ulike sjangre, formater og formidlingsformer.

Budsjettramme for fagområdet

Budsjettrammen under viser rådets endelige fordeling av fondets midler til fagområdet tidsskrift og kritikk.

Ordning	2023		2024	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2023	Budsjettramme	Ekstra midler 2024
Tidsskrift og kritikk	28 474 000	1 860 000*	29 089 000	2 895 000**

*Omfatter 930 000 kroner i spillemidler fra både 2022 og 2023

**Omfatter 2 000 000 mill. kroner i omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års bevilgninger, 895 000 i spillemidler

Antall søknader og tildelinger

Tabellene under viser søknader som er behandlet av sittende råd og utvalg og vedtak gjort i 2023 og 2024. Tildelingene omfatter både vedtak om tilskudd fra budsjettrammen for gjeldende år og tilsagn om tilskudd for senere budsjettår. Søknader som er gitt tilskudd fra spillemidler i 2024 og omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger, er inkludert. Søknader som er avvist eller trukket er ikke med i tallgrunnlaget.

Fagområde NKF	Tilskuddsordning	Årstall 2023				
		Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Søknadssum	Tildelt sum Tildeling av søknadssum i prosent
Tidsskrift og..	NKF Tidsskrift og kritikk	118	68	58%	93 417 697	32 628 939 35%
Grand Total		118	68	58%	93 417 697	32 628 939 35%

Vedtaksår / Fagområde	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelings prosent	Søknadssum	Tildelt sum	Tildeling av søknadsum i prosent
2024						
Tidsskrift og kritikk	136	76	56 %	87 622 167	40 104 717	46 %
Total	136	76	56 %	87 622 167	40 104 717	46 %

Forandringer, tendenser og utviklingstrekk

De dagsaktuelle mediene kutter videre i anmelderi og allmennkulturell dybdejournalistikk og -essayistikk, selv om det produseres og formidles mer kunst og kultur². Den uavhengige kritikken og de allmennkulturelle tidsskriftene får dermed et stadig økende ansvar for kritisk resepsjon av kunst og kultur og av samfunnet selv. I 2024 har Kulturrådet prioritert å gi tilskudd til tidsskrift og uavhengige kritikere som leverer høyt på refleksjonsnivå og redaksjonell grundighet. Tidsskrift som tidligere har fått betydelige beløp, men som i 2024 ble vurdert til ikke lenger å holde tilstrekkelige redaksjonelle kvaliteter, har fått avslag. Det ble gitt prioritet til redaksjoner der den kritiske holdningen er integrert i all tekning og skriving, fra valg av hva redaksjonene skal dekke, til vinklinger og kritisk og analytisk nivå i tekster. Årets harde prioriteringer viser at Kulturrådet har en aktiv forvaltning av ordningen og muliggjorde samtidig et løft til tidsskrift som har jobbet særlig grundig og kritisk.

Geografi

Kulturrådet mottok i 2024 bare én søknad til ordningen for tidsskrift og kritikk med adresse nord for Trondheim, og ingen søknader fra samiske eller kvenske miljø. Faglig utvalg for tidsskrift og kritikk valgte å legge årets hovedmøte til Tromsø for å møte aktører i feltet. Et budskap fra møtene var at det er vanskelig å drive kritisk resepsjon av kunst og kultur i små miljøer, samt at det blir opplevd å være harde ytringsklima i Tromsø-regionen spesifikt. Det er viktig å ha tidsskrift og uavhengige kritikere over hele landet og på små så vel som store steder. Å rigge ordningen for å favne kritikk innenfor en samisk tradisjon, er et annet tema som Kulturrådet tar med i den videre forvaltningen av ordningen i 2025.

Distribusjon av tidsskrift til bibliotekene

Et mål med ordningen tidsskrift og kritikk er å stimulere til utgivelse – men også *formidling* av tidsskrift og kritikk over hele landet. Det er viktig for Kulturrådet at tidsskriftene når ut til et bredt publikum. Dette ivaretas av ordningen for innkjøp og formidling av tidsskrift til bibliotek, der Tidsskrift- og småforlagssentralen Tekstallmenningen bidrar som koordinator mellom bibliotek, tidsskrift og Kulturrådet. Rådet ønsker at ordningen utredes, og et kunnskapsprosjekt ble startet høsten 2024. Målet er å få innsikt som kan bidra til å utvikle ordningen i 2025.

Forskning

Kulturrådet gir tilskudd til forskning med relevans for Kulturrådet, kulturpolitikken og kunst- og kultursektoren. Kulturrådet finansierer evalueringer og utredninger tilknyttet egne tilskuddsordninger. Perspektivbredden er stor.

Budsjettramme for fagområdet

Budsjettrammen under viser rådets fordeling av fondets midler til forskningsprosjekter i 2023 og 2024. I tillegg er det bevilget 1,15 mill. kroner fra ulike fagområder i fondet til utredninger og evalueringer i 2024 (2,2 mill. kroner i 2023).

Ordning	2023		2024	
	Budsjettramme	Ekstra midler 2023	Budsjettramme	Ekstra midler 2024
Forskning	3 370 000	1 575 000*	3 572 000	1 000 000*

* Omdisponible midler (avkortninger) fra tidligere års tildelinger. Ekstra midler for 2023 inkluderer en økning i avsetningen på kr 75 000 etter revidert budsjett.

Kunst og sosiale fellesskap

Forskningsprogram etablert i 2018 med Statens Kunstfond, Danmark, for å undersøke kunst og kultur som fellesskapsdannende kraft. Fellesskap har blitt forstått som sosialt fenomen, som begrep, og som kulturpolitisk verdi. I 2022 kom artikkelsamlingen *Kunstskapte fellesskap*. I 2024 kom den avsluttende artikkelsamlingen *Fellesskap, konflikt og politikk. Spenninger i kunst- og kulturfeltet* (red. A. Danielsen og A. Ogundipe). Bokens syv artikler gir innsikt i, nyanserer og kontekstualiserer noen av de fellesskapsforståelsene, men også konfliktene som preger kunst- og kulturfeltet og kulturpolitikken.

² Den usynlige kulturjournalistikken: Redaksjonelle prioriteringer og tekstlige reorienteringer i det digitale medielandskapet: Norsk medietidsskrift: Vol 31, No 1

Skapende praksiser i musikk

Forskningsprogram etablert i 2021 som har undersøkt hvordan musikk komponeres, skapes og produseres i dag. Vitenskapelig forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid har blitt kombinert på en nyskapende måte. Den fagfellevurderte artikkelsamlingen *Når musikken tek form* (red. A. Nylund Hagen, R. Torvanger Solberg, T. Uberg Nærland og M.F. Duch) ble ferdigstilt i 2024. Boken viser hvordan samtidens musikalske uttrykk formes og forhandles i skjæringspunktet mellom teknologi, tradisjon, samskaping og eksperimentering. En egen essaysamling (red. R. Torvanger Solberg og A. Nylund Hagen, 2025) samler tekster fra skapere innen et mangfold av musikkssjangre.

Kulturbruk, publikum, deltagelse

Nytt forskningsprogram som skal gi ny kunnskap om kulturbruken til grupper av befolkningen som ikke fanges inn av dagens kulturbruksmålinger, og om kulturbruk og kulturuttrykk som utfordrer kulturpolitikens tradisjonelle forståelse av kultur. I 2024 ble konferanserapporten *Tverrfaglege perspektiv på kulturbruk, publikum og deltaking* (red. R. Torvanger Solberg) lansert. Åtte bidrag utforsker og diskuterer blant annet metodiske utfordringer ved måling av kulturbruk, sosiale forskjeller i kulturell deltagelse, og hvordan teknologiutvikling påvirker opplevelse av og deltagelse i kunst og kultur. Forskningsprogram utlyst i 2024.

Pågående evalueringer og utredninger

Det ble i 2024 igangsatt og jobbet med et større forsknings- og evalueringsprosjekt som skal beskrive og analysere kunstneriske praksiser, strukturer og økonomi i det visuelle kunstfeltet, evaluere Kulturrådets tilskuddsordninger for visuell kunst, og utrede videreutviklingen av virkemiddelbruken. Prosjektet gjennomføres av Agenda Kaupang i samarbeid med et kunstfaglig team. Resultater i 2026.

Et forskningsbasert utredningsprosjekt skal undersøke hvordan arv etter visuelle kunstnere – både kunstverk, objekter, arkiv – håndteres i dag og kan håndteres i fremtiden. Prosjektet gjennomføres av TSL Analytics. Resultater i 2025.

Det jobbes med en evaluering av forsøksordningen for aspiranter med funksjonsnedsettelse. Evalueringen skal samle og analysere erfaringer, og fremskaffe innsikt i ordningens effekter og måloppnåelse. Ferdigstilles 2025.

Kulturrådet har initiert et prosjekt for å innhente kunnskap om lydbøker og konsekvenser av strømming for litteraturfeltet og bokbransjen. Prosjektet skal oppsummere eksisterende kunnskap og identifisere utfordringer for Kulturrådet. Gjennomføres av Kulturdirektoratets analyseavdeling.

Framtidsutsikter

Kulturrådet vil i 2025 vedta ny strategi for perioden 2025-2028. I arbeidet med strategien har rådet diskutert utfordringer det frie kunst- og kulturfeltet står overfor i tiden som kommer, og hvilke ambisjoner rådet skal ha på vegne av fellesskapet.

Verdenssituasjonen er preget av politisk uro og ustabilitet, økt polarisering og forflytninger av folk og kulturer. Den kunstneriske friheten og armlengdesprinsippet er under press, også i USA og europeiske land. Kulturrådet ser det som svært viktig å arbeide mot en lignende utvikling i Norge, og sikre at de kulturpolitiske systemene er rigget for å sikre kunstnerisk frihet og et demokratibyggende og motstandsdyktig kunst- og kulturliv over hele landet. Et godt kunst- og kulturliv i Norge forutsetter utveksling, kontakt og solidaritet med kulturlivet i andre deler av verden. Kunstnere som flykter til Norge må bli tatt imot som ressurser og gis frihet og ytringsmuligheter så lenge de har base i vårt land.

I norsk sammenheng har flere rapporter de senere årene vist at blant annet samer, nasjonale minoriteter og mennesker med funksjonsnedsettelse har svakere rammebetingelser for å delta i kulturlivet. Rådet ser behov for en gjennomgang av strukturelle sider av kulturpolitikken og egen forvaltningspraksis, for å sikre at hele bredden av kunstneriske og kulturelle ytringer har gode vilkår for å nå fram i offentligheten. Det er også behov for oppdatert kunnskap om publikum - om ulike samfunnsgruppers kunst- og kulturopplevelser og hvem som ikke er aktive kulturbrukere. Kulturrådets igangsatte forskningsprogram *Kulturbruk, publikum og deltagelse* vil gi viktig ny kunnskap om dette i årene som kommer.

Kunst- og kulturfeltets rolle og bidrag til et mer bærekraftig samfunn vil også stå på Kulturrådets agenda framover. Rådet registrerer stor vilje i kunst- og kulturfeltet til å bidra. Samtidig melder feltet at omstilling krever ny kunnskap og ekstra ressurser. Direktoratets klima- og miljøprogram for kultursektoren vil være viktig for det frie feltet. Rådet vil bidra til realisering av programmet og samtidig sikre at kunstneres og kulturfeltets frihet og rådets uavhengighet ivaretas.

Den raske utviklingen av KI påvirker kunst- og kulturfeltet. Hvordan kunstig intelligens griper inn i og bruker kunsten og kulturen, hvordan kunst og kultur selv griper inn i og bruker kunstig intelligens, og de estetiske, etiske, juridiske, kunstnerøkonomiske og kulturpolitiske konsekvensene av denne bruken er spørsmål Kulturrådet vil stille i en ny forskningssatsing for perioden 2025-27.

De økonomiske vilkårene for de uavhengige kunst- og kulturaktørene er under sterkt press – det gjelder både enkeltkunstnerne og formidlingsarenaer. Kulturrådet gir ikke fullfinansiering til prosjekter og virksomheter. Kulturaktiviteten i det frie feltet er derfor helt avhengig av tilgang til annen finansiering, og at balansen mellom finansieringskildene opprettholdes. Vi ser at pris- og lønnsvekst, endrede publikumsvaner, svekket kommuneøkonomi og omstillingskrav påvirker kulturaktørenes økonomi. Dersom svakere økonomi kompenseres ved å øke billettprisene for kulturopplevelser vil det svekke den demokratiske tilgjengeligheten for publikum. Kulturrådet ser at det framover vil være avgjørende at kulturpolitikken sikrer rammevilkår som på samme tid kan sikre et mangfold av uttrykk og stemmer, en rimelig kunstnerøkonomi, og lik tilgang for publikum.

Rådet savner større politisk anerkjennelse av betydningen Norsk kulturfond har for et levende kulturliv utenfor de større byene og institusjonene. Kulturfondets midler spres over hele Norge og bidrar til å gjøre små og større lokalsamfunn til gode steder å leve. Et bredt og spredt kunst- og kulturliv har betydning både for kunstens mangfold og utvikling, for lokalt næringsliv og for bolyst og beredskap i hele landet. Økt satsing på kulturfondet vil gi verdifull styrking av små og store lokalsamfunn i en mer urolig tid. Kulturrådet ser behov for at kulturfondets betydning og funksjon for det norske samfunnet fremover i større grad understøttes og forsvares politisk.

Antall søknader og søknadsbeløp til mange av Norsk kulturfonds ordninger har økt betydelig de siste årene. Samtidig har utviklingen av de økonomiske rammene til fondet vært svak over lang tid. Rådet ser med bekymring på at andelen av kulturbudsjettet som går til aktørene utenfor de større institusjonene og forvaltes på armlengdes avstand er lav og nedadgående. Et grunnprinsipp i norsk kulturpolitikk svekkes når andelen av statlige midler som fordeles etter politisk beslutning øker.

På nyåret i 2026 skal rådet oppnevne nye fagutvalg. Nye blikk og ny kompetanse må jevnlig til for å sikre maktspredning over virkemidlene. Kulturrådet er avhengig av at kunstnere og fagpersoner er villige til å ta på seg dette vervet. De seneste årene har nedadgående budsjettammer for utvalgshonorering kombinert med økning i antall søknader gitt et press i utvalgsarbeidet som medfører at gode fagpersoner takker nei. Rådet ser det som svært viktig at utvalgsarbeidet framover sikres rammevilkår som står i forhold til ansvaret medlemmene påtar seg på vegne av kunst- og kulturfeltet og staten.

Årsregnskap Kulturrådet 2024

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2024 Norsk kulturfond

Formål

Norsk kulturfond ble opprettet i 1965 og har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.

Norsk kulturfond forvaltes av Kulturrådet (det kollegiale organet). Fondet er nettobudsjettert og regnskapet settes opp i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Norsk kulturfonds disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2024 har Norsk kulturfond disponert tildelinger på utgiftssiden på NOK 1 003 160 000 jf. bevilgningsrapporteringen og note A.

Bevilgningen for 2024 er i sin helhet disponert. Vedtak om tilskudd blir utbetalt i to omganger, og det stilles krav om regnskap og rapport før siste delutbetaling. I 2024 ble det vedtatt en pilot for to ordninger om utbetaling i kun én rate for beløp under revisjonsgrensen. Utbetaling av tilskudd skjer ikke nødvendigvis i samme bevilgningsår som det er gitt tilskudd. Kulturrådet har i 2024 hatt fullmakt til å omdisponere midler mellom fagkapitlene i fondet.

Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til forskrift om tilskudd fra Norsk kulturfond og bestemmelser om økonomistyring i staten. Vedtak om tilskudd fra Norsk kulturfond fattes av Kulturrådet og de fagutvalgene rådet delegerer myndighet til.

I 2023 ble det fortatt avkortninger og salderinger av tilskudd fra Norsk kulturfond på til sammen 56,9 mill. kroner. 41,8 mill. kroner ble disponert til nye vedtak i 2024. I 2024 er det foretatt avkortninger og salderinger av tilskudd fra Norsk kulturfond med til sammen 26,2 mill. kroner. Disse midlene vil bli disponert i 2025 gjennom nye vedtak i tillegg til ubenyttede restmidler fra 2023. Samlet sum fri fondskapital er på om lag 120,2 mill. kroner hvor 39,2 mill. kroner er internt øremerket til evalueringer og 39,7 mill. kroner til innkjøpsordningene for litteratur.

Kulturrådet har i 2024 fattet vedtak om tilsagn for årene 2025 – 2028 på til sammen 823,7 mill. kroner under forutsetning av Stortingets vedtak om budsjettmidler.

Kulturdirektoratet er sekretariat for Kulturrådet. Utgiftene til sekretariatsoppgavene dekkes av spillemidlene og driftsbevilgningen til direktoratet.

Det er i 2024 gitt fullmakt til å belaste Norsk kulturfond med transportkostnader knyttet til innkjøpsordningene for litteratur, utgifter til FoU-prosjekter og evalueringer, samt utgifter til rådets publikasjoner i Kulturrådets skriftserie eller annen tilsvarende publisering i tilknytning til gjennomførte FoU-prosjekter og evalueringer.

Fondets midler er plassert på oppgjørskonto i Norges Bank. Fondets midler blir oppført i kapitalregnskapet ved månedlig likviditetsrapportering. Endringer i beholdning til kapitalregnskapet utgjorde pr 31.12.2024 kr -17 246 286.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet for Norsk kulturfond. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men vil ventelig foreligge innen utløpet av andre kvartal. Beretningen vil bli publisert på Kulturdirektoratets nettsider så snart dokumentet foreligger.

Oslo, 15. mars 2024



Kristin Danielsen
direktør
Kulturdirektoratet

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapporteringen for Norsk kulturfond

Årsregnskap for Norsk kulturfond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024.

Norsk kulturfond ble opprettet ved vedtak i Stortinget i 1965. Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, og der anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår. Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskontoene overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen viser hva som rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til fondsregnskapet.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2024					
Beholdninger rapportert i likvidrapport					
		Note	Regnskap 2024		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank			375 955 553		
Endringer i perioden			17 246 286		
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			358 709 267		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Tekst	Note	2024	2023	Endring
640302	Ordinære fond (eiendeler)		358 709 267	375 955 553	-17 246 286
810302	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank		358 709 267	375 955 553	-17 246 286

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret				
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildelinger
0320	Allmenne kulturformål	55	Norsk kulturfond	1 003 160 000

Prinsippnote til årsregnskapet - oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond

Fondsregnskapet

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultat når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultat viser netto endringer i fondskapitalen. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen. Opplysningen fremkommer ikke av balansen, fordi regnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Kapitalinnskudd eller tilbakebetaling av kapitalinnskudd i fondet vises ikke i resultatoppstillingen, men blir ført direkte i balansen mot innskudd fondskapital.

Oppstilling av resultat 2024	Note	2024	2023	2022
<i>Overføringer til fondet</i>				
Overføring fra andre statlige regnskap	1	1 003 160 000	963 928 920	909 771 000
<i>Tilbakebetalinger fra andre</i>				
Tilbakebetaling fra husholdninger	2	802 928	321 000	136 460
Tilbakebetaling fra ideelle organisasjoner	2	170 156	215 000	649 520
Tilbakebetaling fra ikke-finansielle foretak	2	8 543 522	16 319 344	6 056 942
Tilbakebetaling fra fylkeskommuner	2	104 000		39 238
Tilbakebetaling fra statsforvaltningen	2		240 000	155 000
Tilbakebetaling fra kommuner	2	8 282	944 000	
Sum overføringer til fondet		1 012 788 888	981 968 264	916 808 160
<i>Overføringer fra fondet</i>				
Overføring til andre statlige regnskaper *)		2 137 805	901 700	2 226 312
Overføringer til fylkeskommuner		1 368 600	1 813 400	1 551 200
Overføringer til husholdninger		171 356 529	170 060 340	165 652 067
Overføringer til ideelle organisasjoner		326 012 300	317 082 297	291 774 432
Overføringer til ikke-finansielle foretak		491 015 160	446 618 009	412 385 164
Overføringer til kommuner		33 399 780	36 298 042	36 708 200
Overføringer til statsforvaltningen		4 505 000	8 501 000	7 946 300
Overføringer til utlandet		240 000	76 000	484 000
Sum overføringer fra fondet	3	1 030 035 174	981 350 788	918 727 675
Periodens resultat		-17 246 286	617 476	-1 919 515
<i>Disponering</i>				
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital	4	-17 246 286	617 476	-1 919 515

Oppstilling av balanse 2024	Note	2024	2023	2022
<i>Eiendeler</i>				
Oppgjørskonto i Norges Bank	5	358 709 267	375 955 553	375 338 077
Sum eiendeler		358 709 267	375 955 553	375 338 077
<i>Fondskapital og gjeld</i>				
Opptjent fondskapital		375 955 553	375 338 077	377 257 592
Periodens resultat		-17 246 286	617 476	-1 919 515
Sum fondskapital og gjeld		358 709 267	375 955 553	375 338 077

*) Benyttet fullmakt gitt i tildelingsbrev til å belaste kulturfondet med driftsrelaterte utgifter

Noter til årsregnskap for NKF 2024

Note 1

Fondet finansieres gjennom statlige tilskudd. Tildelt budsjetttramme for 2024 er NOK 1 003 160 000.

Note 2

Tilbakebetalte tilskudd i 2024.

Note 3

Tilskuddsutbetalinger pr fagområde		
	2024	2023
Tverrgående/allmenne kulturformål	64 869 704	67 073 690
Tidsskrift og kritikk	30 680 209	29 943 343
Visuell kunst	89 759 924	86 425 636
Musikk	418 089 952	405 356 300
Scenekunst	180 429 050	174 089 140
Litteratur	220 623 365	203 374 679
Kulturvern	18 411 800	15 088 000
Stimuleringsordninger	7 171 170	0
Totalsum	1 030 035 174	981 350 788

Det er i 2024 benyttet fullmakten til å belaste fondet med driftsrelaterte utgifter med NOK 1 399 555.

Note 4

Periodens resultat er overført til opptjent fondskapital i balansen.

Note 5

Fondskapitalen per 31.12.2024 er NOK 358 709 267, hvorav NOK 238 469 435 er bundne midler og består innvilgede tilskudd som ikke har blitt utbetalt. I tillegg til bundne midler er det satt av midler til øremerkede evalueringer med NOK 39 214 780 og rest budsjettmidler til innkjøpsordningene med NOK 39 661 185. Fri kapital til disponering og som vil bli benyttet senere til nye tilskudd er NOK 41 363 867.

Bunde midler	238,5 mill.kr.
Frie midler	120,2 mill.kr
Intern restriksjon: øremerkede evalueringer	39,2 mill.kr.
Intern restriksjon: innkjøpsordningene for litteratur	39,7 mill.kr
Uten interne restriksjoner	41,3 mill.kr
Totalt	358,7 mill.kr

Kulturrådet har pr 31.12.2024 fattet vedtak om tilsagn for årene 2025 - 2028 på til sammen 823,7 mill.kroner under forutsetning av Stortingets vedtak om budsjettmidler.

Vedtak om tilsagn (beløp i mill.kr)

2025	2026	2027	2028
522,4	222,6	50,2	28,5

FOND FOR LYD OG BILDE – ÅRSRAPPORT 2024**Innhold**

1. Styreleders beretning	2
2. Økonomi og nøkkeltall.....	4
3. Virkemidlenes treffsikkerhet	5
4. Styre og fagutvalg	6
5. Fremtidsutsikter	8
Årsregnskap Fond for lyd og bilde 2024.....	10

1. Styreleders beretning

2024 har vært et år preget av vekst, utfordringer og utvikling for Fond for lyd og bilde. Stadig økende søkertall og høy kvalitet på prosjektene bekrefter fondets viktige betydning for kunst- og kulturfeltet i Norge. Samtidig må mange støtteverdige prosjekter avslås, noe som reflekterer fondets begrensede midler. Den lave dekningsgraden er en særlig utfordring med tanke på fondets rolle som kollektiv kompensasjon til rettighetshavere. Dette understreker behovet for en styrking av fondets økonomiske rammer.

Årets erfaringer har også vist at driftsbudsjettet ikke lenger er tilstrekkelig til å håndtere det økte volumet av søknader i flere fagutvalg. Denne utviklingen har gjort det nødvendig å vurdere hvordan fondet kan organiseres på en mer bærekraftig måte. I samarbeid med Kulturdirektoratet har styret derfor initiert en prosess for å sikre en fremtidsrettet forvaltning som ivaretar både søkerne og feltet som helhet.

Som et midlertidig tiltak har styret redusert antall medlemmer fra fire til tre i samtlige fagutvalg, slik at de får bedre tid til å vurdere søknadene innenfor de tilgjengelige honorarrammene. Dette har vært en utfordrende balansegang, og styret erfarer at tiltaket har konsekvenser for både mangfoldet og bredden i vurderingskompetansen, samt habilitetsvurderinger.

På lengre sikt har styret opprettet en arbeidsgruppe som jobber med en større omstrukturering av fondet. Målet er å effektivisere ressursbruken uten å gå på bekostning av fagfellelvurderingenes kvalitet. Endringene skal tre i kraft fra 2026. Prosessen gir samtidig rom for å vurdere hvordan fondets ressurser best kan fordeles for å møte fremtidige behov og oppfylle fondets formål.

Videre har 2024 vært preget av Kultur- og likestillingsdepartementets arbeid med en ny forskrift for Fond for lyd og bilde. Styret ser positivt på de mulighetene den nye forskriften gir når det gjelder justeringer av utbetalingsrater og revisjonsgrense. Dette legger til rette for en mer fleksibel forvaltning av fondets midler, som kommer tilskuddsmottakerne til gode.

Forslaget til ny forskrift som ble sendt på høring inneholdt også en bestemmelse om å åpne fondet for rettighetshavere i EØS-markedet. Vi merker oss at denne endringen foreløpig er utsatt. Styret er fornøyd med denne avgjørelsen, da det gir rom for å fokusere på fondets allerede pressede situasjon

både når det gjelder tilskuddsmidler og driftsressurser. Dette bidrar til å sikre fondets stabilitet i en periode med store endringer.

Med økende søknadsmengde og press på fondets kapasitet arbeider vi målrettet for å møte feltets behov og ivareta fondets formål. Dette inkluderer en satsing på markedsføringsordningene våre, som bidrar til at aktuelle prosjekter når et bredere publikum i et konkurransepreget marked. Vi ønsker også å fokusere på hvordan digitalisering og kunstig intelligens påvirker rettighetshavere og kunstfeltet.

Fond for lyd og bilde fortsetter gjennom dette å være en sentral og unik del av den offentlige infrastrukturen for kunst og kultur i Norge. Vår rolle er ikke bare å støtte ny kunstnerisk produksjon og formidling, men også å sikre rettmessig kompensasjon for lovlig privatkopiering. Vi ser frem til å videreføre dette viktige arbeidet og styrke vårt bidrag til kunst- og kulturfeltet i årene som kommer.

På vegne av styret,

Susanne Næss Nielsen

Styreleder

2. Økonomi og nøkkeltall

Økonomi

Stortinget fastsetter budsjettrammen for Fond for lyd og bilde hvert år gjennom budsjettvedtaket og Kultur- og likestillingsdepartementet fastsetter hovedfordelingen av budsjettrammen.

Bevilget budsjettramme og tilleggsbevilgning

Budsjettrammen for 2024 i Fond for lyd og bilde på 52 240 000 kroner. Dette er en økning på 2 112 000 kroner fra 2023. Det ble ikke endringer i bevilgningen i senere supplerende tildelingsbrev.

Hoved- og sektorfordeling

Styret i Fond for lyd og bilde fordeler tilskuddsmidler til de ulike ordningene. Midlene bevilges av Stortinget. Fondets vedtekter angir en deling av midlene i hoved- og sektorfordeling.

Sektorfordelingen avsettes og disponeres av styret på fritt grunnlag, mens de øvrige delene avsettes til formål som har tilknytning til henholdsvis opphavere, utøvende kunstnere og produsenter.

For 2024 var styrets avsetning satt til 20% av budsjettrammen, mens hovedfordelingen hadde 80%.

Tilskuddsordning	Tildelt sum
Gjenopptakelse av sceneforestillinger	2 525 000
Markedsføring av kortfilm og dokumentarfilm	2 109 250
Markedsføring av musikkutgivelser	4 929 000
Norsk musikk i audiovisuelle produksjoner	1 384 000
Billedkunst	2 947 000
Film	11 184 000
Fonogram	12 742 000
Musikk	7 492 000
Scene	5 015 000
Tekst	3 422 000
SUM	53 749 250

** Den tildelte summen inkluderer tilbakeførte midler fra tidligere år tildelt i 2023.*

Søknader og tildelinger

- FLB behandlet 4 032 søknader i 2024. Det er en økning på 479 søknader eller 13,5 % fra 2023.
- FLB tildelte 639 bevilgninger i 2024. Det er en økning på 62 bevilgninger av ordinære midler fra 2023.

- Tildelingsprosenten for bevilgningene i 2024 var på 16 % av antall mottatte søknader. Dette er tilsvarende tildelingsprosenten i 2023.
- I 2024 mottok FLB søknader til et samlet søknadsbeløp på 405 410 716 kroner. Det er en økning på 40 863 581 kroner eller 11,2 % kroner fra 2023.
- FLB tildelte 53 749 250 kroner i 2024. Det er en økning på 2 935 834 eller 5,8 % fra 2023.
- Den totale tildelingsprosenten basert på søknadssum var i 2024 på 13 %. Det er en nedgang fra året før, hvor tildelingsprosenten var på 14 %.

Antall mottatte søknader

- Antall søknader har økt til samtlige tilskuddsordninger i Fond for lyd og bilde. Samlet er økningen på 13,5 % fra 2023. Blant disse ser vi en særlig økning med søknader til *prosjektstøtte billedkunst, Norsk musikk i audiovisuelle produksjoner og prosjektstøtte musikk* med økninger på hhv. 42,6 %, 40,9 % og 29,6 %.

Det er aldri tidligere mottatt så mange søknader til ordningene til Fond for lyd og bilde som i 2024 og det totale søknadsbeløpet har aldri vært høyere. 3 393 søknader fikk avslag. Dette tilsvarer 84 % av søknadene.

3. Virkemidlenes treffsikkerhet

Fond for lyd og bilde arbeider kontinuerlig for å sikre at tilskuddsordningene våre er relevante og treffer de reelle behovene i kunst- og kulturfeltet. Med ti ulike ordninger som spenner over et bredt spekter av kunstneriske uttrykk, har fondet en sentral rolle i å støtte produksjon, formidling og markedsføring av nye kunstprosjekter. Disse ordningene bidrar til å opprettholde levedyktige vilkår for rettighetshavere, utøvere og produsenter, samtidig som de styrker det kunstneriske mangfoldet og tilbudet til publikum.

Den betydelige økningen i søknadsvolum de siste årene viser at fondet er godt posisjonert som et viktig virkemiddel for å fremme kunstnerisk aktivitet. Samtidig er det en utfordring å opprettholde høy tildelingsprosent med de tilgjengelige midlene. I 2024 var tildelingsprosenten (antall søkere som får tilskudd) på 13 %, en liten nedgang fra 14 % året før, til tross for en økning i den totale budsjettrammen. Dette reflekterer en presset situasjon hvor stadig flere søker støtte for prosjekter som holder høy kvalitet, men som likevel ikke kan innvilges grunnet begrensede midler.

Fondet har gjort tilpasninger for å forbedre treffsikkerheten, blant annet ved å tydeliggjøre språket i våre informasjonskanaler og harmonisere begrepsbruken. Dette har ført til at søknader i større grad blir riktig kategorisert, noe som gir mer presise vurderinger og økt treffsikkerhet i tildelingene. Fond for lyd og bilde er også en del av Kulturdirektoratets pågående klarspråkprosjekt, som skal sikre klar og forståelig kommunikasjon. Parallelt pågår arbeidet med å omstrukturere fondets tilskuddsordninger, som gir en viktig mulighet til å vurdere hvordan ressursene kan fordeles mest effektivt for å oppnå best mulig treffsikkerhet.

Mangfold står fremdeles sentralt i fondets arbeid. Styret følger opp anbefalingene fra fjorårets arbeidsgruppe om hvordan fondet kan støtte underrepresenterte grupper og styrke tilgangen for disse søkerne. Dette innebærer konkrete tiltak for å redusere barrierer og sikre en større bredde blant prosjektene som mottar støtte. Fondet vektlegger også geografisk fordeling og representasjon, selv om søkerens adresse ikke alltid gjenspeiler kunstprosjektens faktiske geografiske nedslagsfelt.

4. Styre og fagutvalg

Styret i Fond for lyd og bilde oppnevnes av Kultur- og likestillingsdepartementet etter innspill fra produsent-, opphavsretts- og utøverorganisasjoner. Styret har sju medlemmer med personlige varamedlemmer.

Leder og personlig varamedlem for leder er oppnevnt av Kultur- og likestillingsdepartementet på fritt grunnlag. To styremedlemmer med varamedlemmer er oppnevnt etter innstilling fra produsentorganisasjonene. Fire medlemmer med varamedlemmer er oppnevnt etter innstilling fra opphavsretts- og utøverorganisasjonene.

I 2024 ble det avholdt totalt 7 styremøter.

Styrets medlemmer 2024-2026

Leder

- Susanne Næss Nielsen, Hammerfest, styreleder
- Vara: Mathias Tadesse Gebremichael, Oslo

Representanter for produsentorganisasjoner:

- Medlem: Torstein Parelius, Vanvikan
- Varamedlem: Trude Refsahl, Bergen

- Medlem: Olga Solyanik, Alta
- Varamedlem: Jarle Savio, Sørumsand

Representanter for opphavsretts- og utøverorganisasjoner:

- Medlem: Samsaya Sampda Sharma, Oslo
- Varamedlem: Arvid Wam Solvang, Haslum

- Medlem: Kristin Mellem, Tromsø
- Varamedlem: Alwynne Pritchard, Bergen

- Medlem: Thomas Talawa Prestø, Nittedal
- Varamedlem: Marit Larsen, Oslo (ny)

- Medlem: Torfinn Iversen, Sortland
- Varamedlem: Gjyljeta Berisha, Oslo (ny)

Fagutvalg

Fagutvalgenes viktigste oppgave er å vurdere søknadene til tilskuddsordningene. På bakgrunn av vurderingene leverer fagutvalget en innstilling til styret om hvilke søknader de mener skal innvilges tilskudd, og hvilke som skal få avslag. Styret vedtar deretter tildelingene på grunnlag av fagutvalgets innstilling.

I 2024 har det vært ti fagutvalg i Fond for lyd og bilde. Antall oppnevnte fagutvalgsmedlemmer ble redusert fra 30 til 24 i løpet av året, grunnet behov for innsparing i søknadsbehandlingen.

Styret oppnevner seks fagutvalg til prosjektstøtteordningene i Fond for lyd og bilde. I tillegg oppnevner styret fire underutvalg av styret til de ordningene som styret selv har opprettet. For å sikre god rullering er alle fagutvalgsmedlemmer oppnevnt i en avgrenset oppnevningsperiode.

Kulturdirektoratets sekretariatsfunksjon

Sekretariatet for Fond for lyd og bilde er en del av Kulturdirektoratets fagadministrasjon med kontor i Trondheim. Sekretariatet forbereder saker til styret og følger opp styrets vedtak. I tillegg er sekretariatet utvalgssekretærer for fagutvalgene. Øvrige sekretariatsoppgaver inkluderer blant annet veiledning av søkere, utbetaling av tilskudd, administrasjon av utlysninger, informasjonsarbeid og oppfølging av rapporter fra tilskuddsmottakere. I 2024 har sekretariatet også bistått styrets

arbeidsutvalg med saksunderlag i den pågående prosessen med omstrukturering av fondets innretning.

5. Fremtidsutsikter

Fond for lyd og bilde står midt i en betydelig omstruktureringsprosess. Denne ble påbegynt i 2024 og ferdigstilles i august 2025, med implementering fra 2026. Omstruktureringen er et nødvendig tiltak for å håndtere økende søknadsvolum og utfordringer knyttet til begrensede tilskuddsrammer. Målet er å effektivisere ressursbruken samtidig som fondets evne til å støtte et mangfold av kunstneriske uttrykk ivaretas.

Omstruktureringen inkluderer en gjennomgang av fagutvalgenes størrelser og sammensetning, samt justeringer i fondets prioriteringer. Endringene skal sikre at fondet forblir en treffsikker, effektiv og bærekraftig ressurs for kunst- og kultursektoren, til tross for økende søknadsvolum og strammere budsjettammer.

Styret avventer samtidig videre beslutning om hvordan vi skal forholde oss til eventuelle utvidede forpliktelser overfor EØS-markedet og fjerning av bo- og virkekrav for søkere. Disse endringene kan øke søkermassen ytterligere og legge mer press på fondets ressurser. Den nye utformingen av tilskuddsordningene vil ta høyde for disse potensielle utfordringene.

Samtidig er det et behov for mer systematisk kunnskapsinnhenting om hvordan kunst- og kulturbransjen utvikler seg over tid. Dette inkluderer konsekvensene av digitalisering og kunstig intelligens for fondets søkere. Alle midler i Fond for lyd og bilde fordeles gjennom tilskuddsordningene våre. Styret vil derfor fortsette å arbeide for øremerkede midler til gjennomføringen av et slikt prosjekt.

Styret skal også utarbeide ny strategi og handlingsplan i 2025. Denne vil ta for seg kollektiv kompensasjon til rettighetshavere, og ta høyde for de økonomiske og teknologiske omveltningene som preger kunst- og kulturfeltet. Vi ønsker at fondet skal tilpasses til en stadig mer digital og strømmebasert økonomi, der tradisjonelle inntektsmodeller utfordres.

Videre fortsetter vi å styrke innsatsen for å sikre god geografisk bredde og mangfold i prosjektene som mottar støtte. Gjennom tett samarbeid med Kulturdirektoratet og en fremtidsrettet tilnærming

er målet å balansere kravene om effektivitet, kvalitet og mangfold, slik at fondet forblir en bærekraftig og relevant ressurs for norsk kunst og kultur i møte med fremtidens utfordringer og muligheter.

Årsregnskap Fond for lyd og bilde 2024

Formål

Fond for lyd og bilde forvalter tilskuddsordninger til produksjon og formidling av nye kunstverk innenfor film, musikk, scenekunst, billedkunst og tekst. Fondet bidrar til å sikre levedyktige betingelser for profesjonelle opphavere, utøvende kunstnere og produsenter i det frie feltet. Fond for lyd og bilde skal ivareta alle rettighetshavere, også de med et kommersielt potensiale. Ordningene skal fremme høy kunstnerisk kvalitet og være relevante for et stadig større mangfold i kunstfeltene.

Hovedfordelingen av tilskuddsmidlene er satt av til prosjektstøtte innenfor fondets formål. I tillegg har styret fordelt sin faste avsetning, som utgjør 20% av budsjettrammen til egne ordninger for tilskudd til markedsføring av musikkutgivelser og kortfilm/dokumentarfilm, gjenopptakelse av sceneforestillinger samt norsk musikk i audiovisuelle produksjoner. Det kan søkes om tilskudd til produksjon og formidling av lydopptak, konsertvirksomhet, komponering, produksjon og formidling av scenekunstforestillinger, manusarbeidelse og andre former for tekstproduksjon, produksjon og formidling av kortfilm og dokumentarfilm, produksjon og formidling av foto og billedkunst og sammensatte prosjekter som faller innenfor kategoriene ovenfor.

Fond for lyd og bilde er underlagt Kulturdepartementet. Styreleder og personlig varamedlem for styrelederen blir oppnevnt direkte av Kulturdepartementet, mens de øvrige seks medlemmer og varamedlemmer blir oppnevnt av Kulturdepartementet etter innstilling av kandidater som er foreslått fra produsent-, opphavsrett- og utøverorganisasjonene. Styret foreslår hvert år i begynnelsen av året en hovedfordeling av de midler som er stilt til disposisjon.

Fond for lyd og bilde er en nettobudsjettert virksomhet og fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Fond for lyd og bildes disponible bevilgning, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2024 har Fond for lyd og bilde disponert en tildeling på utgiftssiden på NOK 52 240 000 jf. bevilgningsrapportering og note A. Bevilgningen for 2024 er i sin helhet disponert.

I henhold til Forskrift om tilskudd fra Fond for lyd og bilde, skjer utbetaling av tilskudd normalt i to rater med 50 % av støttebeløpet ved prosjektstart, og de resterende 50 % ved slutføring. Prosjektperioden kan for større prosjekter strekke seg over flere år. Det betyr at det totale tilskuddet ikke alltid utbetales i bevilgningsåret. Før siste rate av tilskuddsbeløpet kan utbetales, må tilskuddsmottaker levere et eksemplar av det ferdige produktet eller en annen form for bekreftelse på at prosjektet er fullført.

Sekretariatet for Fond for lyd og bilde er en del av Kulturdirektoratets administrasjon, lagt til avdeling innovasjon og partnerskap/seksjon for kunstnerøkonomi og innovasjon. Sekretariatsoppgavene til Fond for lyd og bilde dekkes av Kulturdirektoratets driftsbudsjett. Seksjon for kunstnerøkonomi

administrerer utlysninger, søkerveiledninger, søknadsmottak, innkallinger og saksdokumenter til møter, og følger opp styrets vedtak gjennom utsendelse av vedtaksbrev, utbetalinger og oppfølginger av rapporter.

Fondets midler er plassert på oppgjørskonto i Norges bank. Fondets midler blir oppført i kapitalregnskapet ved månedlig likviditetsrapportering. Endringer i beholdning til kapitalregnskapet utgjorde per 31.12.2024 NOK 5 585 397.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet for Fond for lyd og bilde. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men vil ventelig foreligge innen utløpet av andre kvartal. Beretningen vil bli publisert på Kulturdirektoratets nettsider så snart dokumentet foreligger.

Oslo, 15. mars 2025



Kristin Danielsen
Direktør
Kulturdirektoratet

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapporteringen for statlige fond

Årsregnskap for Fond for lyd og bilde er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024.

Fond for lyd og bilde ble opprettet ved vedtak i Stortinget i 1982 under navnet Norsk Kassetavgiftsfond. Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, hvor anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår. Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskontoene overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen viser hva som rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til fondsregnskapet

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2024					
Beholdninger rapportert i likvidrapport			Note	Regnskap 2024	
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank				60 041 451	
Endringer i perioden				-5 585 397	
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank				54 456 054	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Tekst	Note	2024	2023	Endring
640304	Ordinære fond (eiendeler)		54 456 054	60 041 451	-5 585 397
810304	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank		54 456 054	60 041 451	-5 585 397

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret				
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildelinger
320	Allmenne kulturformål	51	Fond for lyd og bilde	52 240 000

Prinsippnote til årsregnskapet - oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond
Fondsregnskapet

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultat når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultat viser netto endringer i fondskapitalen. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen. Opplysningen fremkommer ikke av balansen, fordi regnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Kapitalinnskudd eller tilbakebetaling av kapitalinnskudd i fondet vises ikke i resultatoppstillingen, men blir ført direkte i balansen mot innskudd fondskapital.

Oppstilling av resultat i år 2024	Note	2024	2023
<i>Overføringer til fondet</i>			
Overføring fra andre statlige regnskap	1	52 240 000	60 046 435
<i>Tilbakebetalinger fra andre</i>			
Tilbakebetaling fra ikke-finansielle foretak	2	195 000	135 000
Tilbakebetaling fra husholdninger	2		20 000
Sum overføringer til fondet		52 435 000	60 201 435
<i>Overføringer fra fondet</i>			
Overføring til andre statlige regnskap	3	1 223 500	
<i>Utbetalte tilskudd</i>			
Overføringer til ikke-finansielle foretak	4	26 647 142	22 850 856
Overføringer til husholdninger	4	27 764 755	24 585 015
Overføringer til idelle organisasjoner	4	2 385 000	1 882 000
Sum overføringer fra fondet		58 020 397	49 317 871
Periodens resultat		-5 585 397	10 883 564
Disponering		-5 585 397	10 883 564

Oppstilling av balanse i år 2024

	Note	2024	2023
Eiendeler			
Oppgjørskonto i Norges Bank		54 456 054	60 041 451
Sum eiendeler		54 456 054	60 041 451
Fondskapital			
Opptjent fondskapital	5	54 456 054	60 041 451
Sum fondskapital		54 456 054	60 041 451

Note 1

Fondet finansieres gjennom statlige tilskudd. Tildelt budsjettramme for 2024 er NOK 52 240 000.

Note 2

Tilbakebetalte tilskudd i 2024.

Note 3

Avkortninger på stimuleringsordningene i 2024 var på kr 1 223 500. Disse midlene er tilbakeført som tilfeldige og andre inntekter til staten.

Note 4
Fordeling av overføringer fra fondet på fagområde

	2024	2023
Billedkunst	3 070 500	2 513 327
Film	10 832 117	9 810 608
Fonogramproduksjon	12 531 310	11 676 732
Gjenopptakelse av sceneforestillinger	2 442 500	2 388 000
Markedsføring kortfilm/dokumentarfilm	1 911 125	1 536 250
Markedsføring musikkutgivelser	4 420 220	4 268 471
Musikk	7 118 125	6 676 625
Norsk musikk i AV-produksjoner	1 223 000	1 037 300
Prosjektstøtte diverse	454 000	1 285 250
Scene	4 845 500	4 934 308
Tekst	2 889 000	3 191 000
Stimuleringsordninger - fondsordninger FLB	5 059 500	0
Sum overføringer fra fondet	56 796 897	49 317 871

Note 5

Fondskapitalen per 31.12.2024 er NOK 54 556 054, hvorav NOK 51 269 372 er bundne midler og består av innvilgede tilskudd som ikke har blitt utbetalt. Fri kapital til disponering og som vil bli benyttet senere til nye tilskudd er NOK 3 286 682.

Fordeling bundne midler

	2024	2023
Billedkunst	2 291 000	2 443 500
Film	14 962 000	16 010 117
Fonogramproduksjon	11 178 812	11 276 622
Gjenopptakelse av sceneforestillinger	1 379 000	1 464 000
Markedsføring kortfilm/dokumentarfilm	1 582 125	1 463 000
Markedsføring musikkutgivelser	2 282 500	1 848 720
Musikk	4 695 000	4 726 125
Norsk musikk i AV-produksjoner	1 113 000	1 147 000
Prosjektstøtte diverse	237 500	756 500
Scene	5 502 500	5 443 000
Tekst	2 115 500	1 582 500
Stimuleringsmidler FLB	3 930 435	9 918 435
Sum overføring fra fondet	51 269 372	58 079 519

UTVALGET FOR STATENS STIPEND OG GARANTIINNTEKTER FOR KUNSTNERE – ÅRSRAPPORT 2024

Innholdsfortegnelse

1. Utvalgets beretning	2
2. Søkertall og tildelinger	4
3. Stipendordningenes treffsikkerhet	7
4. Fremtidsutsikter	10
5. Organisering, utvalg og komiteer	12
Utvalg og stipendkomitéer	12
Utvalgets medlemmer	12
Stipendkomiteer	12
Kulturdirektoratets sekretariatsfunksjon	13
Statens kunstnerstipends formål og virkemidler	13

1. Utvalgets beretning

2024 har vært et år med både fremskritt og utfordringer for kultursektoren. Regjeringen har gjennomført en historisk økning i det nasjonale kulturbudsjettet, som nå er på 24,5 milliarder kroner. Samtidig har kommunenes samlede underskudd på 15 milliarder kroner ført til flere forslag om kutt i lokale kulturtilbud og støtteordninger, som skaper bekymring for kunstnernes økonomiske levekår og publikums tilgang til kunst og kultur.

I dette landskapet spiller Statens kunstnerstipend en avgjørende rolle for å støtte kunstnerisk utvikling og fremme mangfold. Regjeringens styrking av ordningen med 20 millioner kroner i 2024 innebar bl.a. opprettelse av 44 nye stipendjemler og at stipendsatsene ble økt. Dette gir kunstnere bedre økonomisk forutsigbarhet og frihet til å fordype seg i sine prosjekter uten kommersielle føringer. Stipendene fungerer som kulturlivets grunnforskningsmidler, og skaper rom for eksperimentering og nyskapning. Dette er avgjørende for et levende, dynamisk og representativt kulturliv. Stipendene legger også til rette for at kunstnere kan bo og virke over hele landet, noe som bidrar til et geografisk balansert kulturliv og tilgjengelighet for publikum uansett bosted.

Til tross for styrkingen av Statens kunstnerstipend viser de lave tildelingsratene – seks prosent for arbeidsstipend og fire prosent for etablerte kunstnere – at behovet for økonomisk støtte fortsatt er stort. Det rekordhøye søknadsvolumet vitner om et levende og mangfoldig kulturliv. Samtidig peker det på en betydelig underdekning i støtteordningene, der andelen innvilgede søknader sank fra ni til åtte prosent i 2024 sammenlignet med året før. For å ivareta bredden i kunstnerbefolkningen og støtte et kunstfelt preget av nyskapning og mangfold, er det nødvendig med flere stipendjemler. Utvalget har derfor foreslått en gradvis opptrapping av bevilgningene, med mål om å nå en tildelingsgrad på ti prosent for arbeidsstipend og seks prosent for etablerte kunstnere innen 2029. En slik styrking i kombinasjon med målretting av stipendordningene, vil gi flere kvalifiserte søkere muligheten til å få støtte og øke andelen flerårige arbeidsstipend.

Kunst og kultur er ikke bare grunnleggende for demokratiet og fellesskapet, men utgjør også en integrert del av samfunnets kritiske infrastruktur. Gjennom året har flere samfunnsdebatter fremhevet kunstens rolle som en sentral byggestein for sosial samholdighet og samfunnsutvikling, underbygd av forskning som viser at deltakelse i kulturelle aktiviteter styrker evnen til refleksjon, forståelse og toleranse – egenskaper som er uvurderlige i en tid preget av økende polarisering og komplekse samfunnsmessige utfordringer.

Investering i kunstnerisk utvikling gjennom Statens kunstnerstipend handler derfor ikke bare om å sikre kunstnernes mulighet til å skape, men også om å bygge et mer resiliert, inkluderende og demokratisk samfunn.



Kunst og kultur beriker oss på mange nivåer – ikke bare gjennom opplevelser, men som en investering i fremtidens fellesskap. Kunsten fremmer dialog, styrker vår evne til å forstå ulike perspektiver og legger grunnlaget for tillit og solidaritet på tvers av forskjeller.

Kunst og kultur er med andre ord ikke luksus eller kun underholdning, men grunnleggende deler av vår nasjonale identitet og fellesskap. Disse verdiene lar seg ikke måle i økonomiske termer alene, da de er avgjørende for å forme et åpent, tolerant og bærekraftig samfunn. Utvalget for Statens kunstnerstipend vil fortsette å jobbe for en bærekraftig kunstnerpolitikk som sikrer stabile rammevilkår for kunstnerne. Ved å tilrettelegge for at enkeltkunstnere kan motta direkte tilskudd fra staten, styrkes et mangfoldig og nyskapende kunstliv. Dette er en nasjonal investering som legger grunnlaget for et samfunn rikt på kunst og kultur, både nå og for fremtidige generasjoner.

Trude Gommæs Ugelstad

Utvalgsleder



STATENS KUNSTNERSTIPEND | GOVERNMENT GRANTS FOR ARTISTS

Postboks 8192 Dep, 0034 Oslo Norway | Tel: +47 21 04 58 00 | kunstnerstipend@kulturdirektoratet.no | www.kulturdirektoratet.no/statens-kunstnerstipend

2. Søkertall og tildelinger

Statens kunstnerstipend har opplevd en jevn økning i antall søknader de siste årene. I 2023 steg antallet fra 9 123 i 2022 til 10 982, og denne utviklingen fortsatte i 2024 med 12 237 søknader. Dette utgjør en økning på 34 prosent over to år, og innebærer også at tildelingsprosenten synker. Det ble det tildelt 1 003 nye stipender, med en samlet tildelingsrate på 8 prosent.

Årstall	2022	2023	2024
Antall søknader	9123	10982	12237
Antall tildelinger	1121	1008	1003
Tildelingsprosent	12 %	9 %	8 %

Det er 5039 individuelle søkere. Årsakene til at søknadsmengden øker er nok sammensatt, og drøftes ikke videre her, men et høyt antall førstegangssøkere (2039) indikerer at ordningen er godt kjent i kunstnermiljøene. Dette er en økning på 19 prosent sammenlignet med perioden før pandemien. At flere søker fra flere kunstnergrupper er også et interessant fenomen.

Antall søkere	5039
Antall som har søkt stipend fra flere kunstgrupper	671
Antall førstegangssøkere	2039
Antall aktive stipend i 2024 totalt	1791

Tildelingene har en relativt jevn kjønnsfordeling (59 % kvinner og 41 % menn) og en geografisk spredning der Oslo har både det høyeste søknads- og tildelingstallet. Ellers er tildelingsprosenten relativt likt fordelt geografisk.

Fylke	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent	Andel nasjonale tildelinger
Agder	327	15	5 %	1 %
Innlandet	360	38	11 %	4 %
Møre og Romsdal	161	8	5 %	1 %
Nordland	193	13	7 %	1 %
Oslo	5990	538	9 %	54 %
Rogaland	440	27	6 %	3 %



Svalbard	4	0	0 %	0 %
Troms og Finnmark	342	35	10 %	3 %
Trøndelag	657	59	9 %	6 %
Vestfold og Telemark	441	20	5 %	2 %
Vestland	1274	102	8 %	10 %
Viken	1555	95	6 %	9 %
Utlandet	493	53	11 %	5 %
Sum	12237	1003	8 %	100 %

Rekordtall for Diversestipend for nyutdannede kunstnere og Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere antyder også en økning i antallet profesjonelle kunstnere i Norge. I tillegg til ordinære arbeidsstipend er stipendene kategorisert for å møte ulike behov: diversestipend for nyutdannede, arbeidsstipend for yngre kunstnere og kunstnere i etableringsfasen, samt langtidsstipend for etablerte kunstnere og de over 57 år. Denne inndelingen sikrer bredt nedslagsfelt og fleksibilitet.

Ordning	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent
Arbeidsstipend	4212	247	6 %
Arbeidsstipend for yngre nyetablerte kunstnere	2001	111	6%
Stipend for etablerte kunstnere	967	35	4 %
Stipend for seniorkunstnere	328	9	3 %
Diversestipend	4311	355	8 %
Diversestipend for nyutdannede kunstnere	416	246	59 %
Sum	12237	1003	8 %



Når søknader og tildelinger fordeles på aggregerte kunstgrupper¹ ser vi at visuell kunst har en tildelingsprosent på 50.

Kunstfelt	Beløp	Prosent
Andre kunstfelt	20 332 768	5 %
Film	15 176 672	4 %
Litteratur	64 218 528	15 %
Musikk	55 024 560	13 %
Scenekunst	52 345 632	13 %
Visuell kunst	210 240 720	50 %
Sum	417 338 880	

Beløpene inkluderer tildelte stipend som fremdeles var aktive i 2024.

I løpet av året ble det også behandlet over 1800 rapporter.

¹ **Andre kunstfelt:** Andre kunstnergrupper, Folkekunstnere, Interiørarkitekter, Arkitekter, Journalister **Film:** Filmkunstnere **Litteratur:** Dramatikere, Faglitterære forfattere og oversettere, Kritikere, Barne- og ungdomslitterære forfattere, Skjønnlitterære forfattere, Skjønnlitterære oversettere **Musikk:** Komponister, Musikere, sangere og dirigenter, Populærkomponister **Scenekunst:** Dansekunst, Skuespillere og dukkespillere, Sceneinstruktører, Scenografer og kostymedesignere, Teatermedarbeidere **Visuell kunst:** Billedkunstnere, Fotografer, Kunsthåndverkere



3. Stipendordningenes treffsikkerhet

For å følge utviklingen i kunstfeltet leverer stipendkomiteene tilbakemeldinger om særegne trekk i søknadsmaterialet og tendenser innen kunstuttrykk. Disse rapportene deles med Kulturdirektoratets fagansvarlige for de relevante kunstområdene. Dette bidrar til å sikre rom for alle kunstneriske retninger og uttrykk.

Gjennom de ulike stipendordningene og bredden av kunstfelt som er representert gjennom kunstnere som mottar stipend bidrar Statens kunstnerstipend til at målene i den statlige kunstnerpolitikken nås, ved å legge forholdene til rette for at enkeltkunstnere, gjennom å motta direkte tilskudd fra staten, kan bidra til et mangfoldig og nyskapende kunstliv. Utvalget vil fortsette å arbeide for å sikre at tilgangen til å søke stipend er tilgjengelig for alle grupperinger i befolkningen, og å ivareta god forvaltningsskikk og armlengdes avstand i stipendkomiteenes arbeid.

Aldersgruppe	Antall søknader	Antall tildelinger	Tildelingsprosent
0-19	13	0	0 %
20-29	2215	239	11 %
30-39	4401	362	8 %
40-49	2938	229	8 %
50-59	1664	111	7 %
60-69	798	45	6 %
70-79	178	15	8 %
80+	7	2	29 %

Aldersmessig ser vi en tildelingsfordeling som tilsier at Statens kunstnerstipend ivaretar kunstnere i alle livsfaser, og legger spesielt merke til to tildelinger til kunstnere over 80 år.

Både kunstnerorganisasjonene og stipendkomiteene fremhever at stipendene er et svært effektivt kunstnerpolitisk virkemiddel som gjør det mulig for flere kunstnere å opprettholde sitt virke. Samtidig understrekes det at det er flere støtteverdige søkere enn tilgjengelige stipend. Dette fører ofte til at diverse stipend må avkortes eller at arbeidsstipend tildeles for færre år enn omsøkt, for å støtte flere søkere.



Kunstnergruppe	AS/ASY	SEK/SSK/GI	DIV	DIVU	Sum
Andre kunstnergrupper	11 779 024	2 546 816	1 000 000	.	15 325 840
Arkitekter	636 704	0	100 000	.	736 704
Barne- og ungdomslitterære forfattere	6 048 688	3 183 520	800 000	.	10 032 208
Billedkunstnere	49 662 912	83 408 224	4 520 000	6 644 000	144 235 136
Dansekunstnere	15 599 248	6 367 040	1 000 000	1 705 000	24 671 288
Dramatikere	6 048 688	1 273 408	600 000	.	7 922 096
Faglitterære forfattere og oversettere	2 546 816	636 704	300 000	.	3 483 520
Filmkunstnere	10 187 264	1 273 408	1 200 000	2 516 000	15 176 672
Folkekunstnere	3 183 520	318 352	250 000	.	3 751 872
Fotografer	7 640 448	2 865 168	800 000	470 000	11 775 616
Interiørarkitekter	318 352	0	100 000	.	418 352
Journalister	0	0	100 000	.	100 000
Komponister	7 958 800	4 138 576	700 000	1 016 000	13 813 376
Kritikere	4 775 280	0	200 000	.	4 975 280
Kunsthåndverkere	21 011 232	29 606 736	1 730 000	1 882 000	54 229 968
Musikere, sangere og dirigenter	19 737 824	5 730 336	2 000 000	1 064 000	28 532 160
Populærkomponister	10 505 616	1 273 408	900 000	.	12 679 024
Sceneinstruktører	2 865 168	636 704	250 000	194 000	3 945 872
Scenografer og kostymedesignere	2 546 816	636 704	250 000	145 000	3 578 520
Skjønnlitterære forfattere	21 011 232	11 142 320	1 700 000	.	33 853 552
Skjønnlitterære oversettere	2 865 168	636 704	450 000	.	3 951 872
Skuespillere og dukkespillere	13 689 136	2 546 816	1 250 000	2 564 000	20 049 952
Teatermedarbeidere	0	0	100 000	.	100 000
Sum	220 617 936	158 220 944	20 300 000	18 200 000	417 338 880

Fordeling per kunstnergruppe og stipendtype, stipendtyper som deler samme stipendhjemler er samlet i tallgrunnlaget, og beløpene inkluderer tildelte stipend fra tidligere år som fremdeles var aktive i 2024. **AS** - Arbeidsstipend, **ASY** - Arbeidsstipend for yngre nyetablerte kunstnere, **SEK** – Stipend for etablerte kunstnere, **SSK** – Stipend for seniorkunstnere, **GI** – Garantiinntekt, **DIV** – Diversestipend og **DIVU** – Diversestipend for nyutdannede kunstnere.

Beløpet omfatter både nye tildelinger og utbetalinger fra tidligere vedtak som fortsatt var aktive i 2024. Utbetalingsnivået påvirkes også av permisjoner, avkorting i garantiinntekt og andre forhold som medfører overføring av stipendmidler mellom budsjettår. Det kan derfor avvike fra tall i for eksempel Kulturdirektoratets hovedrapport.



Utvalget er i gang med en kunnskapsinnhenting for å styrke ordningen og forbedre målretting av stipendene. I kombinasjon med økte bevilgninger vil denne innsatsen bidra til at flere kvalifiserte søkere kan få støtte, noe som er avgjørende for å sikre et bredt og nyskapende kunstliv. Det legges også vekt på å øke andelen flerårige arbeidsstipender, som gir kunstnere mer forutsigbare rammer for å utvikle sitt arbeid over tid. Utvalget arbeider for å etablere et støttevolum som ikke bare møter dagens behov, men også legger grunnlaget for en bærekraftig kunstnerpolitikk for fremtiden.



4. Fremtidsutsikter

Kunstnernes inntekter og levekår har lenge vært et sentralt tema i kulturpolitikken. En rekke rapporter og forskning fremhever kunst og kulturs bidrag til demokratisk deltakelse, sosial samhörighet og samfunnsengasjement. Nyere forskning, som Europakommisjonens rapport *Culture and Democracy – The Evidence* (2023), har metodisk vist at regelmessig deltakelse i kulturelle aktiviteter øker sannsynligheten for politisk engasjement, frivillig arbeid og samfunnsdeltakelse. Dette fremhever kunstens rolle som en del av samfunnets kritiske infrastruktur og understreker viktigheten av å investere i kunst og kultur som en felles samfunnsressurs. Slike investeringer ivaretar både kunstens egenverdi og dens rolle som en katalysator for demokratiske verdier og sosial bærekraft.

KS-rapporten *Kulturfeltets plass i samfunnsutviklingen* (2024) er blant de nyeste publikasjonene som belyser hvordan et sterkt kulturliv bidrar til å bygge fellesskap og fremme samfunnsutvikling. Rapporten peker på at kultursektoren spiller en nøkkelrolle i å skape sammenhengskraft og langsiktige verdier, som går langt utover de kunstneriske uttrykkene. Dette forsterker argumentet for offentlig støtte til kunstnere, som gjennom sitt arbeid gir viktige bidrag til både kulturell og samfunnsmessig utvikling.

Statens kunstnerstipend har siden 1976 vært en hjørnestein i norsk kunstnerpolitikk. Ordningen gir kunstnere nødvendige rammer for å skape og utvikle sitt arbeid og har gjennom flere offentlige utredninger blitt vurdert som et effektivt virkemiddel for å opprettholde et mangfoldig og nyskapende kunstliv. I 2024 igangsatte utvalget en større kunnskapsinnhenting, støttet av en bevilgning på to millioner kroner fra regjeringen. Prosjektet skal gi systematisk innsikt i stipendordningens betydning for kunstfeltene og den enkelte kunstner, samt vurdere hvordan ordningen fungerer i lys av utviklingen i kunstfeltet. Målet er å styrke ordningens treffsikkerhet og relevans og legge et solid grunnlag for fremtidig utvikling.

Utvalget er tilfreds med at mange av våre innspill ble reflektert i stortingsmeldingen *Kunstnarkår* og ser frem til oppfølgingen av forslag som pensjonsrettigheter for kunstnere, heving av aldersgrensen for langtidsstipender og en mulig overføring av sekretariatsfunksjoner til administrasjonen i Statens kunstnerstipend. En slik overføring, kombinert med revidering av forskriften og etablering av observatørroller for å styrke samarbeidet mellom utvalget, sekretariatet og eksterne stipendkomiteer, vil gi betydelige forbedringer for forvaltningen av ordningen.

Samtidig er vi oppmerksomme på de økonomiske utfordringene kunstnere står overfor i en tid preget av innsparingstiltak og svekket privatøkonomi. Flere inntektsundersøkelser, samt *Kulturutredningen 2014* (NOU 2013:4) og sluttrapporten *Sterkere tilbake* fra prosjektet Gjenoppbygging av kultursektoren 2021–2022, peker på svake veksttall i statlige tilskudd til kunstnerformål og en «nedbygging av den nordiske kunstnerpolitiske



modellen». Denne utviklingen har bidratt til stagnasjon eller tilbakegang i kunstneres økonomiske situasjon, snarere enn en nødvendig styrking.

For å sikre bærekraft for både unge og etablerte kunstnere, er det avgjørende at stipendbeløpene justeres i tråd med pris- og lønnsveksten i samfunnet. Økende levekostnader presser kunstnerøkonomien og kan begrense mulighetene for å realisere prosjekter. På lengre sikt kan dette føre til frafall blant skapende aktører i kultursektoren. For å sikre en stabil og bærekraftig inntekt for kunstnere, må stipendene gjenspeile den generelle kostnadsutviklingen.

Utvalget anerkjenner regjeringens økning av stipendbeløpene i det forrige statsbudsjettet som et viktig skritt, men understreker behovet for en varig forpliktelse til å justere beløpene i takt med pris- og lønnsvekst. Dette er avgjørende for kunstneres økonomiske stabilitet og for å fremme både individets og kunstfeltets langsiktige utvikling.

Utvalget vil derfor fortsette arbeidet for en langsiktig styrking av kunstnerstipendene i fremtidige statsbudsjetter, slik at ordningen kan videreutvikles som et av de mest sentrale virkemidlene i norsk kunst- og kulturpolitikk. En bærekraftig kunstnerpolitikk må inkludere tiltak som ivaretar kunstnere både på vei inn i feltet og de som allerede er etablerte. Dette krever konkrete handlinger for å sikre rekruttering, forutsigbar fordeling på tvers av sjangre, og en balansert geografisk representasjon.



5. Organisering, utvalg og komiteer

Utvalg og stipendkomitéer

Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere har fem medlemmer som oppnevnes av Kultur- og likestillingsdepartementet for fire år av gangen. To av de fem faste medlemmene oppnevnes etter innstilling fra Kunstnernetverket. Medlemmene oppnevnes med personlige varamedlemmer og kunstnerrepresentantene oppnevnes med to varamedlemmer hver. Utvalget som virker fram til og med 2026 ble oppnevnt for fire år fra 1. januar 2022.

Utvalgets medlemmer

Leder:	Trude Gommæs Ugelstad, direktør
Vara:	Arnfinn Bjerkestrand, kirkemusiker og tidligere kultursjef
Nestleder:	Ande Somby, førsteamanuensis
Vara:	Ida Gjessing, advokat
Medlem:	Erik Henningsen, forskningssjef
Vara:	Stine Baumann, jurist
Medlem:	Un-Magritt Nordseth, koreograf
Vara:	Anneli Marian Drecker, musiker
Vara:	Duc Mai-The, skuespiller
Medlem:	Hisham Zaman, filmskaper
Vara:	Hanne Øverland, visuell kunstner
Vara:	Bjørn Alex Herrman, skjønnlitterær oversetter

Stipendkomiteer

Utvalget tildeler stipend etter innstilling fra 23 sakkyndige stipendkomiteer. Stipendkomiteene består av minst tre medlemmer og oppnevnes av kunstnerorganisasjonene med unntak av stipendkomiteen for andre kunstnergrupper som oppnevnes av utvalget. Stipendkomiteene foretar den kunstfaglige vurderingen av søknadene og innstiller til utvalget som fatter vedtak. Ifølge forskriften for Statens kunstnerstipend skal bare kunstnerisk kvalitet og aktivitet vektlegges ved tildeling. Det er utarbeidet egen veiledning for stipendkomiteenes arbeid, blant annet for å sikre at arbeidet følger bestemmelsene i forskriften og forvaltningslovens bestemmelser om habilitet, taushetsplikt og veiledningsplikt. Samlet har stipendkomiteene ca. 185 medlemmer.



Kulturdirektoratets sekretariatsfunksjon

Sekretariatet for Statens kunstnerstipend utgjør omtrent fem årsverk og er en del av Kulturdirektoratets fagadministrasjon. Sekretariatet administrerer utlysinger og søknader, veileder søkere og stipendkomiteer, legger til rette for utvalgets behandling av saker og følger opp utvalgets vedtak. Sekretariatet behandler også saker som er delegert av utvalget, f.eks. kortere permisjonssøknader og søknader om omdisponering. Sekretariatet administrerer utbetalinger av stipendene og følger opp rapporter fra stipendmottakere.

Statens kunstnerstipends formål og virkemidler

Formålet med stipendordningene under Statens kunstnerstipend er å legge forholdene til rette for at enkeltkunstnere, gjennom å motta direkte tilskudd fra staten, skal kunne bidra til et mangfoldig og nyskapende kunstliv. Målgruppen er profesjonelle kunstnere som ikke er i en grunnutdanningsfase og som hovedsakelig bor og virker i Norge. Stipendene tildeles av Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere.

Statens kunstnerstipend har normalt 6 ulike ordninger som har årlig utlysing. Formålet til de ulike stipendordningene er gitt i Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere.

Arbeidsstipend

Arbeidsstipend skal gi kunstnere anledning til å videreutvikle sitt kunstneriske virke og til å kunne ha kunstnerisk aktivitet som sin hovedbeskjeftigelse. Arbeidsstipend skal også kunne gis til omskolering til annen kunstnerisk virksomhet.

Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere

Arbeidsstipendet skal gi yngre/nyetablerte kunstnere i etableringsfasen anledning til å utvikle seg kunstnerisk og sette dem bedre i stand til å leve av sitt virke som kunstner.

Diversestipend

Diversestipend skal være et bidrag til den enkelte søkers kunstneriske virksomhet. Det kan bl.a. gis støtte til etablering, kurs, reiser, studier, fordypning, materialer, utstyr, markedsføring, konsulentbistand osv. Det gis ikke støtte til ordinær utdanning, prosjekter eller utgifter man har hatt før tildelingsåret.



Diversestipend for nyutdannede kunstnere

Diversestipend for nyutdannede kunstnere skal bidra til å lette overgangen til yrkeslivet for kunstnere som har gjennomført kunstutdanning på bachelor- eller masternivå. Formålet for diversestipend gjelder tilsvarende.

Stipend for etablerte kunstnere

Stipend for etablerte kunstnere skal gi kunstnere anledning til å utvikle sitt kunstneriske virke over en lengre periode og til å kunne ha kunstnerisk aktivitet som sin hovedbeskjeftigelse.

Stipend for seniorkunstnere

Stipend for seniorkunstnere skal sikre mottakerne økonomisk trygghet, slik at de kan ha kunstnerisk aktivitet som sin hovedbeskjeftigelse.



KULTURDIREKTORATET
TILSKUDD FRA NORSK TIPPING SITT SPILLEOVERSKUDD
REGNSKAP TILDELTE MIDLER 2024

	Noter	
TILDELING AV SPILLEMIDLER FRA KULTURDEPERTEMENTET		
Mottatte spillemidler for utviklingstiltak på museumsfeltet	1	17 250 000
Mottatte spillemidler sikringstiltak ved museene	1	10 000 000
Mottatte spillemidler til kulturformål 2024 - ordninger for scenekunst	2	7 000 000
Oppfølging av regjeringens leselyststrategi	3	15 000 000
Insentivordning for ny norsk dramatikk	3	5 000 000
Mottatte spillemidler til amatørteatertiltak	4	31 600 000
Sum mottatte spillemidler 2024		85 850 000
Overført fra 2023		13 872 921
Til utdeling 2024		99 722 921
 Utdelte tilskudd til museumsfeltet		
Sikring		8 879 221
Tilskuddsordning for faglige museumsnettverk		1 500 000
Samfunnsrolle		15 436 548
Sum utdelte tilskudd		25 815 769
 Utdelte tilskudd til amatørteatertiltak		
Driftstilskudd til nasjonale aktører innen amatørteater		21 279 076
Amatørteateraktivitet i grupper		4 463 807
Historiske spill		4 200 000
Sum utdelte tilskudd		29 942 883
 Utdelte tilskudd til kulturformål-ordninger for scenekunst		
Scenekunst		10 817 000
Sum utdelte tilskudd		10 817 000
 Kostnader til Kulturdirektoratets forvaltning av midlene		
Museumsfelt	1	994 253
Scenekunst	2	350 000
Sum kostnader til forvaltning, overført til driftskonto i Kulturdirektoratet		1 344 253
 Tilbakebetalte bevilgninger		
Tilbakebetalt bevilgning historiske spill		175 250
Tilbakebetalt bevilgning amatørteateraktivitet i grupper		203 857
Sum tilbakebetalte bevilgninger		379 107
 Resultat, til utdeling neste år		32 182 123

Noter

- 1) Av tildelte spillemidler til museumsfeltet er kr 994 253 administrasjonskostnader til forvaltning, overført til driftskonto i Kulturdirektoratet
- 2) Av tildelte spillemidler til scenekunst er kr 350 000 administrasjonskostnader til forvaltning, overført til driftskonto i Kulturdirektoratet
- 3) Overføres og utdeles i år 2025
- 4) kr 1 000 000 til forvaltning av amatørteatertiltak tildelt gjennom statsbudsjettet

Oslo, 10.03.2025

Kristin Danielsen
Direktør